

2020.
SZEPTEMBER-
OKTÓBER

FÓKUSZBAN A FÉRFIAK

A CSALÁD MINDEN TAGJA SZÁMÁRA
328-329. SZÁM

BEKÖSZÖNŐ	3
KIEMELT HÍR	4-5
VEZETŐ TESTÜLETEINK MUNKÁJÁBÓL	6-8
ÉRDEKVÉDELEM	10-11
NEMZETKÖZI	12-13
A NOE ÉLETÉBŐL	14
AZ ELMÚLT IDŐSZAK ESEMÉNYEI	
▪ Vízi vándortábor	15
▪ Önfelelt nyaralás	16-17
▪ Négyezer kisiskolás jutott tanszercsomaghoz	18
▪ Könyvet otthonra program	18
HELYI EGYESÜLETEINK ÉLETÉBŐL	
▪ Egységben az erő Dombóváron	20
▪ Családi nap Kiskunhalason	20
▪ Nagycsaládos pécsi család gyermeke idén a mézkirálynő	20
▪ Szigethalmi kirándulás és Apák napja Iváncsán	21
▪ Lesenceistvádon táboroztunk	21
▪ Jubileumi ünnepség Ópusztaszeren	22
▪ VIII. Nemzetközi egészség- és sportnap Csongrádon	22
▪ Családi nap Tatabányán	22
▪ Vidám családi nap Mosonmagyaróváron	23
▪ Sárvári sikerek az ételmustrán	23
▪ Tiszavasvári Városért kitüntető díj	23
▪ Összetartozás napközi tábor	23
▪ Pákozdra kirándult a Csepeli Csoport	24
▪ Családi egészségnap Nagykőrösön	24
▪ Nyári események Dunaharaszton	24
▪ Családi nap és gyermektábor Inárcson	25
▪ Háromnapos nyaralás Nován	25
BESZÉLGETÉS KOROM FERENC VEZÉREZREDESSSEL, A MAGYAR HONVÉDSÉG PARANCSNOKÁVAL	26-29
CSALÁDI ÉLET	
▪ Tomi, a legnagyobb siker	30-31
▪ Mitől férfi a férfi?	32
▪ Büszkeségünk: a férfi a családban	33
▪ Fiatskánkból férfiember válik...	34-35
▪ A férfi akkor is férfi, ha hatéves	36-37
▪ A férfiszerep elsajátítása	38-39
▪ Kibeszélőplatform apáknak	40-41
▪ Túl az első évfordulón	42-43
▪ „Most szép lenni katonának”	44-45
▪ A fiúnevelés és a férfivá válás útja, célja	46
ÉLETMÓD	
▪ Könyvajánló	47
▪ Őszi élmények a természet szigetein	48
▪ Kalandok hazánk nyugati szegletében	49
▪ Számít a csomagolás – <i>Férfias kisugárzás ősszel is!</i>	50-51
▪ Minden napra egy kérdés	52
GYERMEKKUCKÓ	
▪ Kreatív ötletek: Fiúk a fedélzetén	53
▪ Mese: A városban	54-55
PARFINÉRIA	
▪ Férfiak és receptek	56-57
KEDVEZMÉNYEK	19
▪ Látogatás az Országházban	58-59
HIRDETÉS	9
ÖRÖMHÍR	60

A kiadvány az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült.

Felelős kiadó: **Kardosné Gyurkó Katalin**, a NOE elnöke

Főszerkesztő: **Lódi Viktória**

Felelős szerkesztő: **Nemes Attila**

Tipográfia: **Tóth Imréné**, Press+Print Kft.

Grafika: **Szalay Éva**, Reményhal Kft.

1056 Budapest, Március 15. tér 8.

Tel./fax: 235-0945, 317-4909, 317-4563,

NOE-FON

70/771-6565, 40/200-943

NKÖM nyilvt. szám: 2.2/6811/2000

ISSN 1788-9103

Honlap: www.noe.hu

E-mail: noe@noe.hu

Félfogadás: szerda 10-16, péntek: 10-13.30

Ebéd-szünet: 12.30-13.00

A NOE számlaszáma:

11705008-20109369 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

NOE tagdíj alszámla száma: 11705008-20474210

NOE adószáma: 19024471-1-41

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:

11705008-20427799 (OTP Bp., V. kerületi fiók)

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Családjainkért

Alapítvány és az Otthon Segítünk Alapítvány közhasznú.

A Családjainkért Alapítvány számlaszáma:

OTP Bp., V. kerületi fiók 11705008-20427799

Az Otthon Segítünk Alapítvány adószáma: 18468414-1-42
számlaszáma: MKB Bank 10300002-20131045-00003285

Nyomda: Press+Print Kft., Kiskunlacháza

RÉGIÓKÖZPONTOK ELÉRHETŐSÉGEI

AI-Duna Régiós Iroda
VARGÁNÉ KUNCZT ORSOLYA
70/331-0760
kunczt.orsolya@noe.hu

Dél-Alföld Régiós Iroda
BENEDEK SZILVIA
70/332-3509
benedek.szilvia@noe.hu

Balaton Régiós Iroda
MOLNÁRNÉ BUDAI ANGELIKA
70/614-4978
budai.angelika@noe.hu

Felső-Duna Régiós Iroda
HORVÁTH HAJNALKA
70/776-0011
horvath.hajnalka@noe.hu
9024 Győr, Mónus Illés u. 47-49.

**Budapest és Közép-Magyarország
Régiós Iroda**
Észak-Magyarország Régiós Iroda
RENDEK ILDIKÓ
70/934-3340
rendek.ildiko@noe.hu
Telefonos ügyintézés: H-P 8-16
Személyesen: előre egyeztetett időpontban

Felső-Tisza Régiós Iroda
DELINÉ SZOLANICS ZSUZSANNA
70/521-2912
szolanics.zsuzsanna@noe.hu

A 328-329. sz. NOE Levelek címlapfotója: Scherer-Csabai Gyöngyi és családja szerepel. A fotót Vadócz Dávid készítette.

A NOE Levelekben szereplő kedvezményes ajánlatok kizárólag NOE-tagokra vonatkoznak.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Az újságban megjelenő hirdetések kereskedelmi jellegűeknek minősülnek.

A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk.

A NOE Levelek 330-331. számának lapzártája: **2020. november 10.**

RAZI BOTOND MIKLÓS

Férfikarrier

Tizenéves koromból felsejlik két érzés emléke: attól féltem, hogy nem tudom, hogyan kell jól szeretni, és azt sem, pontosan mit is jelent majd felnőtt férfinak lenni. Túl voltam már egy-két kamaszos, l'art pour l'art kapcsolaton korombeli lányokkal, de egyiket sem éreztem sem igaznak, sem feltétlennek. Aztán végzős gimnazistaként az egyik lány osztálytársam egyszer jól végigmért és azt mondta, hogy megférriasodtam, egy-két hónapra rá pedig megtalált egy amolyan rajongós, versírós és, persze, viszonzatlan szerelem. Mindkét tapasztalás lélekformálónak bizonyult és bepillantást engedett abba, hol (lesz) a helyem férfiként a világban.

Ifjú, még nőtlen felnőttként külföldi kollégákkal egyszer érdekeset játszottunk: egy képzeletbeli hagyma héjaiként kellett megadni, hogyan épül fel az identitásunk. Én legbelülre azt írtam, ember, majd a férfi szót a magyar követte és így tovább. Ha ma újrarajzolnám ezt a „hagymát”, biztosan a férj/apa burkolná be a férfit, minden más kijebbre kerülne. Nehány évre rá ugyanis mindkét szerep utolért és életem legmeghatározóbb, legfelelősebb alkotóelemévé vált.

Feleségemmel Saint-Exupéry kishercegeként és rókájaként két évtizede folyamatosan szelídítjük egymást egymáshoz, egyre jobban értve a másikat, egyre többet tanulva a másiktól és egyre nagyobb felelősséget vállalva egymás iránt. Átéltünk már együtt izgalmas kalandokat és emberformáló tragédiát; kapcsolatunk hullámvasútján a csúcsról robogtunk már a mélység felé, hogy közös sorsunk az utolsó pillanatban újra felfelé vigyen. Végül ő tanított meg igazán, feltétel nélkül szeretni és én igaz férfit válhattam mellette: alkotó, megtartó, védelmező erővé.

Sok fontos dolog volt és van az életemben, de a rangsor elejére ma már egyértelműen a férfi és férj mivoltomból adódó teendők kerülnek – amelyekhez egyébként jóformán semmi köze sincs annak, amit ma macsóságnak nevezünk. Bedő Imre azt írja Férfienergia című könyvében: „Férfit akkor válunk, amikortól önös (gyerekes!) érdekeinket háttérbe szorítva alárendeljük magunkat életünk szolgálatának.” Ez pedig nem más, mint hogy nap mint nap – legtöbbször örömmel, néha fogcsikorgatva, de mindig tudatosan – elvégzem a párom nő mivoltából fakadó és a vele közösen vállalt, leginkább a gyermekeinket érintő feladataimat.

Igaz férfinak lenni az egyik legnagyobb karrier: rengeteg a lehetőség és elenyésző a konkurencia.

Rázi Botond Miklós

Őszi Találkozó Balatonfüreden

BÁR PONTOSAN MÉG AUGUSZTUS VÉGE FELÉ SEM TUDTUK BIZTOSAN, HOGY MEGTARTHATJUK-E HAGYOMÁNYOS ŐSZI TALÁLKOZÓNKAT, MÉGIS BIZTATÓ ÉS ÖRÖMTELI VOLT, HOGY VÉGÜL 284 CSALÁD, MINTEGY 1100 FŐ ÉRKEZETT ESEMÉNYÜNKRE TÖBB MINT 28 TELEPÜLÉSRŐL.

2020. SZEPTEMBER 26-ÁN BALATONFÜRED, A BALATON EGYIK ÉKKÖVE ADOTT OTTHONT ŐSZI TALÁLKOZÓNKNAK, MELY KIEGÉSZÜLT ÉS TOVÁBB GAZDAGODOTT A „NAGYCSALÁDOS ESKÜVŐ” C. PÁLYÁZAT NYERTES PÁRJÁNAK ESKÜVŐI SZERTARTÁSÁVAL ÉS A ROMANTIKUS REFORMKOR FESZTIVÁL KERETÉBEN SZERVEZETT VÁROSI PROGRAMOKKAL IS.

Nagyon örültünk, hogy a koronavírus-helyzet árnyékában is lehetett számítani megjelenésekre, így továbbra is elmondhatjuk, hogy az Őszi Találkozó egyesületünk egyik leglátogatottabb és legismertebb rendezvénye. Külön köszönjük, hogy a felelős magatartás szabályait követtétek, és a maszkviselést sem hagytátok figyelmen kívül.

„Füredben az is nagyon jó, hogy nem kell ajánlani, ugyanakkor sokan mégis először jönnek ide családotul, s élvezik a mólót, a sétányt, a forgatagot, a hajókázást, s így sikerül még többünknek és még jobban megismerni hazánkat, amely az egyik fontos célja találkozóinknak” – olvashatjuk Kardosné Gyurkó Katalin köszöntőjében.

A Balaton közelsége, a sirályok vijjogása és a reformkori színes forgatag valóban minden látogatót elvarázsolt.

Ünnepi találkozónkat megtisztelte jelenlétével dr. Bóka István polgármester úr is, aki meleg szívvvel köszöntötte nagycsaládjainkat és a „Nagycsaládos esküvő” c. pályázat nyertes párját. A fiatalok – Tót Rita és Mellis Gergő – reformkori hangulatban, stílusos díszmagyar esküvői ruhát öltve hintón gördültek be a Kisfaludy Színpad melletti térre, majd az ünnepélyes szertartás keretében a tanúk, a büszke szülők, a násznép, valamint a nagycsaládos közösség előtt esküdtek egymásnak örök hűséget. Ezúton is sok boldogságot kívánunk a fiataloknak! A munkatársakon kívül a rendezvény zökkenőmentes előkészítésében és lebonyolításában 11 fiatal is segédkezett. Jó kedvüket és lelkesedésüket nem tudta elvenni sem a szombat hajnali ébresztés, sem a csípős hideg, amelyben a NOE-sátrat kellett felállítaniuk a Kisfaludy Színpad mellett. Mindenhol segítettek, ahol szükség volt rájuk: cipekedtek, színpadot rendeztek és díszítettek, sorfalat álltak, irányították a bu-

szok parkolását és nem utolsó sorban közel 400 ajándékcsomagot állítottak össze és osztottak ki. Mindezt pedig határtalan lelkesedéssel tették. Ők voltak a füredi borongós hajnal legszebb napsugarai, akik nélkül ez a nap nem lehetett volna ilyen kellemes hangulatú és eredményes.

Mint mindig, most is hálások vagyunk munkájukért és a jövőben is sok szeretettel várjuk rendezvényeinkre a vállalkozó kedvű ifiket, hiszen hatalmas szükségünk van fiatalos lendületükre és ötleteikre.

Ahogy a lenti beszámolóból is kitűnik, a Miskolci Nagycsaládos Egyesület nagy örömmel vetette bele magát – ha nem is a Balaton kissé hűs vízébe, de sokkal inkább – a hely kínálta lehetőségeibe.

A NOE Őszi Találkozója most más volt, mint megszoktuk. Távolságtartás, maszk, fertőtlenítőszer... Ezek a szavak járják át dolgos hétköznapijainkat, de itt, a kikapcsolódás idején is rutinosan koncentráltunk az előírásokra.

Egyesületünk a NEA-támogatásnak köszönhetően igazán szép és tartalmas kirándulást szervezett Balatonfüredre. Háromnapos programban gondolkodtunk, hiszen ha már ilyen messziről eljövünk, legyen idő mindent megnézni. A járványügyi helyzet miatt kissé átalakítottuk a terveinket: busz helyett saját kocsikkal utaztunk; nagyobb szobákat kértünk a szálláson, és lehetőleg szabadtéri programokat terveztünk. Pénteken a Vitorlázeum Múzeum várt minket, ahol a gyerekek kíváncsian hallgatták a tárlatvezetést, és a felnőttek is érdeklődve nézték a Balaton csodáit.

Másnap a kissé hűvös időben még jól is esett a NOE-től kapott maszk, mely védte az arcunkat. A családok bekapcsolódtak a színes programokba. A gyerekeknek legjobban a reformkori ruhákba öltözött hölgyek és urak felvonulása tetszett, ahol lovaskocsival jött a mennyasszony és a vőlegény. A díszes felvonulást a Balaton partjáig kísértük. A családok Balatonfüred és környéke rejtett kincseit is felkeresték: Révfülöp, Káli-medence, Ingó kő, Kossuth-forrás. A szállásunk ablakából gyönyörű balatoni panoráma tárult eléink, a kisgyerekes családok napi rutinjává vált a séta, a kacsák és hattyúk meglátogatása.

Az esti program a Koloska Csárdában kezdődött, ahol a vacsora közben találkozunk a debreceniekkel. Jó volt látni őket, hisz kevés alkalom adódik a kötetlen találkozásokra. Az est igazán jó csapatépítő beszélgetés keretében zajlott, jobbnál jobb ötletek vetődtek fel egyesületünk életével kapcsolatban.

A vasárnap csodás napsütésben telt. A reggeli elfogyasztása után kis lelki felfrissülésre indultunk Tihanyba. Mielőtt beléptünk az Isten házába, az azúrkék Balaton látványában gyönyörködtünk. Az apátsági szertatás után a füredi kikötőbe indultunk, hiszen hajókirándulást szerveztünk. A Balaton partján együtt fogyasztottuk el a vasárnapi ebédet, melynek különlegessége az volt, hogy itt köszönthettük Egyesületünk legrégebbi házaspárját, akik pontosan 45 évvel ezelőtt kötöttek házasságot. Isten éltesse Jakóné Arankát és Jakó Lászlót szép évfordulójuk alkalmából!

Gyorsan elrepült ez a három nap. Köszönjük a NOE-nak az Őszi Találkozó szervezését, hiszen így a keleti végekről az ország másik részébe kirándulhattunk, s igazi élményekkel gazdagodtunk ezen az őszi hétvégén.

BAK LÁSZLÓ

Csodálatos három napot tölthettünk el Balatonfüreden. A három nap alatt bejártunk kisvonattal Balatonfüredet, megnézhattuk a Nagycsaládos Esküvőt, részt vehettünk a Romantikus Reformkor Fesztiválon. Átmentünk Tihanyba is, ahol megcsodálhattuk a Tihanyi Apátságot is. Nem maradhatott el a hajókirándulás sem, ahol csodálatos kilátás nyílt a Balatonra. A szállásunk és étkezésünk minden elvárásunkat felülmúlta. Minden nagyon szuper volt, mindenki nagyon jól érezte magát. Jó volt a társaság! Még sok ilyen közös kirándulásban szeretnénk részt venni! Köszönjük, hálásak vagyunk mindenért!

KALÓ BORBÁLA

Remek idő, bolondozások mind a három napon. Köszönjük az ajándékokat! Mindenkinek kívánunk legalább ennyi együtt eltöltött vidám, bolondozós, boldog évet, jó egészséget és további tartalmas, közös éveket!

JAKÓNÉ LÁSZLÓNÉ ARANKA

Nagyon jól éreztük magunkat! A szállásunk erkélyéről csodálatos kilátás nyílt a Balatonra, nagyszerű volt minden reggel erre a látványra ébredni! Megismerkedtünk több családdal is az egyesületünkben, ami - új tagok lévén - nagyszerű, mert így barátokra tehetünk szert (többgyermekesek lévén eddig ez nem ment könnyen). A vasárnapi sétahajózás felejthetetlen élményt nyújtott számunkra. Köszönjük szépen a lehetőséget és az élményeket!

TRESTYÁNSZKI MÓNICA

Közügyűlési beszámoló

Egyesületünk éves közgyűlését 2020. szeptember 5-én tartottuk a budapesti Szent Margit Gimnáziumban. Ez a közgyűlés nemcsak amitt volt különleges, hogy tisztújító közgyűlés volt, hanem főleg amitt, hogy a pandémia első szakaszában elrendelt kijárási korlátozás miatt az eredeti időponthoz képest csak öt hónappal később tudtuk megtartani.

A tisztújító közgyűlés újabb négy évre **Kardosné Gyurkó Katalint** választotta meg az Egyesület elnökének. Három új elnökségi tag is lehetőségét kapott a közös munkára **Péterné Novák Krisztina**, **Kaput Ildikó** és **Herbert Gábor** személyében. A közgyűlés megválasztotta a Fegyelmi és Etikai Bizottság, a Választmány és az Ellenőrző Bizottság tagjait is. Ilyen különleges és nehéz helyzetben sem feledkeztünk meg azonban a hagyományokról, így idén is díjaztuk az Egyesületünkért dolgozó és adományozó személyeket, cégeket.

A NOE elnöksége által 2015-ben alapított **HŰSÉG-DÍJ** tükrözi a díjazott személynek az Egyesülethez és a közösséghez való hűségét.

2020. évben NOE HŰSÉG-DÍJ-ban részesült: Dr. Szolnoki János, Dr. Varga Éva és Dr. Sárai Péterné.

A **NOE-DÍJ** a legmagasabb elismerés, melyet az Egyesületünkért végzett sok éves, kiemelkedő vagy a családokért végzett rendkívüli, áldozatos munkáért adományozunk. Egyesületünk elnöksége úgy döntött, hogy a beérkezett javaslatok alapján NOE-díjban a következőket részesíti:

Balmaz Lászlóné Lili és Balmaz László, Bognár Józsefné, Daragóné Kontra Ágnes, Dudásné Fejér Márta, Frank József posztumusz elismerés, Gál Kinga, Helbert Gyula, Hölvényi György, Kisné Szirtes

Andrea, Lódi Viktória, Makó Zoltán, Páskándi Ágnes és a Család '19 Magazinműsor stábjá, Pfeil István, Szatmáriné Priskin Anita, a Nagycsaládosok Szentendrei Egyesülete, Tarr Éva.

A nagycsaládosokat anyagilag kiemelten támogató magánszemélyek és szervezetek erkölcsi elismerésének jeléül a NOE Választmánya 1997 februárjában **BÖLCSŐ-DÍJAT** alapított.

Az **Arany Bölcső** fokozatot 1.000.000 Ft fölötti támogatásért adományozunk.

A Nagycsaládosok Országos Egyesületének 2020. évi **Aranybölcső**s támogatói:

Auchan, Civil Összefogás Közhasznú Alapítvány, Csepel II. Jézus Szíve Plébánia, Fővárosi Vízművek Zrt., Hungaroring Sport Zrt., Innopharm Kft., Inter-Computer-Informatika Kft., Magyar Művészeti Akadémia, Magyar Nemzeti Bank, Magyar Piacszövetkezet, Magyar Turisztikai Szövetség, Magyar Turisztikai Ügynökség, MAVIR Zrt., Mecsekerdő Zrt., Nemzeti Színház Nonprofit Zrt., Pécsi Sport Nonprofit Zrt., Telenor Magyarország Zrt., Tóvári Sándor, TritonLife csoport, MedAlliance Holding Zrt., Vitaplus Kft., Vojtina Bábszínház, Zikkurat Színpadi Ügynökség Nonprofit Közhasznú Kft.

Ezüst Bölcső fokozatot 501.000 – 1.000.000 Ft közötti támogatásért adományozunk.

A Nagycsaládosok Országos Egyesületének 2020. évi **Ezüstbölcső**s támogatói:

BSI – Budapest Sportiroda, „Dalma” Mizser Tibor Ruházati Kis- és Nagykereskedés, Haarley Tulajdonosok Klubja, JÓkenyér Pékség, Ludwig & Mentési Kft., JUB Kft., Lélekzuhany Gospel Gyermekkorús, TIBIKER Kft., Trend Cipő Kft.

Bronz Bölcső fokozatot 50.00 – 500.000 Ft közötti támogatásért adományozunk.

A Nagycsaládosok Országos Egyesületének 2020. évi **Bronzbölcső**s támogatói:

Budamobil-Cargo Járműipari és Szolgáltató Kft., Castrum Sec Kft., Família Papír Kft., Festal Étterem és Hennessy Klub, Gárdonyi Géza Színház, Gödölle, Kékes, Mészáros & Szabó Szabadalmi és Védjegy Iroda, Kőrös Áruház, Márka Údítógyártó Kft., Mokka Café Kft., Moldoványi Géza, Pallagi Józsefné, Pálvölgyi Digital Kft., Pásztor Erik, Pécsi Állatkert Közhasznú Nonprofit Kft.

KASZNÁR EDIT

Elismerő Oklevélben részesülnek, akik rendkívül szorgalmas munkájukkal segítik tagszervezeteink és a NOE munkáját.

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete 2020-ban **Elismerő Oklevéllel** köszönte meg a következők áldozatos munkáját:

Bartus Sándorné, Braun Krisztina, Bretus Szilvia, Civil Összefogás Alapítvány Miskolc, Czine Ferenc Andrásné, Csankiné Pigniczki Erzsébet, dr. Laki Tamásné és dr. Laki Tamás, Drávucz Anita, Fodor Lászlóné, Főegyházmegyei Karitászs Központ, Gál Szilvia, Gubánné Árvai Erika, Hamza Istvánné, Ivacsikné Marvanek Anita,

Kajtárné Máté Judit, Kardos Éva, KINCS Kecskeméti Nagycsaládosok Egyesülete, Király Zoltánné dr., Kiss Sándor és Kiss Sándorné Éva, Kissné Szakács Julianna, Kopácsi Miklósné, Králik Tiborné, Mészáros Sándorné, Nagy Béláné, Országné Molnár Katalin, Palya Szilvia, Papp Róbert, Papp Vilmosné, Szabó Tünde, Szabóné Nagy Adrienn és Szabó János, Székesfehérvári Önkormányzat, Szilágyi Zsolt, Vágó László, Vas Lajos, Vásáreczki Szilvia, Versey Mónika, Vigh István és családja, Vizsy Ferenc, Zwick Borbála.

KASZNÁR EDIT

Kedves Nagycsaládos Barátaim!

Mindenekelőtt szeretném megköszönni nektek, hogy ismét megtiszteltetek bizalmatokkal, s a jövőben is elnökként dolgozhatok az egyesületért. Higgyétek el, bármennyire tudatosan dolgozik is egy vezető, neki is szüksége van visszajelzésekre, megerősítésekre, így természetesen nekem is. Mindannak, amit az elnökség, a titkárság és a régióvezetők tesznek, egyetlen célja van, az egyesület tagjainak, a nagycsaládok ügyének szolgálata. Épp ezért fontos, hogy tudjam, jó úton járok-e, arra halad-e az egyesület, amerre ti szeretnétek.

Bizalmatok ezért nem csupán jólesik, de bátorítást is ad ahhoz, hogy a jövőben még nagyobb erővel lássunk munkához: van tennivalónk bőven. Eddig is, és a jövőben is várom ötleteiteket, javaslataitokat. Terveim szerint a jövőben is a családok szolgálata, a közösségépítés maradna előtérben, mert helyben nagyon sokat tehetünk, s emellett folytatnánk a tagság növelése és a jelenlegi tagcsaládok megtartása érdekében végzett munkát is. Ezért amennyire csak engedi a vírushelyzet, szeretnék ismét sokat köztetek lenni, veletek együtt megszólítani egymást, s azokat a családokat, akik még nem tagjaink.

Még egyszer köszönöm bizalmatokat! Igyekszem azt megvalósítani.
Szeretettel:

KARDOSNÉ GYURKÓ KATALIN, A NOE ELNÖKE

KADOSNÉ GYURKÓ KATALIN

Vezető testületeink munkájából

- A pandémiás időszak után újult erővel, tele reménnyel vágtunk bele a teendőinkbe, vigyázva egymásra. Mozgalmas időszakot éltünk át, megalakult a dombóvári, domaszéki és Polgár környéki csoport, a Zalalaházi Egyesület, valamint 321 egyéni tagcsaládot is felvettünk.
- 2020. szeptember 5-én tisztújító közgyűlést tartottunk, ahol jelentős többséggel a közgyűlés Kadosné Gyurkó Katalint választotta újabb négy évre a NOE elnökének. Az elnökség három új taggal folytatja a munkát: Kapot Ildikó, Péterné Novák Krisztina és Herbert Gábor személyében.
- Egyesületünk közgyűlésén sikeresen zajlott a Varázscseruza gyűjtés. Köszönjük Nektek a sok felajánlást! Az itt gyűjtött rajzeszközöket átadtuk a Civil Út Alapítvány képviselőjének, Ruttkay Rékának. Az eszközökkel sérült gyermekeket segítenek.
- A Könyvet otthonra program keretében közel négyezer csomag könyvet osztottunk ki. A program nagy sikernek örvendett, igazi értéket sikerült közvetíteni.
- Kollégáink a titkárságról és az elnökség tagjai egy háromnapos online workshopon vettek részt a Nemzetközi Családfejlesztési Intézet (IFFD) szervezésében. A workshop témája a korai gyermek fejlődése, a felnőtté válás és a transzgenerációs szolidaritás.
- A Kismackó Alapítvánnyal együttműködtünk egy interjú kötet elkészítésében, amelynek szereplői híres, nagycsaládos anyukák.
- Az Őszi Találkozóra a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos szabályokat betartva, de lelkesen készültünk, s végül 1300-an jöttünk össze. Egy fiatal pár a Nagycsaládos Esküvő pályázatunk nyertesei kötöttek házasságot a találkozó keretében. A reformkori hangulat határozta meg a hétvégét.
- Elnökségünk két pályázat kiírását tervezi a közeljövőben. Az egyik egy szépirodalmi pályázat, „Amit megtudtam a családomról – családtörténetek vírushelyzetben” címmel. A másik pedig egy igazi különlegesség a NOE életében: „Ketten a képen” címmel fotópályázatot hirdet az elnökség kismamák számára.

KADOSNÉ GYURKÓ KATALIN

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete pályázatot hirdet

„Amit megtudtam a családomról – családtörténetek vírushelyzetben” címmel

A NOE a vírushelyzetben videó- és fotópályázattal szólította meg a családokat, azt kérve, mutassák be a különleges helyzet okozta változásokat. Ennek sikere arra készítette a NOE vezetőit, hogy újabb pályázattal szólítsa meg a családokat.

Ritkán volt ennyi ideig együtt a család, mint a koronavírus okozta intézkedések időszakában. Több alkalmunk nyílt megismerni egymást ritkán látott helyzetekben: hogyan tud segíteni a szülő az iskolai felkészülésben, milyen, amikor minden gyermek egyszerre otthon van, apu vajon tud-e sütni-főzni, anyu mennyit bír. Számos komoly felismerés született ebben az időszakban egymásról, amelyek között valódi mélységeket éppúgy találunk, mint könnyedebb, viccesebb tapasztalatokat. Ezek megírására kérjük a pályázókat.

Pályázati témakör: Olyan családok, családtagok pályázatait várjuk, akik fontos ismeretekkel gyarapodtak egymásról, gyermekeikről, szüleikről, s akik szívesen megosztják ezeket komoly és/vagy vicces tapasztalataikat másokkal.

Pályázók köre: Korosztálytól függetlenül természetes személyek, férfiak és nők, házaspárok, családok (közös, vagy külön-külön megírt) pályázatait várjuk. (Nem csak a NOE tagjai pályázhatnak!)

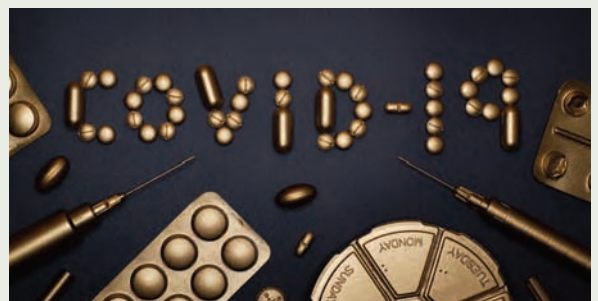
Beadási határidő: 2020. november 15. (vasárnap) éjfélig

A legjobb három mű díjazása:

1. helyezett: bruttó 400 000 Ft
2. helyezett: bruttó 250 000 Ft
3. helyezett: bruttó 150 000 Ft

További információk: noe.hu

NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK ELNÖKSÉGE

A járvány második hulláma elérte Magyarországot is.

Ne hagyjuk, hogy a vírus megbénítsa
a mindennapokat, ezért kövessünk
néhány egyszerű, de fontos szabályt:

**Mossunk
kezet
gyakran és
alaposan!**

**Továbbra is
tartsuk
a 1,5 méteres
védőtávolságot!**

**Mindannyian
hordjunk
maszkot!**

**EGYÜTT ÚJRA
SIKERÜLNI FOG!**

BORSOS-SZABÓ ÁGI

Szülőket érintő kedvezmények

ÍRÁSOMBAN A MUNKA TÖRVÉNYKÖNYVE NÉHÁNY SZÜLŐKET ÉRINTŐ KEDVEZMÉNYÉRE, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL AZ EGYEDÜL-ÁLLÓ SZÜLŐKRE (2012. ÉVI I. TÖRVÉNY, MT.) SZERETNÉK KITÉRNI.

Ha kisbaba érkezik a családba, gyökeresen megváltozik a család addigi struktúrája, a szülőknél és – ha vannak már – a nagyobb gyerekeknek meg kell birkózniuk az új kihívásokkal. Nagyon jó, ha az időszak kezdetén ezért több időt tudnak egymással eltölteni; erre szolgál a Munka törvénykönyvében biztosított, **apáknak járó pótszabadság**. A törvény rendelkezései szerint az apáknak gyermekük születése esetén öt nap pótszabadság jár, ikergyermekek esetén ez hét napra növekszik. Ezeket a szabadnapokat a gyermek születése utáni két hónapban kell kiadniuk, de ezen időszakon belül a munkáltató kérésüknek megfelelően adja ki. A szabadnapok akkor is járnak, ha a gyermek halva születik vagy születése után meghal [2012. évi I. törvény 118. § (4) bekezdés, 350/2014. (XII. 29.) Korm. rendelet].

A gyermekneveléshez nyújtott segítségnek tekinthető a **gyermek után járó pótszabadság** is, mely több éve már mindkét szülőt megilleti. E pótszabadság esetében a gyermeket először születése évében kell figyelembe venni az éves szabadság kiszámításánál, utoljára pedig abban az évben, mikor tizenhatodik évét betölti. Így egy gyermek után két nap, két gyermek után négy nap, három vagy annál több gyermek után pedig összesen hét nap pótszabadság jár a munkavállaló szülőknél külön-külön. Ha fogyatékos gyermeket nevelnek, akkor a fogyatékos gyermek után – a fentiek felül – még két nap pótszabadság jár. Korábban felmerült kérdésként, hogy a munkáltató kit vehet figyelembe a szabadság kiszámításánál fogyatékos gyermekként; azt a gyermeket, akinek a fogyatékoságára tekintettel valamelyik szülő magasabb összegű családi pótlékban részesül [2012. évi I. törvény 118. § (1)–(3) bekezdések].

De mi a helyzet az **egyszülős családokban**, tehát ott, ahol a munkavállaló szülő egyedül neveli a gyermekét vagy gyermekeit? A Munka törvénykönyve több helyen is külön védelmet biztosít nekik. Gyermekét egyedül nevelő munkavállalónak az Mt. szempontjából az minősül, aki gyermekét saját háztartásában neveli és hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa.

Természetesen erről a körülményről a munkáltatónak is tudomással kell bírnia.

A gyermekét egyedül nevelő munkavállaló az alábbi esetekben külön védelemben részesül:

- nem kötelezhető hozzájárulása nélkül más helységben végzendő munkára (legkisebbik) gyermeke tizenhat éves koráig;
- egyenlőtlen munkaidő-beosztás csak hozzájárulása esetén alkalmazható a (legkisebbik) gyermeke hároméves koráig;
- heti pihenőnapjai egyenlőtlenül nem osztható be a (legkisebbik) gyermeke hároméves koráig;
- rendkívüli munkaidőt vagy készenlétet, illetve éjszakai munkát nem rendelhetnek el számára a (legkisebbik) gyermeke hároméves koráig. A gyermekét egyedül nevelő munkavállaló számára a (legkisebbik) gyermeke hároméves korától négyéves koráig elrendelhet a munkáltató rendkívüli munkát vagy készenlétet, ha ehhez a munkavállaló hozzájárul [2012. évi I. törvény 113. §].

Sajátos védelemben részesülnek még a **gyermeküket egyedül nevelő apák** (az anyáknál ebben az esetben nem kritérium, hogy gyermeküket egyedül neveljék, ők megkapják anélkül is). Ha a gyermekét egyedül nevelő apa a gyermek neveléséhez szülési vagy a gyermek gondozása céljából fizetés nélküli szabadságot nem vesz igénybe, munkaviszonyát gyermeke hároméves koráig csak akkor szüntetheti meg a munkáltató a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával indokolt felmondással, ha egyébként teljesülnek az azonnali hatályú felmondás feltételei. A munkavállaló munkaviszo-

nya a munkavállaló képességével vagy a munkáltató működésével összefüggő okból akkor szüntethető meg, ha a munkáltatónál nincs a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges képességnek, végzettségnek, gyakorlatnak megfelelő betöltetlen másik munkakör, vagy a munkavállaló az e munkakörben való foglalkoztatásra irányuló ajánlatot elutasítja [2012. évi I. törvény 66. § (4)–(6) bekezdések].

Mint látjuk a fenti összefoglalóból is, a kedvezmények függenek a gyermek életkorától is; a törvény itt azt veszi figyelembe, hogy a kisebb gyermekek gondozása és felügyelete a szülők, különösen az egyedüli szülők számára nagyon nagy terhet jelent, s ezt sokszor igen nehéz összeegyeztetni a munkavállalással. Ehhez nyújt egy kis segítséget a munkajogi szabályozás, mely a legszükségesebb esetekben korlátozza a munkáltató utasítási jogát, illetve taggabb mozgásteret biztosít a speciális helyzetű munkavállalóknak.

BORSOS-SZABÓ ÁGI

DR. TÓTH BRIGITTA

Nagycsaládosokat érintő diákhitel-kedvezmények

EZÜTTAL EGY OLYAN TÉMAKÖRRŐL ÍRUNK, AMI AZ ELMÚLT ÉVEKBEN VÁLHATOTT FONTOSSÁ A NAGYCSALÁDOSOK KÖRÉBEN, AZ ÚJFAJTA KEDVEZMÉNYEKNEK KÖSZÖNHETŐEN.

Ha egy családban 2018. január 1. után születik az első gyermek, 3 évre felfüggesztik az anya választása szerinti diákhitele utáni tartozása törlesztését, a második gyermeknél a felfüggesztés mellett (ezt jelenti a „törlesztési kötelezettség szüneteltetése, célzott kamattámogatással”) elengedik az édesanya (ha többfélét vett fel, az általa választott) diákhitelének 50%-át, ha megszületik a harmadik gyermek, akkor teljes mértékben elengedik e a diákhiteléből még fennálló tartozását.

A törlesztés felfüggesztése és az elengedése, már a várandósság 3. hónapjától érvényesíthető! Mindezen kedvezmények nemcsak vér szerinti, hanem örökbe fogadott gyermekek esetén is érvényesíthetők. Sőt, a kedvezménybe a már meglévő gyerekeket is beszámítják, tehát ha már van egy gyerek, és megfogam a második, akkor a választott diákhitel után még fennálló tartozás felét, a harmadik után pedig az egész tartozást elengedik.

A felfüggesztés ideje alatt a kamatterheket az állam (ez az ún. célzott kamattámogatás) átvállalja, így a tartozás nem növekszik, és ha valaki több típusú diákhittel rendelkezik, akkor eldöntheti, hogy a kedvezmény melyikre vonatkozóan érvényesíti.

A rendkívül kedvező diákhitel rendszerét 2001-ben az első Orbán-kormány vezette be. Azóta több ízben is bővítették az igénybevételi lehetőségeket, a NOE javaslatára pl. a hitelfelvétel életkori határát jelentősen felemelték (45 évre). Valamelyik diákhitelfajtát eddig csaknem 380 ezren vették igénybe, 315 milliárd forint összegben. 2018. január 1. óta már több mint 2500 édesanya részesült részleges vagy teljes diákhitel-elengedésben. Ez egy önköltséges orvostanhallgató esetében akár 14 millió forint hitel elengedését is jelentheti!

Ezen kedvezmények, támogatások nemcsak a tehetséges fiatalok felsőfokú tanulását, de az ő családjaikat, sok gyereknél nagycsaládokat segítik, valamint azt, hogy az egyes diákokból is hamar nagycsaládos szülő válhasson!

A szabad felhasználású Diákhitel-1 kamata jelenleg évi 1,99%, maximum felvehető összege évente 10 hónapra havi 150.000 Ft lehet. A csak képzési díj kiegyenlítésére fordítható Diákhitel-2-nek felső összeghatára nincs, kamat évi 0% (nem sajtóhiba!). Majd, további könynyítésként kamatmentessé tették a Diákhitel2-t, és folyamatos további változásokat terveznek életbe léptetni, a minél erőteljesebb támogatás nyújtása érdekében.

A további diákhitelfajtákról és feltételekről a www.diakhitel.hu-n lehet tájékozódni.

2018. január 1. óta már több mint 2500 édesanya részesült részleges vagy teljes diákhitel-elengedésben.

A hiteligénylés ráadásul nem igényel személyes jelenlétet sem. Az elektronikus aláírásnak köszönhetően már ügyfélszalon keresztül történő azonosítással (online) is meg lehet kötni a Diákhitel szerződést, amely lehetőséggel közel minden második hallgató él is. A hallgatóknak lehetőségük van ugyanakkor arra is, hogy akár a tanulmányi rendszer hallgatói felületén, akár a Diákhitel Direktben (www.diakhitel Direkt.hu) keresztül kezdeményezzék az igénylést, és az adatlapot a felsőoktatási intézmény erre hivatott egységén, postahivatalokban vagy a kijelölt bankfiókokban is leadhatják.

A hallgatói hitelek felvételéhez továbbra sem szükséges hitelbírálat vagy biztosíték. A törlesztés a kezdő diplomás bérekhez képest rendkívül kedvező mértékű, és a diákhitelek bármikor, ingyenesen előtörleszthetők.

További változás, hogy a Diákhitel-1 törlesztését bevonják az adó- és járulékmentes cafeteria-juttatások körébe. A gyermekgondozási ellátáson lévő diák, szülőket megillető eljáráshoz hasonlóan az ellátás folyósításának ideje alatt (a rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásban részesülők esetében is) a kamat megfizetését az állam átvállalja.

További részletekről szintén a www.diakhitel.hu oldalon tudnak tájékozódni!

Sok sikert, szép terveket és minél hasznosabb megvalósításokat kívánunk a Nagycsaládoknak, nagycsaládban felnőtt és nagycsaládossá vált minden diáknak!

DR. TÓTH BRIGITTA

Nemzetközi Érdekképviseleti Workshop

GYAKRAN HAJLAMOSAK VAGYUNK BELEMERÜLNI A SAJÁT VILÁGUNKBA, A SAJÁT PROBLÉMÁINKBA, ÉS NEM VESSZÜK ÉSZRE, MEKKORA SZÜKSÉG VAN ARRÁ, HOGY TÁGÍTSUK A PERSPEKTÍVÁNKAT. EZ MÁR CSAK AZÉRT IS FONTOS, MERT SOKSZOR A SAJÁT GONDJAINKAT RAJTUNK KÍVÜL ÁLLÓ OKOK INDUKÁLJÁK. HA PEDIG EGY-EGY TÉMÁVAL GLOBÁLIS SZINTEN KEZDÜNK FOGALKOZNI, ÉS GLOBÁLIS SZINTEN IGYEKSZÜNK ORVOSOLNI AZT, VÉGEREDMÉNYKÉPPEN PONTOSAN A SAJÁT, EGYÉNI PROBLÉMÁINK ELTÜNÉSÉHEZ, MEGOLDÁSÁHOZ JUTHATUNK. TÖBBEK KÖZÖTT EZÉRT IS ÉRDEMES RÉSZT VENNÜNK NEMZETKÖZI ESEMÉNYEKEN ÉS KONFERENCIÁKON, AHOL A TÖBBI NEMZETTEL KÖZÖSEN GONDOLKODHATUNK, S EZÁLTAL TÁGÍTHATJUK LÁTÓKÖRÜNKET.

A Nemzetközi Családfejlesztési Intézet (IFFD) háromnapos online workshop-ot tartott szeptemberben. Az eseményen 34 ország 118 fiatalja vett részt. A magyar fiatalokat négyen képviseltük, Joó Kinga, a NOE elnökhelyettese pedig előadóként volt jelen.

A háromnapos workshop minden napján egy-egy, a családhoz kapcsolódó tágabb témakört jártunk körbe, melyekhez az előadások és a nap végén, a fiatalok által közösen megfogalmazott záró nyilatkozat is kapcsolódott.

1. nap – Gyermekfejlődés

Sokan a családra mint zárt egységre tekintenek, amelyet jobb nem bolygatni, hiszen senkinek semmi köze hozzá, mi zajlik otthon a négy fal között. Ez az állítás meg is állná a helyét egy ideális világban, ahol a négy fal között mindig minden rendben van és szeretetteljes légkör uralkodik. Sajnos jelenleg ettől az idilli állapottól még igen messze vagyunk, és éppen ezért fontos, hogy tudjunk róla, mi történik otthon a családokkal, de legfőképpen a gyermekekkel.

Hiszen az otthon egyszerre lehet a szeretet és a bántalmazás színtere is, és ennek a helyzetnek leginkább a gyermekek vannak kiszolgáltatva. Nem szabad őket magukra hagyni, ugyanis ami hat éves kor előtt történik velük, az egész további életüket meghatározza. És bár ez nem újszerű gondolat, melynek csak egy szűk réteg van tudatában, világszerte mégis több mint 250 millió hat éven aluli gyermek él mélyszegénységben. Ők azok, akik nem kapják meg azt a szintű gondoskodást, mely az egészséges felnőtté válás feltétele lenne.

Fontos megértenünk, hogy a szülő nemcsak az a valaki, aki óvodába/iskolába viszi a gyereket és enni ad neki, hanem aki kulcsszerepet játszik a gyermek személyiségfejlődésében. A szülőket képezni és segíteni kell abban, hogy jó szülők lehessenek, hiszen ez a legjobb módja az egészséges gyermekfejlődés biztosításának. Emellett fontos tudnunk, hogy a gyermekvédelem sem csupán annyiból áll, hogy a szakemberek eldöntik a szülőkről, alkalmasak-e arra, hogy felneveljék a gyermekeiket, illetve ellátják a család nélkül maradt gyermekek védelmét és képviseletét. Kiemelten fontos feladatuk ugyanis a családok széthullásának megelőzése, a családok megerősítése, s így meg tudják előzni a családon belüli problémákat is.

2. nap – Fiatalkori átmenet, felnőtté válás

Ahhoz, hogy a felnőtté válás folyamata a lehető legfájdalommentesebben mehessen végbe, már a születéstől kezdve tudatosan kell rá

készülni és fel is készíteni a gyermekeket. Invesztálni kell az oktatásukba, és mindannyiuk számára biztosítani kell a tanulás lehetőségét, meg kell szilárdítani a családi kötelekeket, és természetesen a szülőknek is meg kell tanítani, hogy már a kezdetektől miként készítsék fel gyermekeiket a felnőtt, önálló életre.

Lehetetlen azonban mindenre felkészülni. A 2008-as gazdasági világválságra ugyanúgy nem számítottak a pályakezdők, ahogy a koronavírus 2019-es megjelenésére sem. És ki tudja, mit hoz még a jövő? A felmérések azt igazolják, hogy a munkáltatók krízises időszakban inkább a pályájuk elején járó fiatalokat küldik el, mintsem az idősebb kollégákat, a munkaerő-felvétel pedig masszívan visszaesik.

Persze nem kell ahhoz világméretű katasztrófának történnie, hogy a pályakezdők nehéz helyzetéről beszélhessünk. Az OECD országokban a COVID-19 megjelenése előtt végzett egyik kutatás rámutatott arra, hogy a fiatalok mennyire nincsenek megbecsülve munkaerőpiacon, és a számok évről-évre elkeserítőbbek. A végzettséggel nem rendelkező fiatalok körében egyre nőtt a munkanélküliség, a végzettséggel rendelkező fiatalok körében pedig az alulfizettség. Egy ilyen, kedvezőnek közel sem nevezhető helyzetben érte őket a koronavírus, így most kiemelten fontos, hogy ne hagyjuk őket magukra. Motiválnak kell őket tartani, nem szabad hagyni, hogy feleslegesnek érezzék magukat, és segíteni kell nekik fenntartani a kapcsolatot mind a munkaerőpiacal, mind az oktatási rendszerrel.

3. nap – A generációk közötti szolidaritás

Az utolsó nap témája a generációk közötti szolidaritás volt. Nem vitás, hogy a társadalom összetétele az elmúlt évtizedekben hatalmas változáson ment keresztül, és ez a változás még nem ért véget. Míg korábban a családok horizontálisan terjeszkedtek, addig napjainkra vertikális kiterjesztettségéről beszélhetünk. Ez annyit jelent, hogy korábban sok gyermek született a családokban, de kevés generáció élt egyazon időben, most pedig akár 4-5 generáció is él egy időben, azonban a gyermekek száma lecsökkent.

Mindez olyan helyzetekhez, problémákhoz vezet, melyekre az emberiesség történetében korábban nem volt példa, így fontos, hogy napirenden tartsuk a kérdést. Ide sorolható többek között a születéskor várható átlagos életkor növekedésének problémaköre. Meg kell találni ugyanis annak a módját, hogy a különböző generációk békében éljenek egymás mellett, hiszen a társadalom legidősebb és legfiatalabb tagjai között akár 80-90 év korkülönbség is van. Minden korosztálynak megvan a

FORGÁCS LAURA

maga sajátos látószöge és véleménye arról, mi a helyes, mi a helytelen és hogy miképpen is kellene élnünk. A megértés, a tisztelet és az elfogadás képességének kialakítása mellett fontos tudatosítanunk, hogy rengeteget tanulhatunk és kell is, hogy tanuljunk egymástól.

Az átlagéletkor kitolódása és a születésszám csökkenése együtt jár a népesség előregedésével is, amire az országok egyszerűen nincsenek felkészülve, holott az EU tagállamaiban már évtizedek óta fogy a népesség. A talán legtöbbet hangoztatott probléma a jelenlegi nyugdíjrendszer bedőlésének veszélye, azonban nem mehetünk el szó nélkül a társadalmak ápolásra szoruló tagjainak ellátása mellett sem.

A történelem folyamán hagyományosan a nők feladata volt az idős és beteg emberek, valamint a gyermekek gondozása, a kétkeresős modellre való átállás óta azonban ez már nem lehet általános követelmény. Az idős, gondozásra szoruló emberek száma egyre nő, míg az őket gondozni tudóké csökken. És bár a kisgyermekes apák elvitathatatlan érdeme, hogy egyre több időt töltenek a gyermekeikkel, az idősek gondozásában nem történt változás, ez javarészt továbbra is nőkre hárulnak. Az országok vezetőinek kiemelten fontos feladata, hogy az új társadalmi berendezkedéshez alkalmazkodva olyan intézkedéseket hozzanak, amelyek által megoldható, hogy egyetlen társadalmi csoport se legyen magára hagyva, ne fenyegetse szegénység, legyen szó a gyermekekről, idősekről, betegekről vagy az őket gondozókról. Ehhez meg

kell teremteni a generációk harmonikus együttélésének feltételeit, hogy együttműködve tudjanak szembenézni megváltozott társadalmunk új kihívásaival.

A workshop során a fiatalok részéről számos kérdés merült fel, melyekre az előadók készségesen válaszoltak. Több olyan szervezet is képviseltette magát, akik nap mint nap a fenti problémák orvoslásán

dolgoznak. Fantasztikus érzés volt megtapasztalni azt, hogy vannak emberek, akik elhivatottsággal dolgoznak a társadalmak jóllétén, és bizakodásra adott okot látni, hogy az a 118 fiatal résztvevő mennyire elszántan kíván a nyomdokaikba lépni. Ha valaki indíttatást érez magában, az IFFD weboldalán megtekintheti az eseményt, fiataloknak pedig jó szívvel ajánlom a részvételt a következő workshop-on.

Az EGSZB Civil Szolidaritási Díjára pályáztunk

Október elején a NOE pályázatot nyújtott be az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság által kiírt Civil Szolidaritási Díjra. A díjat idén 29 szervezet, vállalkozás vagy magánszemély azon nonprofit programja nyerheti el, melynek célja a COVID-19 válság, valamint a válság következményeinek kezelése.

A NOE válságkezelési programja annyira szerteágazó és sokrétű volt, hogy a pályázati anyag összeállítása során erősen szelektálnunk kellett. Mindezek mellett jó érzés volt látni, hogy mennyi mindent tudtunk nyújtani családjainknak a pandémia időszaka alatt és tagcsaládjaink is megnyitottak egymásnak.

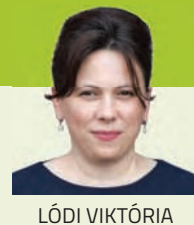
A COVID-19 ahelyett, hogy eltávolított volna minket egymástól, csak még erősebben összekovácsolt. Az Angyali Csomagküldő Szolgálat, a NOE Himnusz elénekülésének közös felvétele, a fotópályázatra beérkezett fényképek stb. mind-mind olyan elemei voltak válságkezelő programunknak, melyekben tagcsaládjaink segítettek egymásnak, mi pedig csupán közvetítő szerepet játszottunk.

A díjazásra csak a jövőben kerül sor, így egyelőre csak reménykedhe-

tünk abban, hogy sikerrel jár a pályázatunk, és nemzetközi szinten is elismerik válságkezelő csomagunk érdemeit. Az mindenesetre biztos, hogy akár elnyerjük a Civil Szolidaritási Díjat, akár nem, a 2020-as válságból a NOE nyertesén jött ki, mi pedig hálával tartozunk és büszkék vagyunk mindenkire, aki ehhez hozzásegítette közösségünket.

FORGÁCS LAURA

LÓDI VIKTÓRIA

Újabb NOE kötet készül

A 2019 nyarán kiírt szépirodalmi pályázatra meddőséggel küzdő férfiak, nők, házaspárok valós élettörténeteit vártuk, melyek alkalmasak voltak arra, hogy az olvasók megismerhessék a meddőség lelki oldalát, valamint az utat, amelyet a gyermekért végigjártak. Az írásokat elbíráló zsűri tagjai Schäffer Erzsébet, Pulitzer-díjas újságíró, író, publicista; Dr. Vassányi Miklós, tanszékvezető egyetemi docens és dr. Fábián Lajos, a TritonLife csoport elnöke voltak.

2020 telén irodalmi pályázataink témaköreit feldolgozó kötet sorozatunk újabb meghatározó darabbal gazdagodik majd, „Küzdelem a gyermekért – Élettörténetek a meddőségről” címmel.

A félszáz beérkezett pályamunkából az előválogatást követően a 30 pályaműből a zsűri három díjazott mellett további három különdíjas munkáját emelte ki, s összesen 17 írás teljes terjedelmű megjelentetését javasolta. További 12 mű részletei egészítik majd ki a kötetet. Ez a kiadvány a negyedik eleme a Nagycsaládosok Országos Egyesülete által elkezdett szépirodalmi pályázatok anyagából (Nagycsaládos lettem!, Nagycsaládosok meséi, „Mindent köszönök!” – Élettörténetek az örökbefogadásról) megjelentetett köteteknek. Most készülő kötetünket is gazdag illusztrációs anyaggal látjuk el, Szűcs Édua kreatív munkájának köszönhetően.

LÓDI VIKTÓRIA

A szeretet ízei

Idén egy új kezdeményezést indítottunk útjára A szeretet ízei elnevezéssel, amelyhez az inspirációt a sikerrel működtetett Tápláló Szeretet program adta. A szeretet ízei koncepciója különösen közel áll szívünkhöz, mivel a közösség építését és az önzetlen segítségnyújtást szolgálja. A Dinnyési Hagyományőrző és Turisztikai Központban sikerült olyan helyszínre találnunk, ahol a 2020. október 24-i ünnepélyes átadón érvényesülhetnek a járványhelyzetben szükséges védelmi intézkedések is.

A szeretet ízei program átadó ünnepségére 2020. október 24-én került sor a hangulatos Dinnyési Templomkert Hagyományőrző Turisztikai Központban. A 80-100 fős kültéri rendezvény keretében több mint 800 befőtt került átadásra három fővárosi nagycsaládos egyesület javára (Józsefvárosi NE, Mazsola Csoport és Soroksári Csoport). Az érkező vendégeket bográcsgulyás és illatos, kemencében sült kenyérlángos várta. A gyermekek szórakozását gyerekprogramok és minikoncert biztosította.

Egy dologban mindenki biztos lehet; mind a 800 üveg ínycsiklandó befőtt és savanyúság egy titkos összetevővel volt gazdagabb: a szeretet ízével.

LÓDI VIKTÓRIA

Egyesületünk az elmúlt két évben csaknem 90 befőző automatával gazdagodott, amelyet helyi szervezeteink kaptak meg, így a program immár érinti az egész országot. Az volt a szándékunk, hogy vonzóvá, könnyebbé és gyorsabbá tegyük a befőzést, odafigyelve arra is, hogy mindez tartósítószer-mentesen valósulhasson meg. Az volt a célunk, hogy a helyben, nagycsaládosok által feldolgozott sok-sok magyar gyümölcs és zöldség olyan tagcsaládjaink felé is eljusson, akik a nagyvárosokban élve jóval nehezebben jutnak hozzá a befőttekhez, savanyúságokhoz és egyéb egészséges, zöldség-gyümölcs alapú készítményekhez.

VÍZI VÁNDORTÁBOR

„Biztos helye van a nyaramban”

Idén júliusban a NOE ismét megszervezte a kajak-kenu táborát, melynek Tokaj és Felsőberekci adott otthont. Az idei tábor volt 43 fővel a legnépesebb. A táborozók egy része Budapestről indult, (ahogyan én is). Nagyon jó érzés volt ennyi idő után újra találkozni az ismerősökkel. Amikor megérkeztünk a táborhelyre, kipakoltunk és mindjárt neki is indultunk a Tiszának. Már az első nap megtapasztaltuk, hogy mennyi szúnyog is van a Tiszán...

A második napon reggeli után ismét hajóba szálltunk, hogy elérjünk a bodrozugi kilátóhoz. A hangulatos, kanyargós és szúnyogokkal teli úton meg is érkeztünk. A kilátó aljában ebédeltünk, majd – hogy teljes legyen a körtúránk – vissza is mentünk a táborhelyre. A vízi vándor táborokban mindig van lehetőségünk más vízi eszközöket is kipróbálni. Idén sem volt másképpen. A kajak mellett sup és versenykajak is rendelkezésünkre állt.

Ennyi kenuzás mellett kellett egy kis változatosság, ezért a harmadik napon nem a vízen kenuban, hanem biciklin tettük meg az utat Felsőberekcibe. Azonban nem úsztuk meg problémák nélkül, 2 defekt és egy üléstörés is tarkította a mellesleg fárasztó és hosszú 50 kilométeres túránkat. Az egyik pihenő a pataki kerámia manufaktúrához vezetett, hogy belelássunk ennek a művészetébe is. A vacsorát már az új táborban kaptuk meg.

A negyedik napon átkeltünk a határon és ellátogattunk a Felvidékre, a borsi kastélyba, ahol Rákóczi Ferenc született.

Pihentünk egy jó nagyot, és ebéd után egy közös jégkrémezés után visszamentünk a hajókhoz. Mielőtt visszacsurogtunk volna a folyón, csobbantunk egyet a hideg vízben.

Talán a legkedveltebb nap mindenki számára az ötödik nap volt – annak ellenére, hogy bicikliztünk is –, mert volt szerencsénk eljutni a sátoraljaújhelyi kalandparkba. Volt időnk mindent kipróbálni, Magyarország leghosszabb bobbályaát, átcúsztunk két hegy között egy hosszú kötélpályán, ahová egy hangulatos libegő vezetett. Visszabicikliztünk a szálláshelyünkre, vacsora után pedig eltáncoltuk a már hagyománnyá vált lengyel táncunkat.

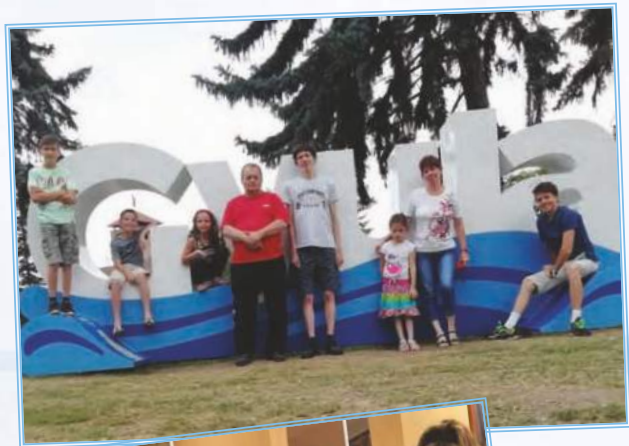
Ahogy eljutottunk Bereckibe, úgy mentünk vissza Tokajba is: biciklivel. Kevesebb defekttel és talán jobb kedvvel is. A hatodik napon is 50 kilométeres távot kellett teljesítenünk, amelyen egy sárospataki nagy megálló enyhített. Megnéztük a várat, megcsodálhattuk a 190 éves fát, amivel fényképet is készítettünk. Sajnos eljött az utolsó este is, de mint egyetlenegyszer sem, aznap sem unatkoztunk. Táncoltunk, zenéltünk, kártyáztunk és megbeszéltük, hogy mikor találkozunk még a nyáron.

Az utolsó napon mindenki fáradtan és (valószínűleg) szomorúan ballagott haza. A NOE-táborban egy rossz van, hogy van vége. Eljövök a táborból és már azon gondolkodom, hogy jövőre milyen jó lesz. Ez az egy tábor az, aminek biztos helye van a nyaramban. Itt olyan közösséggel találkozom, amilyennel máshol nem lehet. Napokat, heteket tudnánk eltölteni egymással.

Köszönjük a tábor vezetőinknek az idei táborát is! Jövőre találkozunk!

ULICSÁK MIKLÓS (16)

Önfeledt nyaralás a családok legnagyobb örömére

Három hónapon keresztül nyaralhattak NOE-s családok idén a Mészáros Csoport segítségével. Fontos szempont volt, hogy azokat a tagjainkat keressük meg, akik a Covid miatt nagyon nehéz helyzetbe kerültek: egyik vagy mindkét szülő elveszítette a munkahelyét, a gyerekek digitális oktatása nehézségekbe ütközött, illetve bármilyen segítséget kértek tőlünk. Feltételezhető volt, hogy ezek a családok egyáltalán nem tudnak közösen még pár napot sem pihenéssel eltölteni.

A nyaralás helyszínei között szerepelt Zalakaros, Gyula, Balatonfüred, Balatonakali és Révfülöp. A régióvezetők július 19-e és szeptember 13-a között napi szinten telefonáltak, egyeztettek, adatokat kértek be és táblázatot töltögettek, kapcsolatot tartva a családokkal és a nyaralások helyszíneivel is. Összesen 272 családból 491 felnőttnek és 855 gyermeknek tudtunk örömmel és élményekkel teli napokat szerezni.

Bár sok munka és szervezés van mögöttünk, mégis rengeteg felemelő pillanatban lehetett részünk, és a nyaralásból hazatért tagcsaládjainktól kapott hálás leveleket olvasva ismét nyugtázhattuk, hogy rendkívül szép célért dolgoztunk. Az alábbiakban Kunczt Orsi írását olvashatjátok, aki a sok megindító történet közül egyet mesél el, valamint pár boldog család levelével próbáljuk meg átadni az érzést, amelyben részük volt.

BENEDEK SZILVIA, HORVÁTH HAJNALKA

„Egy adomány kapcsán kellett telefonálnom az elmúlt hónapban. Tárcsáztam, a telefon kicsöngött. Valahol egy Tolna megyei településen felvette egy édesanya. Elmondtam, hogy ki vagyok, miért keresem. Kis bizalmatlanság a telefon másik végén. Folytatom, mondom tovább az információkat. Jönnek a válaszok a kérdéseimre. Aztán csend. Én is csendben maradok, hallom a vonal másik végén, hogy a hölgy a szavakat keresi. Várom, én is igyekszem visszanyerni a hangomat. Mondok valamit, hogy megtörjem a csendet. Jön a válasz: „Nagyon meghatódtam. Ma van a 21. házassági évfordulónk.”

Újra csönd... A vonal két végén ugyanazt éreztük. Percekig tartottuk ezt a csöndet, vigyázva, el ne szálljon a kegyelem, amiben részünk volt. Ő sírt, én próbáltam nem sírni. Én hamarabb nyertem vissza a lélekjelenlétemet és elmondtam a szükséges információkat.

Elköszöntünk. Letettem a telefont, levettem a szemüvegemet, lehajtottam a fejem és elgondolkoztam. A Gondviselés ma úgy rendezte a szálakat, hogy egy örömhírt egy 21. házassági évforduló napján juttassak el egy családnak, örömkönnyekeket csalsva mindkettőnk szemébe. Sosem felejttem el!”

KUNCZT ORSOLYA

„Nagyon köszönjük a lehetőséget, hogy eljuthattunk együtt a családdal nyaralni egy csodálatos helyre: a Balatonfüredi Kempingbe. Nagyon jó volt a gyerekeket hallgatni, ahogy önfeledten játszanak a vízben és sikítva csúsznak a csúszdán. Nagyokat sétáltunk a vízparton és közben kacsákat etettünk. Végre kiszakadhatunk a mindennapok nyomasztó világából, csak az maradt, amiért NAGYCSALÁD lettünk: a szeretet és az önfeledt játék. Még egyszer szeretnénk megköszöni a felajánlónak ezt a csodás egy hetet.” **BENKŐ CSABA**

Van az a vicc a csigákról és az autópályáról, ismerik? Áll két csiga az autópálya mellett. – Átmegyünk? – kérdezi az egyik. – Á, oda születni kell! – így a másik. Kb. ilyen érzés hat gyerekekkel eljutni Balaton egyik legnívósabb kempingjébe félpanziós ellátással több, mint egy hétre. Valójában alig akarunk hinni a fülünknek. Belegondoltam, hogy életünkben először mentünk nyaralni „magunkban” nyolcasban, nem családos táborba. Emiatt egy kicsit izgultam is, hogyan fogunk debütálni...

A nyár utolsó hetében így nem a szokásos tanszerbevásárló körútjainkat róttuk, hanem a magyar tenger északi partját. A támogatásnak hála, olyan programokat is szervezhettünk, amelyek máskülönbén biztosan nem fértek volna be a keretbe. Így jutottunk el egy kalandparkba, a Levendula Házba. Kóstolhattunk elképesztő levendulás fagyit, és nem utolsósorban gyönyörködhattunk nap mint nap a csodálatos környezetben, ami a Balaton-felvidék különleges – mindenkinek szóló – ajándéka.

A pincérek, pultosok nagyszerű hozzáállása igazán lelket üdítő volt! Bizonyára sok nagycsaládos ismeri a lesújtó pillantásokat, melyeket olyankor tapasztalhatunk, mikor néhány vendéglőbe, moziba belépünk. Hát még ha kiborul egy pohár üdítő vagy a leves... (márpedig kiborul). Ennek itt nyoma sem volt! Csupa fiatal, kedves, udvarias munkatárs. Le a kalappal! Végtelesen jól jölessen, hogy soha egy gesztussal, egy félmondatnál nem keltették bennünk azt az érzést, hogy mi „mások” vagyunk, mint egy hagyományos fizető vendég. Ugyanezt a köszönetet tolmácsolnánk a recepció, porta és a kemping minden dolgozója felé! Abban csak reménykedni tudunk, hogy nekünk pedig sikerült azt az üzenetet eljuttatnunk, hogy a nagycsaládosok nem UFO-k, sőt, sok testvérrel felnőni nagy kaland!

KÁLLAI-BÁLINT SZABOLCS

Nagyon szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hogy azon családok közé tartozhatunk, akik ajándéknyaralást kaphattak. Az otthon töltött nehéz és kimerítő hónapok után végre lehetőségünk nyílt arra, hogy önfeledten és boldogan felejthetetlen élménnyel gazdagodhassunk. Még sosem volt ilyen élményben résznünk együtt a családdal! Hat nap a gyulai Hunguest Hotelben és a Várfürdőben, szinte hihetetlennek tűnt. (...) Hat napon át minden nap svédasztalos reggeli és vacsora várt bennünket. Az esti étkezések alatt csodálatos hangú hölgy énekelt, ezzel is színesítve a hangulatot és a családi idilli pillanatokat. Hála az égnek nagyon szépen köszönjük a Mézszáros Csoportnak és a NOE-nak ezt a felejthetetlen élményt, melyet örökre a szívünkbe záruunk!

BERTA CSALÁD

Szeretnénk megköszönni ezt a lehetőséget a csodás nyaralásra. Igen nagy bizonytalanságban talált minket ez a nyár és nagyon segített a lehetőség a feltöltődésre. Őszintén megmondom, a jelenlegi helyzetünkben már az is nagy könnyebbség volt, hogy egy hétre az étkezés biztosítva legyen. Hát még micsoda, életre szóló élmény egy ilyen mobilházas nyaralás! Vadóc, kalandor fiúkkal... a legizgalmasabb dolog. Anyyira éles váltás volt, olyan nyüzsgő hét, hogy nagyon sokáig tart még, mire feldolgozzuk... Barátkoztunk, kalandoztunk, csodás emlékekkel telve tértünk haza, kimerülten, de lélekben megerősödve. Soha nem gondoltam volna, hogy ezen a nyáron ennyi mesélnivalóval gazdagodunk. Minket is rosszul érintett most ez az időszak, és már fogytán volt az erő, de így én is könnyebben veselkedek neki, hogy megoldjam ezt a következő évet. Nagyon, nagyon köszönjük.

KESZTYŰS TÍMEA

Megtiszteltetésnek éreztük, hogy a családjunkat szólítottátok meg ezzel a lehetőséggel. Soha nem voltunk még szállodában nyaralni... Pazar ellátásban volt résznünk, szép helyen tölthettük el az ajándék napokat. A zalakarosi fürdő és csúszdapark fergeteges alkalmakat kínált számunkra a kapcsolódásra és még az időjárás is kegyes volt hozzánk! Életre szóló családi nyaralást élhettünk át! Örökre hálás vagyok a lehetőségért!

SÓS CSILLA

Végül, de nem utolsó sorban a gyerekek véleménye

A mobilházban főleg a tusoló tetszett, és az, hogy külön szobájuk volt a gyerekeknek.

A tusolóban az volt a legjobb, hogy be lehetett kapcsolni a zenét és a fényeket és masszírozta a hátunkat. És a nappali konyha is jó volt, ahol nem volt meleg, ha bekapcsoltuk a klímát. A kempingben az volt a legjobb, hogy egyedül sétálhattunk, fölfedezhettük az egészet és megmutathattuk apának. Nagyon jó volt, hogy a vacsorázóhely bent volt a kempingben, kaptunk levest is és sok ételt, és nagyon kedvesek voltak a felszolgálók.

Volt go-kart is a kempingben, amire egyszerre többen is fel tudtunk ülni, és láthattunk két Döttő-vonatot, pirosat és fehérekét. A Balatonban a legjobb a varázsszőnyeg volt, ami fennmaradt a vízben, és lehetett rajta ugrálni, és persze a csúszdás vízbicikli, amit a gyerekek kormányozhattak. A bobozás is nagyon tetszett és a Tóbarlang Tapolcán meg Vigántpetenden az őrtorony.

RUTAI GÁBOR

Négyezer kisiskolás jutott tanszercsomaghoz Sikeres adománygyűjtés az Auchan áruházakban

872 önkéntesünk 65.349 tanszert juttatott el több mint 1700 családnak. Ez azt jelenti, hogy a pandémiás időszak negatív gazdasági hatásai ellenére a tavalyi akciónkat is jóval meghaladó mértékben sikerült adományt gyűjtenünk.

A tavalyi gyűjtés sikerét követően, immár harmadik alkalommal 2020. augusztus 1. és szeptember 11. között országsszerte iskolászer adományokat gyűjtöttünk az Auchan 24 áruházában. A cél a nagycsaládosok iskolakezdésének támogatása volt. A program érdekessége, hogy idén az Auchan dolgozói is bekapcsolódtak kezdeményezésünkbe. A 42 napon keresztül zajló gyűjtés során iskolászer adományokat kapott egyesületünk, amelyeket a vásárlók egy erre a célra kialakított gyűjtőponton helyeztek el. Az adományok szétosztásáról azok az egyesületeink (csoportjaink) gondoskodtak rászoruló tagjaik körében, amelyek a gyűjtésben részt vettek.

nünk. Az összefogás eredményeit Dr. Beneda Attila, család- és népesedéspolitikáért felelős helyettes államtitkár, Kardosné Gyurkó Katalin, a Nagycsaládosok Országos Egyesületének elnöke és Varga-Futó Ildikó, az Auchan kommu-

nikációs és CSR igazgatója ismertették a gyűjtést lezáró sajtótájékoztatón.

Az együttműködés sikerét jelzi, hogy meglepetésként az Auchan képviselője, Varga-Futó Ildikó bejelentette, hogy a gyűjtés eredményén túl idén is további egy millió forintot ajánlanak fel az egyesület céljaira. Elnök asszony megköszönte a felajánlást és elmondta, hogy „ez igazából azoknak jár, akik megdolgoztak érte”, ezért a legjobban gyűjtő egyesületek között osztják majd szét az összeget. Ezúton is köszönjük lelkes önkénteseink munkáját!

LÓDI VIKTÓRIA

Könyvet otthonra program „Zsákbakönyv”

A Könyvet otthonra program keretében országsszerte 4000 könyvcsomag került szétosztásra tagcsaládjaink között. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által támogatott és a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése (MKKE) koordinálásában zajló program a pandémia időszakát igyekezett megtámogatni az olvasmányélményekkel. A több ezer könyv között gyermekkönyvek, ifjúsági regények, verses kötetek és világirodalmi alkotások is szerepeltek.

„A könyvcsomag = igényes könyvek minden családtagnak + meglepetés! Ennél jobb hármast nehéz közösségi ajándéknál elképzelni. Ráadásul hasznos, szórakoztató és tartós – Köszönjük- jobbat álmodni se lehet!” Radnainé Filep Ildikó

„Olvasni öröm! Tartja a mondás. Imádok olvasni, ha tehetem reggel, délben, este, nappal és éjszaka is olvasnék. Szeretném, ha néha megállna a világ, s minden csendes, nyugodalmass lenne, mindenki csak olvasna és olvasna. Ezért örültem nagyon, amikor szóltak a Tisza-

vasvári Nagycsaládosok Egyesületéből, hogy meglepetés könyvcsomagot kapunk, mivel előzetesen regisztráltunk a „Könyvet otthonra programra”. Csodálkozva néztem édesanyám, amikor egy piros csomagot hozott haza másnap. „Zsákbakönyv” – mondta. Én voltam a családból az első, aki nekiesett a csomagnak. Gyorsan kibontottam, majd nagy-nagy örömmel fogadtam a fantasztikus könyvet, s az ifjúsági regényt. Ez pont az én ízlésem! A két tesóm, s szüleim is találtak a kedvüknek való könyveket a csomagban. A gyermekkönyvet a kis unokatesómnak adtuk később. Nagyon szépen köszönjük az értékes és csodás könyveket!” Lévai Nikolett Bianka

LÓDI VIKTÓRIA

FEJLESZTÉS, COACHING, TANÁCSADÁS, TRÉNING

KUNCZT ORSOLYA

Bababontakoztató szer-ETET-tel

7400 Kaposvár, Rudnay Gyula u.7.
Érdeklődni: +36-30-302-8440
10% gyógypedagógiai terápia, neuro-hidroterápia, etetésterápia – az egyes szolgáltatásaim áraiból
10% állandó kedvezményt ajánlok fel.
Kaposvár

Báránfyelhő Fejlesztő

Gyermekközpont

1068 Budapest, Benczur u. 1.
10% a termékek és szolgáltatások árából
Budapest

Creator Kommunikációs Szolgáltató Kft.

1141 Budapest, Mályva utca 15.
5% workshopokra és a webshopban szereplő termékekre 5% kedvezményt adunk, kizárólag a Creator saját szervezésű workshopjaira és termékeire.
Budapest

Dett Language Center Kft. –

Aktív Nyelvtudás Nyelviskola

3200 Gyöngyös, Alkotmány út 18.
10% nyelvkutatás
Gyöngyös

Életerv Life Coach Kucklander Irodaház

2500 Esztergom, Szent Tamás u. 1., Kucklander Irodaház, II. emelet 129., 129-es kapucsengő
Life Coaching szolgáltatás – 15%,
mediációs szolgáltatás – 10%
Esztergom

Györfiné Szabó Orsolya e.v.

4060 Balmazújváros, Damjanich u. 13.
Érdeklődni: +36-70-315-8462
20% Virtuális asszisztens leszek!
Online tanfolyam árából nagycsaládos kártyával rendelkezőknek 20% kedvezményt adok.
Ehhez kuponkódot igényelhetnek a kártya fotójának elküldésével az info@digitaliskola.hu címen.

COACHING

Felhívjuk figyelmeteket, hogy újabb kategóriával bővültek kedvezményeink: coachok, fejlesztések, tanácsadások, tanulás, terápia, tréningek címmel. A fentiekben az eddig beérkezett partnereket találhatjátok. Ha valakinek az ismeretségében van ilyen lehetőség, és szívesen ajánlaná másoknak is, az alábbi linken bejelentkezve kedvezményt nyújtó partnerünké válhat: <https://noe.hu/kedvezmenyt-kinalok/>.

Tükör-képek Műhely ...

ahol a lélek találkozik az anyaggal

2120 Dunakeszi, Széchenyi u 5/a
10% Bach virágterápia tanácsadás, numerológiai elemzés, coaching
Dunakeszi

OKOSGYEREK.HU

2120 Dunakeszi, Garas u. 24 fszt.1.
10% – felmérésnél 1000 Ft, tréning esetén 500 Ft, egyéni autogéntréning, szülői konzultációnál 1000 Ft kedvezmény/alkalom, csoportos autogén tréning 10% kedvezmény a tanfolyam díjából, tanulást segítő Neurofeedback felmérés, Neurofeedback tréning, szülői konzultáció, egyéni autogén tréning, autogén tréning
Dunakeszi

Schvéder Oktatási Központ Kft.

8200 Veszprém, Móra F. u. 12.
10% a tandíjból (a kedvezmény más akciókkal, kedvezményekkel nem vonható össze).
Veszprém

Tetőtől Talpig Fejlesztő Alapítvány

2030 Érd, Fenyőfa u. 20.
„NOE tagok a fejlesztéseket az alábbi áron kapják:
▪ nagycsoportos foglalkozás: 90 perc 4 500 Ft. (alapár: 5 800 Ft.) ▪ kiscsoportos foglalkozás: 90 perc 6 000 Ft. (alapár: 7 500 Ft.) ▪ frissítő masszázs (v.: hát, nyak, talp): 30 perc 4 000 Ft. (alapár: 5 000 Ft.) ▪ gerinctorna: 50 perc 4 500 Ft. (alapár: 5 800 Ft.) ▪ egyéni fejlesztés: 45 perc 7 000 Ft. (alapár: 9 100 Ft.) ▪ csoportos babás-mamás foglalkozás: 40 perc+ konz. idő 4 500 Ft. (alapár: 5 800 Ft.) ▪ egyéni babás-mamás foglalkozás: 30 perc + konz. idő 6 000 Ft. (alapár: 7 500 Ft.) ▪ kinesio tape: kis felület 1 000 Ft. (alapár: 1 600 Ft.) ▪ kinesio tape: nagy felület 1 500 Ft (alapár: 2 500 Ft.)”
Érd

Baráth Márta

1038 Budapest, Újliget sétány 3D/10.
Érdeklődni: +36-30-900-8170
20% Pár- és családterápia. A kedvezmény a 90 perces pár- és családterápiás ülések árából és a kedvezményt nyújtó által bérelt összes budapesti és piliscsabai terápiás helyszínen érvényes (beleértve az online üléseket is).
Budapest

VARGÁNÉ KUNCZT ORSOLYA

AL-DUNA RÉGIÓ

EGYSÉGBEN AZ ERŐ DOMBÓVÁRON

2020. szeptember 2-án lelkes anyukák összefogásával megalakult a Dombóvári Nagycsaládosok Csoportja. Szeptember 12-én megtartottuk alakuló összejövetelünket, ami a vírushelyzet miatt létszám tekintetében is kissé családtiasra sikerült, bár egy nagycsaládos csoportban ez sem kevés embert jelent. Csoportunkat főként a nagycsaládok érdekvédelméért, egészségmegőrzéséért és közösséggé szervezéséért hívtuk életre. Segíteni szeretnénk a családokat és a családban nevelkedő gyermekeket. Bizakodva tekintünk a jövőbe, hiszen egységben az erő. Ki tudná ezt jobban, mint mi, nagycsaládosok?

NÉMETH ZSUZSANNA

CSALÁDI NAP KISKUNHALASON

A Fészekrakó Egyesület 2020. augusztus 30-án tartotta meg hagyományos Családi Napját, melyet idén összekötöttünk a közgyűléssel. A helyszín Kiskunhalas egyik legszebb épülete, a Végh-kúria volt, melynek hatalmas udvara és nemrég épített pajtája remek háttérrel nyújtott. Már 8 órától kezdődően gyülekeztek a tagok, a készülődés vidám beszélgetéssel telt, csak a vöröshagyma felvágása csalt könnyeket a szemekbe...

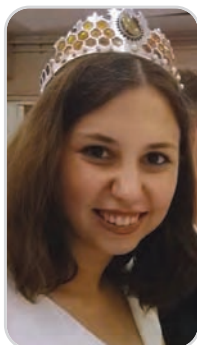

Amíg a családok női tagjai az elnök tájékoztatóját hallgatták, addig az apukák a bográcsokban rotyogó paprikáskrumpi mellett vitatták meg az élet dolgait. Közben a gyerekek az udvaron játszottak, kézműves foglalkozásokon és vetélkedőn vettek részt, az egyik tagunk pedig csodaszép csillámtetoválásokat készített gyerekeknek-felnőtteknek egyaránt.

Régióvezetőnk, Vargáné Kunczt Orsolya adta át a jelenlévőknek a színvonalas könyvcsomagokat. A finom ebédet követően jött a várva várt tombolasorsolás, ahol csodás nyeremények találtak gazdára. A hangulat végig nagyon vidám volt, ilyenkor mindig kötetlenül beszélgetünk, sokat nevetünk. Ez a nap is szép emlék marad egyesületünk 75 tagcsaládja számára, akiknek életét színesebbé, esetenként könnyebbé próbáljuk tenni. Igazi jó közösség a miénk, egy kemény maggal, akik mindig ott vannak, ahol kell a részvétel és a segítség. Reméljük, még sokáig együtt leszünk!

ILCSIK ANNAMÁRIA

NAGYCSALÁDOS PÉCSI CSALÁD GYERMEKE IDÉN A MÉZKIRÁLYNŐ

Minden évben Jászberényben, az Országos Méhésztalálkozó és Mézvásáron választják meg a Mézkirálynőt és udvarhölgyeit, akiknek a mézlovagokkal együtt a méz hazai népszerűsítése a feladatuk. Idén, a vírus miatt rendhagyó módon zajlott a koronázás. A 27. mézkirálynő a korábban első udvarhölgyi tisztebet betöltő Páprádi Anna Bőborka lett, akit államalapításunk ünnepén a Városházán koronáztak meg. Külön öröm számunkra, hogy a királynő pécsi, sőt egyesületünk tagja, így maga is nagycsaládból származik. Két éve, a Házasság Világvetőn az „Édes pillanatok” mézes programon már megismerhettük őt. Családi gazdaságuk mézeit már sokan kóstoltattak. A korábbi királynő, Szemerits Eszter és Busi Adriána, udvarhölgyekként segítik őt.

KERESZTESNÉ FORCHE ÉVA

SZIGETHALMI KIRÁNDULÁS ÉS APÁK NAPJA IVÁNCSÁN

Egyesületünk ellátogatott a szigethalmi Emese Parkba, a Vadasparkba és a láperdő tansétányra. Az Emese Parkban a ruhák, harcászati eszközök, földlakások és jurták révén bepillanthattunk a középkori ispán, a megye életébe. A vadasparkban az állatok nagy élményt nyújtottak, de a kisvasutazás is nagyon izgalmas volt. Az úszó láperdő kellemes sétaútnak bizonyult. A napsütéses idő, a csodálatos hely, a családi hangulat pazarra tette ezt a napot - ismét megtapasztaltuk, hogy csodaszép országban élünk.

Egyesületünk minden év júliusában apák napi programot is szervez. Ilyenkor az apák és a nagypapák vannak a figyelem központjában. Már több éve szokásunkká vált, hogy a horgásztóra megyünk, ahol az apukák és a gyerekek horgásznak, az anyukák pedig finom ebédet főznek. Persze, mindig akad néhány furfangos játék is az apukák számára. Idén volt poharas sörivőverseny hátrattett kézzel, lekvároslángos-evés anyukák segítségével és vízipomádó verseny is. A játék után a gyermekek kitűző szalaggal és hűtőmágnessel ajándékozták meg édesapjukat vagy nagypapájukat.

HAJDU ZOLTÁNNÉ

PÉTER-PÁL NAPI KOSÁRFONÁS

A 2020-as NEA pályázatunk témája a népi hagyományok őrzése. Első programunk meghívott vendége Briskin Jani bácsi volt Százhalombattáról, aki a kosárfonás rejtelmeibe vezetett be bennünket. A kosárfonás történetének és hagyományainak ismertetése után a vállalkozó szellemű gyerekeknek és felnőtteknek néhány fogást és technikát is megtanított. Ez is nagyon kellemes közös nap volt.

BALATON RÉGIÓ

LESENCEISTVÁNDON TÁBOROZTUNK

Idén is megrendeztük egyesületünk immáron hagyományosnak tekinthető ötnapos nyári táborát Lesenceistvándon. A táborban 24 gyermek és 12 felnőtt vett részt.

Hétfőn kerékpárral utaztunk a tábor helyszínére, tábor építettünk, majd az erdőben számháborúztunk. Este a táborútnál szalonnát sütöttünk, majd mozizás következett. Kedden kerékpárral Keszthelyre utaztunk, ahol kiadós ebéd után meglátogattuk a Balatoni Múzeumot. Az érdekes tárlatvezetést követően csoportos fagyizás után tekertünk vissza a táborhelyünkre. A mozi e napon sem maradt el. Szerdán a Balatoné volt a főszerep. Egész napi strandolással próbáltuk kipihenni az előző napi biciklitúrát. A „strandi” lángost pedig inkább a táborban, vacsorára fogyasztottuk el. A napot filmnézés,

gattuk a Balatoni Múzeumot. Az érdekes tárlatvezetést követően csoportos fagyizás után tekertünk vissza a táborhelyünkre. A mozi e napon sem maradt el. Szerdán a Balatoné volt a főszerep. Egész napi strandolással próbáltuk kipihenni az előző napi biciklitúrát. A „strandi” lángost pedig inkább a táborban, vacsorára fogyasztottuk el. A napot filmnézés,

illetve hosszas beszélgetések zárta. Csütörtökön a kék túraútvonalat követve sétáltunk el Lesenceistvándról Vállusra. Miután visszagyalogtunk a táborba, a gyerekeket közösségépítő beszélgetés várta Magvas Zoltán mentálhigiénés

szakember vezetésével. Az este ezúttal is mozizással és beszélgetéssel zárult. Pénteken Krisztina néni tartott kézműves foglalkozást, majd ebéd után táborot bontottunk, és fájó szívvel elindultunk hazafelé.

Örömmel és elégedettséggel tölt el, hogy a résztvevők a nehézségek ellenére is sok kellemes emléket vihettek magukkal. Találkozzunk jövőre is, a Bokréta Nagycsaládok Egyesülete nyári táborában!

SIMON LÁSZLÓ

DÉL-ALFÖLD RÉGIÓ

JUBILEUMI ÜNNEPSÉG ÓPUSZTASZEREN

2020. augusztus 15-én ünnepeltük egyesületünk megalakulásának 25. évfordulóját. Ünnepségekön köszöntöttek többek között Kardosné Gyurkó Katalint, a NOE elnökét, Makra Józsefet, Ópusztaszer polgármesterét és Benedek Szilviát, a Dél-Alföld Régió vezetőjét. Ezután röviden összefoglaltam egyesületünk negyed évszázad alatt végzett munkáját. 25 év alatt 12 családról 42 családra duzzadtunk. Kétszer segítettünk önkéntesként az Őszi Találkozó megszervezésében, évente körülbelül 14-15 helyi programot szervezünk. Ezek között van téli sportnap, térszafesztivál, majális, tökfesztivál, szüreti mulatság és még hosszasan lehetne sorolni programjainkat.

A hivatalos részt kulturális műsor követte, majd az ünnepség díszébenél és hatalmas születésnapi tortával folytatódott. Eközben a gyerekeknek az udvaron ugrálóvárral, csillámtetoválással és lufihajtogatással kedveskedtünk. Végül a meghirdetett rajzverseny eredményhirdetése következett, majd minden résztvevőnek apró jubileumi ajándékkal kedveskedtünk.

BERECZKINÉ TARI MÁRIA

VIII. NEMZETKÖZI EGÉSZSÉG- ÉS SPORTNAP CSONGRÁDON

A Bölcső Nagycsaládosok Csongrádi Egyesületével idén szerényebb körülmények között, a járvány miatt kevesebb vendéggel tartottuk meg a VIII. Nemzetközi Egészség- és Sportnapot. Az egészségnapi rendezvényen a gyerekeket hajfonással, csillámtetoválással, kézműveskedéssel, gyermekkoncerttel és interaktív kutyás foglalkozással vártuk. A családoknak vetélkedőt rendeztünk, melynek keretében sportfeladatok és egészségügyi totó során mérhették össze tudásukat.

A szerencsésebb résztvevők japán arcmasszázsra is részt vehettek, csontjaikat pedig gyógytornász mozgatta át. A meghívott egyesületek sportbemutatókat tartottak. Voltak fitness-lányok, karatésok, birkózók és testépítők is. Ezután látványos kamionhúzásra és erős emberek versenyére is sor került.

A nagy melegben levendulás limonádéval, friss, zamatos gyümölcsökkel hűtöttük magunkat. Lelki egészségünket jó beszélgetésekkel, szeretetben együtt töltött programokkal erősítettük. Reméljük, jövőre már minden visszatér a normális kerékvágásba és sokkal több nagycsaládos vendéget tudunk fogadni határainkon belülről és túlról!

ERŐSNÉ SZABÓ MÁRIA

FELSŐ-DUNA RÉGIÓ

CSALÁDI NAP TATABÁNYÁN

Régi vágyunk volt egy olyan családi nap, amelynek során vendégül látjuk egy másik egyesület családait. Idén - első alkalommal - a Bizalom Nagycsaládos Egyesület volt a vendégünk. A vírushelyzet miatt sajnos kevesen jöttek el, de így is remek napot töltöttünk együtt.

Nagy sikert arattak a különböző programok. A Virgonckodó Játzópark jóvoltából a gyerekeket különböző játékokkal vártuk, de volt szöszmötölő, vetítés és Lali bohóc is a vendégünk volt.

Nagy tetszést aratott a „Tatabánya és a Budapest” totó is, amelyet a két egyesület állított össze, a gyerekek pedig ajándékért cserébe tölthették ki. Nem maradhatott el a csillámtetoválás és a közösen főzött ebéd sem. Reméljük, sikerül hagyományt teremtenünk és jövőre ugyanitt találkozhatunk.

NYÍRŐ FERENCNÉ MELINDA, FOTÓK: FRIEDRICH RITA

SÁRVÁRI SIKEREK AZ ÉTELMUSTRÁN

A jelenlegi járvány sajnos nem kedvez a közösségi életnek. Ebben a helyzetben a Nádasdy Történelmi Fesztivál is virtuális keretek között zajlott. A felhívásukat olvasva úgy gondoltuk, hogy az Ételmustrán mi is részt kívánunk venni, így beneveztünk a versenyre. Egyesületünk egy ragyogó nyári napon jött össze a szabadtűzi bográcsozáshoz. Lázás fotózás, majd terítés után elfogyasztottuk az ételt, mely a gyerekeknek is nagyon ízlett. Beszélgettünk, játszottunk és olyan jól éreztük magunkat, hogy észre sem vettük, elrepült az idő. Az igazi meglepetés azonban akkor következett,

mikor értesítést kaptunk, hogy egyesületünk nyerményként szeletsütőket kap. Így igazán jó napot zárhattunk, melyre mindannyian szívesen emlékszünk vissza.

SÁNDOR KATALIN

VIDÁM CSALÁDI NAP MOSONMAGYARÓVÁRON

Reggel hatkor csendesen esett az eső és olyan szürke volt az ég, hogy mindenki attól tartott, elmarad a karantén utáni első nagy közösségépítő programunk július 18-án. 9-kor azonban felállt a főzőstáb a Biczónál a Duna parti fák alatt és a családok is szívároggni kezdtek. Előkerült a kávé termosza, a szalonna, a kenyér, a sütemény, no meg a játékok is.

Amíg az ebéd rotyogott, közös játékokkal múltunk az időt. Később a gyerekek birtokba vették a nemrég felújított játszóteret. Amíg a fiúk fociztak, a lányok tolasztak és kártyáztak, addig az anyukák megosztották tapasztalataikat főzésről, gyereknevelésről és a nagycsaládos élet örömeiről. A jó ebédhez zene is szólt, amely végig biztosította a családi napunk vidám hangulatát.

Az eső csak egyszer zavart meg bennünket, de a Duna parti fák alatt nem is nagyon éreztük a cseppeket. Délután ki is süttünk a nap. Egyre többen veztek el

mellettünk, vidáman integetve a csapatunknak. Sokáig és sokat beszélgettünk a csendes és csodálatosan szép környezetben. Jó, hogy reggel nem fújtuk le a programot. Kellenek ezek a pihentető, vidám családi napok!

ORBÁNNÉ PANNIKA

TISZAVASVÁRI VÁROSÉRT KITÜNTETŐ DÍJ

A NOE Tiszavasvári Nagycsaládosok Egyesülete 2020. augusztus 20-án a városi ünnepségen kapta meg a Tiszavasvári város képviselő-testülete által odaítélt kitüntető díjat a családi értékek, a házasság és a gyermekvállalás népszerűsítése, családi rendezvények, programok szervezése és Tiszavasvári város jó hírének országos növelése területén végzett tartós és kiemelkedő szakmai színvonalú, elhivatottan végzett munkájáért.

A kitüntetést az egyesület elnökeként büszkén vettem át minden tagcsalád nevében. Ez a díj minden tagunk, gyerekek, ifjak, szülők, nagyszülők, önkéntesek érdeme. A gyönyörű plakettet és az emléklapot az irodánkban helyeztük el, így mindenki láthatja, megtekintheti.

LÉVAI ANDREA

FELSŐ-TISZA RÉGIÓ

ÖSSZETARTOZÁS NAPKÖZIS TÁBOR

Nagycsaládos gyermekek számára – minden járványügyi szabályt betartva – egyesületünk ötnapos nyári intenzív programot rendezett. Az első napon az ismerkedés után a gyerekek bejárták a Vasvári Pál Múzeum mindkét épületét. Ebéd után filmnézés következett, amit egy nyolcállomásos vetélkedő követett. Uzonsonna és csokiosztás után mindenki vidáman távozott a Civil Házból.

A második napon a Városi Könyvtárban a kicsik interaktív mesedélelőttön vettek részt, míg a nagyok kipróbálhatták a virtuális szemüveget és Xbox Játék segítségével korcsolyaversenyen „sportoltak”. Ebéd után megtanultuk az „Összetartozás dalát”, majd a nemzeti összetartozás jelképeként

közösen hatalmas, kézenyomatos, szív alakú képet alkotunk. Délután a gyerekek a szépségkuckóban és a kézműves kuckóban szüpiülhetnek és ügyeskedhetnek.

A harmadik nap a bringás csapatunk Tiszavasváriban egy

6 km-es kört tett, amíg a gyalogos gyerekek a csónakázótóhoz sétáltak. A két csapat találkozása után több kategóriában tö körüli futóversenyt rendeztünk, majd a kondiparkban edzettünk, játszottunk.

A negyedik napon Debrecenben a Kerekerdő élményparkot vettük birtokba, mindenki kipróbálhatta a különböző játékokat, élményelemeket.

Az utolsó napunkat a Tiszavasvári Strandfürdőben töltöttük: volt játékos vízi vetélkedő, úszóverseny, szabad játék, hullámedencézés és egy nagy közös fagyizás, ami után mindenki élményekkel telve térhetett haza.

LÉVAI ANDREA

KÖZÉP-MAGYARORSZÁG RÉGIÓ

PÁKOZDRA KIRÁNDULT A CSEPELI CSOPORT

Nyár közepére kirándulást szerveztünk Pákozdra, a Katonai Emlékparkba. A közös szabadtéri program kiválasztásában történelmünk megismerése, az élményteli mozgás, a szabadidő tartalmas eltöltése és a megfelelő távolságtartás lehetősége egyaránt fontos szerepet játszott. Mindez tökéletesen sikerült: kész programcsomag, remek szervezés és felkészült csapat minden korosztálynak biztosította az önfeledt kikapcsolódást. Idegenvezetés, akadálypálya, lézerlövészet, lézerharc, játékos feladatok, gránáthajtás, katonadalok felismerése: alig lehetett választani a párhuzamosan működő helyszínek között! A nap velencei-tavi mártózással zárult.

„Nagyon jó volt a karantén után egy tartalmas, közösségi napot eltölteni a pákozdi Katonai Emlékparkban, melynek során fantasztikus tárlatvezetésnek és lézerharcnak lehettünk a részesei.”

„*Lelkes idegenvezető, tartalmas és jó programok, finom ebéd, tökéletes idő. A gyerekek már kérdezték, hogy mikor megyünk újra.*”

„*Kellemesen fárasztó fizikai-szellemi versengés, séta 1848/49 hőseinek nyomdokaiban, ragyogó arcú, érdeklődő gyermekek, kikapcsolódó szülők, jó idő... Elfáradtál, de úgy érzed, ezt a kirándulást meg kell ismételni. ☺*”

„*A lányoknak a legjobban az akadálypálya tetszett. 'Anyá, én csak úgy lógtam a kötélén,' 'Kicsit alszom és visszamegyünk?' – mondatokkal aludtak el este. Kellemesen elfáradtunk.*”

MAJTÁN OLGA

CSALÁDI EGÉSZSÉGNAP NAGYKÖRÖSÖN

A Nagycsaládosok Nagykörösi Egyesülete a 2020-as évben a családok egészségének megőrzésére irányuló programokra helyezte a hangsúlyt. Ezért egészséges életmóddal kapcsolatos programsorozatot szervezett, melynek kezdő programja a Családi Egészségnap volt, amelyen közel 100 fő

vett részt a nagykörösi Pálfaiaerdőben. Az egész napos programon az Egyesület vezetősége finom és egészséges tízóráival látták vendégül a megjelent családokat. Ezt családi torna követte, de kicsik és nagyok nagy-nagy öröme lehetett ugrálni a légvárban is. Az ebédet követően a

kisebkek képességfejlesztő, sportos játékokon vehettek részt. A baráti beszélgetéseket és a közös együttlétet pörgős zumbaedzés zárta. A program megvalósítását a NEA támogatta.

PAP LAJOSNÉ FARKAS ZSUZSANNA

NYÁRI ESEMÉNYEK DUNAHARASZTIBAN

Egyesületünk tagjai évek óta aktív közreműködői a Dunaharaszti Családsegítő Szolgálat szervezésében működő, többhetes nyári városi táboroztatásnak. A vírus és a karantén miatti bezártság generálta feszültség a gyermeinket is megviselte, így ez a tábor jó alkalmat teremtett arra, hogy kimozduljanak ebből a bezárt világból.

Idén egyesületünk ifjabb tagjai magyar néptáncot oktattak a táborban. A Kárpát-medence gyöngyszemeiből válogatva három tájegység egy-egy könnyebb táncát ismertették meg a táborozók, játszva elsajátítva a magyarság ilyen értékeit.

A zárónap eseményeként a táborozó gyerekeknek egy egész termet kézműves műhelynek rendeztünk be, ahol a környezettudatosság jegyében újra felhasználtunk tejes, üdítő és kerek sajtos dobozokat. Csodaszép alkotások kerültek ki a gyermekek kezei közül. Születtek ceruzatartók, tárolódobozok, ajándékdobozok és festett gipszöntvények is. Reméljük, jövőre is csatlakozhatunk a táborozást segítő egyesületekhez.

KISSNÉ GÁL ÁGNES

CSALÁDI NAP ÉS ERDEI GYERMEKTÁBOR INÁRCSON

Idén július 6-11. között az Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesülete a gyermekek és szülők nagy örömeire ismét megszervezte az erdei gyermektábort. A hét elején a nagy melegben felavattuk a vízcúszdát, így a vizes játék alatt a gyerekek felfrissülhettek. Ezt követően a táborozóknak állomásokon kihelyezett rejtvényfeladatokat kellett megoldaniuk, valamint kézműves foglalkozásokon vehettek részt. Szerdán erdei túra következett, amiben kellemesen elfáradtak. A délután folyamán pedig mindenkire erdei lovaskocsikázás várt. Pénteken a Boldogpark csapata fergeteges hangulatot teremtett, műsorával teljesen elkápráztatta a gyerekeket. Ezt követően ví-

zibombacsata következett, amit kicsik és nagyok egyaránt nagyon élveztek. A hosszú hét (ami mégis oly gyorsan eltelt) záróeseménye az esti tábortűz volt, fényénél a gyerekek ricsajoztak, játszottak, a hét során szerzett élményeiről beszélgettek, de a felnőttek is kellemesen társalogtak, hiszen a szülők közül többen is eljöttek látogatóba. Jövőre is szeretettel várunk vissza mindenkit!

Idén rendhagyó módon nem májusban, hanem július 11-én került sor az Inárcsi Nagycsaládosok Szeretet Egyesületének egyik legnagyobb rendezvényére, a Családi Napra, mely az évek során már hagyománnyá vált. Vattacukor, kürtőskalács, lángos és a bográcsokban rottyogó, finomabbnál-finomabb ételek illata lengte be a főépület környékét. A gyermekek számára óriás légvár, rodeóbika, ugrálóvár és saját kötélpályánk biztosította a felhőtlen szórakozást. A programokat a monori Csibész kommandó indította kutyás bemutatóval. A sort az Ócsai Önkéntes Tűzoltók Egyesületének bemutatója követte, ők a bemutató után pillanatok alatt óriási habpartit varázsoltak a helyszínre. Vendégeink közt köszönthettük Zsolnai Csabát és Stefanik Andrást is, akik mellé mindenki beülhetett egy körre, hogy megtapasztalja, milyen egy Polaris RZR-ben utazni.

A nap utolsó programja a tombola volt, amihez nagyon sok felajánlást, csomagot kaptunk, így rengeteg nyerő szelvényt jutatta nyereményhez a résztvevőket. Reméljük, Családi Napunk keretében jövőre is hasonlóan tartalmas és fergeteges napot tölthetünk együtt, szeretettel visszavárunk mindenkit!

KOLLÁRNÉ SZÉKELY ERIKA

HÁROMNAPOS NYARALÁS NOVÁN

A Novai Csicsergő Szabadidő Központot minden családnak csak ajánlani tudom. A COVID-19 járvány miatt jelentős kedvezményrel látogathattak ide a kisgyerekes családok. Mi három családdal érkeztünk erre a kis zalai ékszerdoboz településre.

A szállást hatalmas park és erdő vette körül, valamint volt kellemes vízű, saját tavuk is. A gyerekek zárt udvarban tudtak mozogni, de a hatalmas zöld terület miatt senki sem érezte bezárva magát. Volt két játszótér, foci- és strandröplabdapálya, sőt, csónakázási, strandolási és horgászási lehetőség is. Az étkezéseknél mindig kóstolhattunk tájélegű ételt, amelyek szintén finomak voltak.

Az ittlétet színes programok kísérték. A házigazdák – akik maguk is nagycsaládosok – minden napra ígértek programokat, melyekre fakultatív jelleggel lehetett jelentkezni. Volt közöttük kincskeresés, könyvbemutató, kenyérlángos látványsütés, állatetetés és tábortűz sütögetéssel és énekléssel, melynek során még a NOE himnusza, a „Tavaszi szél vizet áraszt” is felcsendült.

Itt az ősz, jön a betakarítás. Utazzatok el Novára, ha tehetitek, és tapasztaljátok meg ezt a kedves vendéglátást, kóstoljátok meg a göcsei ételeket, vagy egyszerűen lépjétek ki egy kicsit a mindennapos taposómalomból és hallgassátok a csendet egy kis gyerekzajjal fűszerezve. ☺

SEBŐK JUSZTINA

„Az egyén szabadsága azzal nő, ha minden tetteért felelősséget vállal”

AMIKOR A FÉRFIAK A TÉMA, ELŐBB-UTÓBB A KATONÁSKODÁS IS SZÓBA KERÜL. BIZONY SOK FONTOS KÉRDÉS MERÜL FEL EZZEL KAPCSOLATBAN: LESZ-E ISMÉT ÁLTALÁNOS HADKÖTELEZETTSÉG, LEHET-E GONDOLKODNI A KATONAI HIERARCHIÁBAN, VAN-E HELYE A NŐKNEK A MAI MAGYAR HADSEREGBEN, MIT KÍNÁL MA A MAGYAR HONVÉDSÉG A FIATALOKNAK. EZEKRE, ÉS MÉG SOK FONTOS KÉRDÉSRE AD VÁLASZT OLVASÓINKNAK KOROM FERENC VEZÉREZREDES, A MAGYAR HONVÉDSÉG PARANCSNOKA.

– Mikor érezte először úgy, hogy katona szeretne lenni? Mi vonzotta a hadseregben? Támogatta ebben a döntésében a családja?

Alapvetően családi indíttatású a vonzalom, hiszen édesapám hivatásos katonaként szolgált a Magyar Néphadseregben, a szentesi laktanya közvetlen szomszédságában laktunk és a lakótelep katona gyerekeivel legtöbbször „katonásdit” játszottunk, egy kicsit együtt élve az alakulattal ébresztőtől takarodóig. A családukban fontos volt a tisztelet, a szabályok betartása, a napirend és a munka. Szüleim először – talán gyermeküket féltően – kételkedően álltak első bejelentésemhez, miszerint „katonatiszt leszek”. Látva azonban szilárd elhatározásomat, tanulmányaim ideje alatt mindenben támogattak, segítettek.

– Több külföldi képzésen (Hollandia, Norvégia, Egyesült Királyság, Ausztria) és több katonai misszióban (Ciprus, Irak, Koszovó, Afganisztán) is részt vett. Mi az, amit külföldi tanulmányai során tanult meg?

Békeidőben a katona legfontosabb feladata a folyamatos képzés és kiképzés, felkészülés arra az esetre, amikor a megszerzett ismeretet, tudást „élesben” kell használnia annak érdekében, hogy a feladatát végre tudja hajtani, hogy túl tudjon élni. Nagyszerű lehetőséget biztosítanak erre a felkészülésre többek között azok a külföldi képzések és kiképzések, amelyekben lehetőség van a tapasztalatok megosztására, cseréjére más nemzetek képviselőivel. Rengeteget tanultam ezeken a képzéseken.

A fegyveres missziókban pedig két alapvető szabályt tanultam meg: az egyik, hogy nincs olyan feladat, amelyet „ahogy szoktuk” módon oldunk meg, mert a helyzet mindig mást és mást követel. A másik szabály az, hogy „aki nem fél, az meghal”. A műveletekben mindenkiben kell lennie egészséges félelemnek, ez óvja meg attól, hogy hibás döntést hozzon.

– Tizenhat éve, 2004 novemberében szűnt meg a sorkatonai szolgálat Magyarországon. Sokan kritizálták a kiképzés színvonalát s anyagi indokok is álltak az akkori döntés mögött.

Ön miként értékeli, milyen tapasztalatokat szűrt le ebből a másfél évtizedből a Magyar Honvédség, milyen hatással volt ez a hadsereg és a fiatalokra?

Valójában, a jogértelmezés szerint a sorkatonai szolgálat nem megszűnt, hanem szünetel. Ennek a döntésnek ma számos hatása érzékelhető a társadalomban és annak részeként a Magyar Honvédségben is. A hatások közül kiemelem, hogy a Magyar Honvédségnek megszakadt az a társadalmi kapcsolatrendszere, amely a hétköznapiakban minden családdal összekötötte. Az ettől az időponttól felnőtté váló generációk esetében a honvédelem témája évekig nem kapott megfelelő hangsúlyt sem az oktatásban, sem a családban. Ebből kifolyólag a honvédelemre olyan állami szolgáltatásként tekintettek, amelyben nekik nincs szerepük, mondván, a honvédelem az államnak és azoknak az embereknek a feladata, akik erre a feladatra önként jelentkeznek. Az is tény, hogy az elmúlt másfél évtizedben a sorkötelezettség felfüggesztésével a haderő elszakadt a társadalomtól, de éppen az önkéntesség elve és a közösséghez tartozás vágya hívta életre a mostani tartalékos rendszert.

Ez olyan változás, amely lehetővé tette a pozitív tapasztalást egy olyan generáció számára, amely a honvédelemről csak negatív tapasztalatokat és sztereotípiákat hallhatott. A katonai toborzás pedig az érdeklődőket irányítja a számukra megfelelő szolgálati forma irányába, az ajánlataink között szerepel a honvédtiszt-képzés, a szerződéses katonai szolgálat vagy az önkéntes tartalékos jogviszony. A honvédség, tehát, alkalmazkodott a helyzethez, „lépést váltott” és a jelenlegi haderőfejlesztési program megvalósításához is várja az ebben részt venni kívánó önként jelentkezőket.

– Látja-e szükségességét és realitását annak, hogy valamilyen formában ismét bevezetik Magyarországon az általános hadkötelezettséget?

Korunk biztonsági kihívásai új feladatokat rónak a haderőre, de katonaszakmai oldalról Magyarország biztonsági környezete, valamint a műveleti igények jelenleg nem indokolják a sorkötelezettség alapján tör-

NEMES ATTILA

ténő szolgálatellátás működtetését. Álláspontunk szerint a felállított és folyamatosan fejlődő önkéntes tartalékos katonai szolgálat rendszere és annak önkéntes volta miatt sokkal inkább hazafiasabb motiváció alapján szólítja meg a társadalmat az általános kötelezettségnél, mely már önmagában is sokkal nagyobb értéket teremt. Ezen, a hazájáért tenni akaró és nemzeti öntudattal rendelkező állomány a társadalmi kapcsolatrendszerével a haderőt a társadalom számára ismét láthatóvá teszi, lehetőséget teremt a Magyar Honvédség célkitűzéseinek szélesebb körű megismerésére.

– A katonaságot gyakran azonosítják szigorú hierarchiával, ami különösen a fiatalok körében nem feltétlenül népszerű, sokan úgy gondolják, hogy ez az önálló gondolkodás, az önálló véleményalkotás feladását jelenti. Valóban így van ez?

Sajátos, hogy a szélesebb társadalom még mindig a sorkatonai szolgálat tapasztalatai alapján ítél meg minket, pedig ma már katonáinktól nagyfokú önállóságot és kezdeményezőkézséget várunk el, ami önálló intuíció, gondolkodás és véleményalkotás nélkül lehetetlen. Ha elméleti megközelítésből vizsgáljuk, akkor a szigorú hierarchia ellentéte a szabályok nélküli anarchia. Az, hogy a mi életünk szabályozottabb, mint más munkáltatóké vagy közösségeké, azt a szolgálat kötöttsége, valamint fegyvereink és eszközeink használatának felelőssége okozza. Ha jól belegondolunk, akkor egy egészséges család is szabályok és napirend szerint működik. Tehát, ahogy a család, a kiképzések során mi is keretek közé szorítjuk kiképzendő katonáink életét, de ennek célja, hogy amikor műveleti területen már önállóan kell döntéseket hozniuk a küldetésük sikeréért vagy kritikus esetben a túlélésük érdekében, erre fel legyenek készítve.

Álláspontom szerint a magyar katona a világ egyik legjobb katonája, leleményes, lényeglátó és gyorsan alkalmazkodó, aki kiképzett és minden helyzetben professzionálisan viselkedik.

– Mit tanulna, mint hasznosíthatna egy fiatal a későbbi élete során – ideális esetben – Ön szerint abból, amit a kiképzés során kap, amennyiben ismét bevezetnék az általános hadkötelezettséget? Mind szakmailag, mind emberileg érdekes lehet a kérdés, hiszen sokak szerint a sorkatonaság mindig is egy kicsit a felnőtt életre nevelés terepe volt.

A kérdésre a választ nem szükséges feltételes módban megadnom. Amennyiben a társadalom azon igénye valós, hogy a fiatalok felnőtté válásához a katonai szolgálatban rejlő értékek is járuljanak hozzá, az ál-

talam korábban ismertetett katonai jogviszonyokban mindenki megtalálhatja a neki leginkább megfelelő formát. Ugyanakkor társadalmunk nemzeti értékek alapján történő fejlődésének kulcsa, hogy az egyén miként képes saját érdekei elé helyezni a közösségi érdekeket, melyeknek első színtere a család, majd az iskola, a lakóhely, amelyek végül egy nemzetté kovácsolnak bennünket. A korábbi tapasztalatoktól eltérően a mai katonák mindennapjai valóban a kiképzéssel és a szolgálati feladatok végrehajtásával telnek. Mindezeket hazai és nemzetközi környezetben hajtják végre. Biztos vagyok benne, hogy ezek során olyan fontos és értékes dolgokat sajátítanak el, mint a határozottság, önálló döntésképeség, együttműködési képesség, pontosság, bajtársiasság, egymás tisztelete és még sorolhatnám tovább. Ezek mellett a Magyar Honvédség folyamatosan biztosítja a képzéseken és továbbképzéseken történő részvételt (előmeneteli, szakmai, nyelvi stb.), amelyek egyértelműen a katonai életpályamodell szer-

ves részét képezik. Amellett, hogy néhány konkrét fogás elsajátítása bármikor jól jöhet az életben (tájékozódás, edzésmódszerek, túlélési technikák, térképismeret, egészségügyi ismeretek stb.), egy kiképzésben részesülő fiatalra leginkább a hozzáállás- és jellembeli változások lehetnek jó hatással. A Magyar Honvédség maga is egy nagy CSALÁD! A rendszerben és csapatban gondolkodás, a bajtársiasság, a szakmai tapasztalat tisztelete, a jó fizikai és pszichikai állóképesség mind olyan jellemzők, amelyek az embernek az élet bármely területén hasznára válnak. A felelősségtudat kialakítása és a felelősségvállalás gyakorlata a felnőttek sajátja. Véleményem szerint az egyén szabadsága azzal nő, ha minden tettéért felelősséget vállal és gondolkodásában a felelősségteljes döntések győzedelmeskednek, ezt pedig mindenképpen megtanulja az, aki szolgálatot vállal.

– A hírekben olvasható, hogy egyre többen választják a katonai pályát, egyre népszerűbb ez a hivatás. Mégis megkérdezem: Ön szerint a 14 és 25 év közti fiatalok közül hányan tudják megmondani, hogy mi az a 2A4, 2A7?

Igen, mi is ezt tapasztaljuk, nő a jelentkezők száma. Ez pozitív visszajelzés számunkra arról, hogy a mai Magyar Honvédség jó üzeneteket közvetít a társadalom felé. Ezeknek a hatása és a katonák nagy nyilvánosság számára is ismertté vált helyzetállása a határaink védelme vagy a járvány elleni küzdelem terén nyújtott teljesítmény népszerűbbé tette a Honvédséget, mondhatom, hogy mint munkáltatót is, mert jelenleg is több száz főnek – s ezzel sok-sok családnak – biztosítunk megélhetést azok közül, akik a járványhelyzet miatt veszítették el a munkahelyüket. Én annak a híve vagyok, hogy aki hozzánk jelentkezik, az csak a kiképzés során válik civilből katonává, tehát egyáltalán nem zavar, ha a fiatalok nincsenek tisztában a katonai szakkifejezésekkel. A háborús és katonai művelet szimuláció az egyik legnépszerűbb e-sport kategória manapság, a fiatalok nagyon gyorsan adaptálódnak olyan közegben, amely az alapérdeklődésük köré épül. Azt tapasztaljuk, hogy a játékos tanulás a 14–25 éves korosztály megszólításának nagyon fontos eszköze, a számítógépes szimulációnak hatalmas szerepe van a jövő kiképzéstechnikájában is, amellyel a Magyar Honvédség Digitális katonáit, új harcjárművezetőit vagy pilótáit képezzük. A kérdésre őszintén válaszolva, nem tudnám pontosan megmondani, hányan tudják mi az a 2A4, vagy 2A7, abban viszont biztos vagyok, hogy sokkal többen, mint gondolnánk.

– Célja egy erős, korszerű hadsereg megteremtése. Mit jelent ez a gyakorlatban? Miben kell fejlődnie a hadseregnek?

Elsősorban gondolkodásmódban. A Magyar Honvédség a rendszerváltás óta nem tapasztalt haderőátalakításon és fejlesztésen megy keresztül. Ezzel a Magyar Honvédség a történetének talán egyik legnagyobb lehetősége és egyben kihívása előtt áll. Sokat dolgozunk azért, hogy ezt a haderőt modern, a kor színvonalának és kihívásainak megfelelni képes, korszerű elvek mentén kiképzett, felkészített és vezetett, a haza védelmét, területi egységét és a magyar emberek biztonságát minden körülmények között garantálni képes haderővé tegyük.

A 2017-ben elfogadott Zrínyi Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program stabil, jó alapot biztosít ehhez a munkához. Ott megfogalmazott céljainkban nincs változás, a végrehajtását a programban meghatározott prioritások szerint végezzük. Folytatjuk képességeink növelését, haditechnikai eszközeink modernizálását, új haditechnikai eszközök beszerzését, vezetési rendszereink korszerűsítését.

Nem elég azonban csak a kor színvonalának megfelelő haditechnikai eszközökkel rendelkezni, de szükségünk van jól képzett és felkészített katonákra, vezetőkre is, akik megfelelő tudással és eszköztárral felvértezve képesek hatékonyan részt venni ebben a munkában. Alapjaiban

változik meg a katona mindennapja, de személyzete nélkül a technikai eszköz, a legmodernebb tank is csak egy darab vas. A mai kor modern hadseregében a legfontosabb érték a katona, aki nem csak végrehajtó, de a parancsnoki döntéshozókészítésnek és a műveleti szerepvállalásnak a szenzora is.

A beszerzett új, modern haditechnikai eszközök kezelése, alkalmazása és üzemeltetése megújult szervezeti kultúrát és gondolkodásmódot kíván. Mindezt – a teljesség igénye nélkül – szükség van a kiképzési, logisztikai rendse-

rünk új alapokra helyezésére is. De szintén fontos, hogy a megújult toborzás rendszerében azokat a fiatalokat szólítsuk meg, akik a hazaszeretet, a nemzeti ügy és elkötelezettség mellett képesek megfelelni a modern technikai eszközök által támasztott kihívásoknak is. A magyar haderőnek kiemelt érdeke a társadalmi elfogadottság, ismertség. Minden polgárnak éreznie kell, hogy számíthat rá, és tudnia kell, hogy a biztonságának alapvető zálogai a katonáink. Mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy e kapcsolataink fejlődjenek, mélyüljenek. Mindezen feladatok sikeres végrehajtásában a munkánknak biztosítania kell, hogy a Magyar Haderő egyidejűleg és folyamatosan tudjon fejlődni, tudjon alkalmazkodni és megújulni. Hiteles, nyitott, tájékozott, agilís és nem utolsósorban ellenálló legyen annak érdekében, hogy önállóan vagy adott esetben szövetségi keretek között hazánk szuverenitásának, területi egységének és biztonságának alapvető záloga lehessen.

– Kevesebb szó esik arról, hogy katonának lenni nem egyszerűen szakma, hanem hivatás, amely elkötelezettséggel jár s olyan értékek tiszteletével, amelyeket az országban és a világban sokan megkérdőjeleznek, relativizálnak. Sajnos, mindez a család intézményével kapcsolatban is tapasztalható. Mit gondol ezen értékekről?

Felgyorsult és individualista korban élünk. A magyar nemzeti identitás, a hazaszeretet, az abban gyökerező hivatástudat is a keresztény értékrendet és a közösséget helyezi előtérbe, melyben a család központi szerepet tölt be. A család is, ha jól működik, különböző kötelességeket és feladatokat ró tagjaira, melyek olykor lemondással járnak. A katonai hivatás egyedisége abban áll, hogy az állomány minden tagja kinyilatkoztatja a saját életének feláldozására való készségét is egy nálánál magasabb cél elérése érdekében. Amit a kétkedők nem látnak, az a bizalomnak magasabb szintje, mely ezzel teremthet meg. A közös célba vetett hit szentesített esküjével olyan közösség jön létre, melynek tagjai bíznak egymásban, vigyáznak egymásra, így mások számára lehetetlennek tűnő eredményeket érnek el. Ez a bajtársiasságon alapuló szövetség adja közösségünk legnagyobb erejét és ez igazán csak a szükség idején mutatkozik meg. Katonának lenni nem csupán egy szakma vagy munkahely, hanem olyan hivatás, amely sokszor jelentős áldozatokat követel az állomány tagjától s gyakran a családjuk részéről is.

A katonai szolgálat a családtagok számára is kihívás. A családtagok és a katona együtt teljesítik ezt a küldetést, hiszen egy egységet képeznek: a családot. A család olyan jelentős bázis a szolgálatot teljesítő számára, amely nagyban befolyásolhatja a katona pszichés jólétét, ezen keresztül a műveleti területen történő feladatvégzését is. Támogató, biztos családi háttérrel nagymértékben nő a munka hatékonysága, csökkenhetnek a személyközi nézeteltérések, nyugodtabb munkakörülmények jönnek létre és ez visszahat a családi kapcsolatokra is. Ennek érdekében rendkívül fontos a családokban rejlő erőforrások feltérképezése, ami segítséget nyújt a szolgálatban töltött idő alatt. A hátszág megértő, de ha kell, szigorú, érdeklődő, támogató, gondoskodó, visszaváró, visszafogadó, emlékező, önálló, őszinte a saját kihívásaival és megoldásaival együtt. A cél az, hogy minél több értéket halmozzunk fel és ebben a családoknak hatalmas szerepük van. Csak így lehet egyre több, hazája iránt elkötelezett, béke és műveleti feladataira felkészített katonánk. Ebben mindenkinek megvan a saját felelőssége, hiszen a honvédelem, közös nemzeti ügyünk. Ezt jelenti a Magyar Honvédség jelmondataiban a CSAPATMUNKA és A HIT A SIKERBEN, amely csak a családjaik támogatásával lehet eredményes küldetés.

A katonai szervezetek humánszolgálatának a családok támogatásában manapság már nem csupán az anyagi segítségre kell összpontosítaniuk.

A Magyar Honvédség Parancsnoksága a saját és alárendelt katonai szervezeteinek családos állománya számára a helyzetnek megfelelő segítséget próbál nyújtani. Pénzületi és természetbeni juttatásokkal, krízistámogatással, kedvezményes üdültetéssel, nyári szünidő alatti napközis gyermekfelügyelettel, illetve egyéb családtámogatási

intézkedésekkel támogatja a családos, nagycsaládos állományt. Olyan rendkívüli helyzetekben is képesnek kell lenni a családok támogatására, mint amilyen az idei járvány. A Magyarország egész területére kihirdetett veszélyhelyzetből adódóan elengedhetlenné vált a gyermekeket nevelő személyi állomálynak az eddigiektől eltérő típusú segítése, támogatása. Együttműködési megállapodást kötöttünk a Klebelsberg Központtal annak érdekében, hogy a tankerületi központok – országos szinten a katonai szervezetek közelében lévő köznevelési intézményekben biztosítsák a katonacsaládok gyermekeinek – a szolgálatteljesítési időhöz igazodó – kiscsoportos felügyeletét. A lehetőséget kezdetben 188 család igényelte, amelyeknek száma folyamatosan emelkedett. Az óvodás korú gyermekek elhelyezését tekintve az önkormányzatok kivétel nélkül pozitívan álltak hozzá a honvédség kéréséhez, a katonai szervezetek közelében elhelyezkedő intézményekben a katonák munkarendjéhez igazodva biztosították az érintett gyermekek napközbeni felügyeletét, óvodai ellátását. A lehetőséget 203 család használta ki. Mindezek ékes bizonyítékai annak, hogy a család a Magyar Honvédség számára is értéket képvisel, hisz' támogatása – a lehetőségekhez mérten – a legszélesebb spektrumú skálán valósul meg.

– **Még sokakban olyan kép él a hadseregről, hogy az a férfiak terepe. Ez a mai magyar haderőre mennyire igaz? Van-e ott keresnivalójuk nőknek is?**

A társadalmi előítélet valós, melyet a történelmi megközelítés is alátámaszt. Ugyanakkor a kérdés ma már összetettebb. Jó ideje a családok szerkezete is megváltozott amiatt, hogy a házastársak mindegyike egzisztenciát teremtett. Így nemcsak az elfoglalt, kétkeresős szülőpárnak csökken a gyermekeikre fordított ideje, hanem olykor maga a gyermekek felügyelete is akadályokba ütközik. Egyszülős családok esetén e kihívás még hatványozottabban mutatkozik meg. A Magyar Honvédség állományában szolgáló munkakörök olyan sokszínűek, mint a munkaerőpiac, megvannak benne a tradicionálisan női szakmák is, mint a nővér. Az elmúlt másfél évtizedben azonban a harcoló állományra vonatkoztatva is változtak a nemi arányok. A női egyenjogúság térnyerésével a haderőben a nők előtt is megnyílnak harcoló beosztások, így a követelményeket teljesíteni képes nők elláthatnak ilyen beosztásokat. Úgy gondolom, hogy ez feltétlen megbecsülést érdemel, hiszen e követelmények teljesítéséhez már inkább elhivatottság kell, mint csak motiváció. A jelenség árnyoldala éppen a család. A családban betöltött női, anyai szerep a katonai szolgálat bevezethetőségi követelményével nehe-

zebben összeegyeztethető, kiváltképp, ha a család férfi tagja is katona. Ez volt a járványügyi veszélyhelyzet tapasztalata, hiszen az anyák többségének az iskolák online rendszerre történő átállásával a családösszetartó szerepüket kellett előtérbe helyezniük és ez a szolgálati feladatokkal nehezen összeegyeztethető.

– **Egy nagycsaládban, de bármilyen családban, mik azok az értékek, nevelési elvek és eszközök, amelyek Ön szerint segíthetik a fiatalokat a katonai pálya felé orientálni?**

A családi normák az utóbbi évtizedekben sokat változtak, ennek ellenére vannak

olyan értékek, amelyek örök érvényűek, ezáltal minden időben pozitívan hatnak a gyermekeket nevelő családok utódaira. Az orientálódást a katonai pálya felé nagyban segíti a hazaszeretet és a magyar értékek átplántálása a gyermekekbe. Elsődlegesen családban megtanulható alapérték a családtagok áldozatvállalása egymásért. Aki erre a saját családjában, szűk közösségében képes, az a későbbiekben a bajtársiasságra, a közös célért való áldozatvállalásra is alkalmassá válik. További fontos alapérték a szülői tekintély sikeres és helyes alkalmazása a gyermeknevelésben; a tervszerűség, a normakövetés, az állandóság preferálása, természetesen, az új élmények keresése az érdeklődés igényének megtartása mellett.

– **Milyen tervei vannak, mit szeretne megvalósítani a következő három évben? Mivel lenne elégedett?**

A Haza és a magyar emberek fegyveres védelme mindig óriási felelősség volt és ma is az. Ennek a felelősségnek szeretnék a legjobb tudásom szerint megfelelni. Szeretném a Hazámat a legjobban szolgálni!

NEMES ATTILA

Tom, a legnagyobb siker

BIZONY ELŐFORDUL, HOGY EGY ÍROTT SZÖVEG ELSŐ, SŐT, A MÁSODIK, HARMADIK OLVASÁSRA IS ÚJABB ÉS ÚJABB RÉTEGEKET TÁR FEL, OLYANOKAT, AMELYEKET AZ ELŐZŐ ALKALMAKKOR NEM VETTÜNK ÉSZRE. SCHERER-CSABAI GYÖNGYINEK, A „KÜZDELEM A GYERMEKÉRT – ÉLETTÖRTÉNETEK A MEDDŐSÉGRŐL”- PÁLYÁZATUNK NYERTESÉNEK PÁLYÁZATA KAPCSÁN ÍGY JÁRTAM, SŐT, VELEM MOST AZ IS MEGTÖRTÉNT, HOGY A SZEMÉLYES TALÁLKOZÁS VELE ÉS FÉRJÉVEL, VALAMINT KISFIÁVAL – MINDKETLEN TAMÁSOK – MÉG EGY ÚJABB JELENTÉSRÉTEGGEL GAZDAGÍTOTTA TÖRTÉNETÜNKET, AMELYBŐL BIZONY SOK MINDEN KIDERÜL, PÉLDÁUL A HATÁROZOTSÁG MÖGÖTT MEGBÚVÓ ÉRZELMEKRŐL, A BARÁTSÁGOKRŐL, SŐT, A HARAGRŐL IS.

Tom, aki épp látogatásomat követő napon kezdi meg az ovit, azonnal bevont a játékába, így hamar rájöttem, hogy ez alkalommal nagyon sportos családba keveredtem. Tamás – az édesapa – atlétikaedző, sőt szakosztályvezető, s Gyöngyivel közösen sokat kirándulnak. Ám ahhoz, hogy Tom harsányan férfias hangon közölhesse velem, hogy ő bizony vidám fickó, nagyon hosszú út vezetett. Volt, hogy 250–300 kilométert kellett utazniuk az orvoshoz, de ezt a távolságot időben is mérhetjük. Így hét évnyi „utazásról” beszélhetünk, amely az endometriózissal kezdődött, s nyolc stáción át tartott Tom megszületéséig. Gyöngyi számára egy pillanatig sem volt kétséges, hogy anya szeretne lenni. De a beszélgetés során kiderült, hogy pedagógusként azt tapasztalja, hogy ez mára megváltozott a fiatal lányok körében. „Sok tanítványom van, akik azt mondják, hogy nincs türelmük a gyermekhez. Én 18 évesen is anya akartam lenni”. Úgy látja, hogy vannak, akik divatból mondják, és vannak, akik tényleg el sem tudják képzelni, hogy anyák legyenek.

A fiatalokról Tamásnak is van véleménye, hiszen tanárként és edzőként is szerez tapasztalatokat. Úgy látja, hogy az elmúlt évtizedekben elsősorban a család, a családi háttér változott sokat. Sokkal több az elvált szülő, sok a családi „variáció” is: nagyszülő neveli, apuka neveli a gyereket, egy hét itt, egy hét ott. Emiatt sok gyerek azt sem tudja ki kicsoda, például a pedagógusnak, a tanárnak mi a szerepe az ő életében. Emiatt egyáltalán nem néznek fel a tanárookra. Hozzáteszi: kevés a férfi tanár, most négyen vannak, de ketten is voltak már. Sokaknak ez a néhány tanár a férfi az életében.

Gyöngyi írásának szinte minden sorából süt a bizalom, a hit abban, hogy anya lehet, ám az is kiderül, hogy bármennyire bizakodó is volt, mindig újabb és újabb dolgokat próbált ki a siker érdekében. Így a második vagy harmadik beültetésnél, bár nagyon optimista volt, mégis elment és keresett természetgyógyászt, talpmaszázórt, pszichológust is.

Felmerült bennem a kérdés, hogy miért húz lapot 19-re. Szerinte azért, mert az ember mindig hall valamit, kinek mi segített. Tamás ezért nagyon mérges is volt rá: „Te hallasz valamit a fodrásznál, a piacon, s azonnal menni kell, és ki kell próbálni.” Ám Gyöngyi úgy volt vele, hogy soha nem lehet tudni, náluk mi jön be. Így jutottak el pszichológushoz is, ahova Gyöngyi szabályosan „elcsábította” párját. Tamás elárulta,

hogy férfiként nagyon nehéz volt elfogadnia ezeket a próbálkozásokat, mert a nevéből adódóan mindenben kételkedik: „nem hiszek ezekben a dolgokban, amelyek pedig csak akkor működnek, ha hisz bennük az ember.” De sosem tartotta vissza feleségét. Úgy látja, ő is változott ebben az időszakban: „Sokat változtam abban, hogy elfogadjam azt a véleményt, ami különbözik az enyémtől, sőt esetleg támogatni is tudjam, sőt erősíteni őt ebben a hitében, és nem csupán úgy csinálni, mintha hinnék benne, mert azt úgyis észrevenné”. Mindez biztosan nem volt könnyű, mert a stressz miatt hasnyálmirigy gyulladása lett. Mégis folytatták.

Gyöngyi a pályázatában gyakran használta a siker és a boldogság szavakat, s ez más írásokra nem volt jellemző. Sőt, azt írta, hogy a férjével mindketten harcosok: „Mi perfekcionista vagyunk, a munkában is a magánéletben is. És Tom volt a legnagyobb sikerünk.” A sok kudarc során az adott nekik erőt, hogy tudták, van, akinek ötödikre, hatodikra, tizedikre sikerült. Tamásnak is volt ehhez néhány szava: „Kérdezted korábban, hogy miért mentünk természetgyógyászhoz, amikor a csillagok jól álltak. Szerintem ennek oka elsősorban az önbizalomhiány. Nekünk ehhez jött még a perfekcionizmus, s bár nem valljuk be, de a környezetünkből némi nyomást azzal, hogy sorra születtek a gyerekek. Úgy éreztem, nehogy már nekem ne legyen, nehogy már én ne vigyem tovább a családot. A családukban mindig is sok gyermek volt. Nagy volt bennünk bizonyítási kényszer.”

Gyöngyiben mindvégig motoszkált egy kérdés, amit ha nem is fogalmazott meg pontosan sem önmagában, sem Tamásnak, de egyszer csak fel kellett tennie: „Mi lesz, ha nem lesz gyerekünk?” Ez azért volt fontos számára, mert így sikerült a teher egy részét letennie, hiszen Tamás azt válaszolta, hogy akkor is együtt lesznek, ha lesz, s akkor is, ha nem lesz gyermek. Gyöngyi azt mondja, hogy ezt a kérdést jó lett volna már korábban feltenni. Úgy látja, a siker egyik titka az, hogy sikerüljön ellazulni, sikerüljön elengedni ezt a görcsös akarást. De ennek fokozatai vannak, amikhez meg kell érni fejben. Már korábban is többször érezte úgy, hogy sikerült lelazulni, de ez nem bizonyult elegendőnek.

Megkérdeztem Tamást, hogy mennyire tudott abban a helyzetben átgondolt választ adni feleségének erre a kérdésére, s vajon mennyiben

NEMES ATTILA

volt emögött egy kis jótékonyság. Azt mondta, hogy ő is nagyon akarta a gyermeket, és nagyon bízott benne, hogy előbb-utóbb sikerül. Most már nagyon kíváncsi voltam, hogy miként sikerült végül elengedni a görcsös akarást. Tamás így válaszolt: „Inkább azt mondanám, hogy elfáradtunk benne. Nem is törődünk már vele annyira”. Gyöngyi pedig hozzátette: „A végén tényleg elfáradtunk. Úgy voltunk vele, most már mindegy mi lesz, hagyjuk.” Érdekes, hogy épp ez a lemondás, a belefáradás segítette őket abban, hogy sikerüljön szülővé válniuk. Persze, ehhez az egészségügyi kockázatok, a sok utazás és az anyagi terhek is hozzájárultak. Így írta le Gyöngyi az utolsó, a sikeres kísérletet: „Sokan mondják, hogy engeddd el, de nem tudod. Amikor 2017 februárjában eldöntöttük, hogy tényleg ez az utolsó, ezt mindketten elfogadtuk. Még az orvos és a nővérek is látták ezt rajtunk. Más volt az egész hangulata. Az orvos is poénkodott, a nővérek is, nagyon más volt az egész.”

Aztán magára a lombik-programra és a leendő anyukák generációjára terelődött a szó: Itt azonban adjuk is át a szót Gyöngyinek!

– Vannak, akik ellenzik a lombikbébi-programot. Mi erről a véleményed?

– Az, hogy aki tényleg nagyon szeretne gyereket, egy ilyen lehetőség ne dobjon el magától. Tudok az ellenzőkről, az én környezetemben is van ilyen, és a mai napig nem született gyermekük. El is váltak, a hölgy ötven fölött van, a férfi elment máshova, s abban a kapcsolatban született gyermeke. Végig tagadták ezt a lehetőséget, s én azt gondolom, hogy talán náluk sem így végződött volna, ha belevágnak. Tudom, hogy ilyenkor rengeteg mesterséges anyag kerül az ember szervezetébe, nem lehet tudni, hogy nálam is húsz év múlva mi fog majd kiderülni. Ha az ember egyetlen hormonnak elolvassa a lehetséges utóhatásait, akkor bizony nagyon megijed. Azt mondom, ha egy nőnek megengedi az egészségi állapota, hogy hormonokat kapjon, akkor mindenképpen adjon egy esélyt ennek a programnak.

– Hét évnyi küzdelemmel a hátatok mögött mit mondanál azoknak a lányoknak, akikről korábban beszéltél, akik nem tudják elképzelni, hogy anyák legyenek 18-24 évesen?

– Ezt meg kell élni. Azt üzenem, hogy az én anyukám is így indult neki, nem tudta elképzelni, hogy neki valaha is lesz türelme a gyerekeihez. Mégis csodálatos anya.

Meg kell élni, hogy 9 hónapig a szíve alatt hordja az ember, aztán meg kell szülni, ami szintén csodálatos dolog. Amikor a kezébe fogod, s hazamész vele, akkor jössz rá, hogy mennyire szerethetsz valakit, aki a tied, aki belőled van. Azt üzenem: lehet, hogy most nem tudják elképzelni, de ha lesz egy olyan ember, akit méltó társnak gondolnak, akkor ezt mindenképpen meg kell élni. Ám ha valaki nagyon tagadja a gyermekvállalást, akkor inkább ne tegye. Ezt már pedagógusként mondom, mert az életben sajnos erre is látunk példát. De nemcsak az iskolában, hanem babafoglalkoztatón, babaklubokban is láttam ilyet. Olyanokat, akik nem akarták, csak úgy jött nekik a gyermek. Ez a nem akarás szegény gyermekeken is látszott, kiült az anyukák arcára is, s ez senkinek sem jó. És 18 évesen nem biztos, hogy ők ezt így átlátják, de aki 30 évesen is ezt mondja, az inkább ne szüljön, mert azt a szegény kicsi sínyli meg.

– A pályázatodból sem egyértelműen az elkeseredést éreztem, de azt sem, hogy dühös, dacos lennél. Ez is vitt végig?

– Biztos, hogy ez is vitt végig. Nehéz volt látni, hogy milyen sokan bántak ostobán a gyerekeikkel: nem az volt számukra a legfontosabb, hogy a gyerek elmesélje, mi történt vele az iskolában, simán lerázták ilyenkor. Láttam, hogy az anyukák elkésnek a saját anyák napi műsorukról. Ez nekem már olyan szinten felháborító volt, hogy a végén már nem tudtam velük normálisan beszélni sem. Olyannyira frusztrált a helyzet, hogy elgondolkoztam azon is, hogy türelem híján elhagyom a pedagógus szakmát.

Gyöngyi a pályán maradt. Tamás is. Tomi is győzött.

NEMES ATTILA

VINICZAI ANDREA

Mitől férfi a férfi?

EGY FÉRFI TÖBB SZEREPEST IS BETÖLT A CSALÁDBAN. EGYFELŐL FÉRJ, AKIT GYENGÉD SZÁLAK FÜZNEK A FELESÉGÉHEZ, MÁSFELŐL PEDIG APA, AKI NEVELI A GYERMEKEIT. ÉS PERSZE, MINDKÖZBEN VALAKINEK A FIA IS. A SZEREPEK VÁLTOZNAK, ÁM A SZEMÉLY UGYANAZ. DE MÉGIS, MITŐL MARAD FÉRFI A FÉRFI, FÉRKÉNT, APAKÉNT ÉS NAGYAPAKÉNT?

Amikor felkérést kaptam ennek a cikknek a megírására, álomban sem gondoltam volna, hogy a barátnőim írják meg helyettem. Nem betegség vagy lustaság miatt alakult így, pusztán ily módon tudtam a lehető leghitelesebben körbejárni a témát. Felhívtam néhányukat, és nekik szegeztem a kérdést, mit gondolnak, mitől férfi a férfi. Miért szeretjük őket? Mitől tudunk felnézni rájuk? A nem reprezentatív felmérésemre érkezett válaszok közül most közzé teszem azokat a jellemvonásokat, melyeket a leggyakrabban említettek.

Gondoskodás

Érdekes, hogy bár a gondoskodást mint tevékenységet, leginkább a női szerepkörrel szoktuk azonosítani, a válaszadók legtöbbször favoritként mégis a gondoskodó férfitípust jelölte meg. Az ilyen típusú férfi az, aki férjként és apaként az anyagi biztonság mellett érzelmi biztonságot is tud nyújtani a családnak. Megvan benne a valódi törődésre való képesség, ő az, aki mindig ott van, amikor igazán szükség van rá, és nem menekül el, amikor nehéz idők járnak. A gondoskodó férfit jóban-rosszban számítani lehet. Odaadást mutat akkor is, ha a felesége rossz passzban van, ha beteg a gyerek vagy ha a családban valakinek segítségre van szüksége. És mindezt a lehető legtermészetesebben teszi, és tudja, hogy az összes családi kapcsolata ettől lesz érett és felelősségteljes. Az egyik válaszadóm így fogalmazta meg a véleményét: „A gondoskodás teszi a férfiakat szerethetőbbé, értékesebbé, azaz igazi férfivá.”

Humor

Mini felmérésem elején magam sem gondoltam volna, hogy a humor lesz a másik az a tulajdonság, amit az ismerőseim kiemelten fontosnak jelölnek meg. Az eredmény után picit nyomozni kezdtem és kiderült, hogy már kutatások is alátámasztják, hogy a párkeresők is lényeges szempontnak jelölik meg, hogy a leendő párjuknak jó legyen a humora. De miért olyan fontos ez, kérdeztem a barátnőimet. A válaszokból egyértelműen kiderült, hogy az ismerőseim a jó humort a szellemesség és az intelligencia alapjának tekintik.

Egyikük kiegészítette ezt azzal, hogy szerintem az igazán kifinomult, intelligens humor olvasottságot, tájékozottságot és széles látókört takar. A jó humorú férfi nem bántó senki számára, empatikus, ez pedig igazán remek jellemre utal. Fontos szempont még, hogy a humor segít átlendülni a problémákon. Egy párkapcsolatban, főleg ha hosszú távon, vannak jó és rossz időszakok, hullámvölgyek is, amelyek könnyebb túllépni, hogyha képesek vagyunk nevetni saját magunkon, vagy ha a párunk bármikor képes megnevettetni minket.

Példamutatás

Manapság az influenzaszerek korát éljük. Néhány ezres követőtáborral rendelkező bloggerek, életmód-tanácsadók és 'megmondó emberek' kínálnak követőiknek tippeket arra vonatkozólag, hogyan kellene élniük, mit kellene bizonyos dolgokról gondolniuk. Ezért

örültem, hogy a példamutatás, mint igazán fontos és értékes tulajdonság is felkerült a listára. Hiszen gondoljunk csak bele, a férfi több szerepében is influenzszerkedik a családjában. Apaként ő ad mintát a fiának a férfiszerepről. Meghatározó az általa elfoglalt hely a családban, lényeges a viselkedése, a gesztusai és az, ahogyan beszél. A lányoknak az apa a férfi, a leendő férj mintája. Fontos, hogy miként bánt egy nővel, hogyan végzi a feladatait.

Ezek a gyermekkorban látott minták beépülnek és hatással lesznek a későbbiekben, éppen ezért értékelendő, hogy a példamutató férfi nem vár el semmi olyat a gyerekeitől és a feleségétől, amihez ő sem tartja magát.

Felelősségvállalás

Utoljára maradt egy olyan jellemvonás, ami férjeknél és apáknál is nagyra becsült tulajdonság. A felelősségvállalás nem más, mint tisztelet és szeretet azok iránt, akik értékesek számunkra. A felelősségteljes férfi vállalja a tetteiért a következményeket és tud bocsánatot is kérni, ha hibázik. A bocsánatkérés pedig azt jelenti, hogy felnőtt módon képes felelősséget vállalni a saját tetteiért. Bocsánatot kérni csak érzelmileg érett, kellő határozottságú és öntudatú ember képes. A felelősségteljes férfi megtanítja a gyermekeinek, hogyan vállalhatnak ők is felelősséget tetteikért, hogy felnőve ne másokat hibáztassanak a saját döntéseik, tetteik következményeiért.

VINICZAI ANDREA

Büszkeségünk: a férfi a családban

Pont illik hozzám

Nehéz megfogalmazni, mitől férfi egy férj, nem is tudnám így hirtelen elmondani, hiszen mindenkinek más fontos, de azt tudom, hogy az én férjem, András pont hozzám illik.

A legfontosabb, amit neki köszönhetek, hogy mindig meghallgat és elfogad olyannak, amilyen vagyok. Igazából ő a legjobb barátom. Nagyon szeretek vele lenni, mert ha szomorú vagyok, akkor ő előbb-utóbb felvidít. Ez már a megismerkedésünkben is nagy szerepet játszott. Éppen életem első állásinterjújára mentem, szorongva, félve, hogy vajon mit fognak kérdezni. Ekkor hirtelen találkoztam vele az utcán és rögtön elkezdett vicceket mesélni. Nemcsak elkísért, hanem meg is várt az állásinterjú alatt. Azután, amikor megkaptam az állást, elmentünk megünnepelni, és ez volt az első „randink”.

Azóta öt gyermekünk született, és még mindig Andrással érzem magam a legjobban. A vidámságát a gyerekeink is nagyon szeretik. Esténként ő mesél nekik, saját maga által kitalált meséket. Először három lányunk született, és nekik mindig egy Robi nevű kisfiúról mesélt. Ez a kitalált mesefigura annyira része lett az életünknek, hogy a negyedik, egyben első fiúgyermekünket róla neveztük el. A nagyok most már – apjukat utánozva – saját maguknak olvasnak, de Petinek – a legkisebbnek – András a mai napig minden este báboz egy vidámparkról.

De nemcsak vidám a férjem, tud komoly is lenni. Bármilyen elromlik a háztartásban, András addig nyomoz, kutat, míg kideríti, hogy kell megoldani, és legtöbbször meg is oldja. Igazi ezermester!

CSONTOS ANDRÁSÉ

Apa, mint férfi

Ha megkérdeznék, ki a legnagyobb példaképem, azonnal rávágnám, hogy a szüleim. Rengeteg híres ember van, aki nagy dolgokat tett, akiktől rengeteget tanulhatunk, sorolhatnék királynőket, színésznőket, feltalálókat, de őket sosem ismertem igazán, és azt hiszem, így nem a teljes valójukat látnám példaképként. Viszont annyi csodát, amennyit édesanyámban és édesapámban fedeztem fel elmúlt röpke 18 évem alatt, annyit másban keresve sem találnék.

Az a helyzet, hogy minden apakomplexus nélkül mondhatom, hogy szeretném, ha majd a férjem hasonlítana apára. Megmutatta a fiainak a családban, hogy milyen tisztelettel és szeretettel bánjanak majd a feleségükkel, és úgy élt, hogy a lányainak lehessen elképzelésük arról, milyen egy jó férj és majd egy jó apa. Orvos, emberek életei függnek tőle nap mint nap, de ez a nem kis nehézségekkel járó hivatás sem tántorította el attól, hogy hat gyermeket vállaljon, köztük egy Down-szindrómás, aki után még kiskamaszokat is örökre fogadott, és bár nem is tudom, hogy csinálja, de az élet minden területén kiválóan helytáll... Szerény véleményem szerint csakis úgy, hogy szuperhős!

Felnézek rá, mert nem fél a nehezebb utat választani, ha tudja, hogy az a helyes. Felnézek rá, mert anyával a házasságuk példaértékű, pedig nem volt mindig minden fenéig tejfel, tudom, mert több, mint a felénél ott voltam. ☺ Soha nem mondtak nemet egymásra és lassan 25 év után is ugyanazzal a cinkos bizalommal szeretik egymást. Felnézek rá, mert olyan kapcsolata van Istennel, amit egyszer én is szeretnék, a hite szilárd és megkérdőjelezhetetlen. Felnézek rá, mert hiába a rengeteg munka, péntek este együtt esszük a sajtos tésztát, az összes gyerek összes sportmeccsén az első padból szurkol, és időt szakít arra, hogy megismerjen... Nem csak hagyja, hogy kamasz koromban sodródjak az élettel, csináljak, amit akarok, hanem a részese akar lenni és érdeklődve kérdez. Órákat tudunk eszmecsere-
relni bármiről. Sportol, nyaralást szervez, olvas, segít a templomban, odafigyel mindenkire maga körül.

Ha a férjem feleannyire lesz becsületes, őszinte, bölcs, segítőkész, már tudhatom, hogy jól választottam!

ÁGOSTON TERKA

Fiacskánkból férfiember válik...

Máig él az emlékezetemben egy természetfilm, amit sok évvel ezelőtt láttunk a szüleimmel. A sarki rókák életét bemutató filmnek volt egy részlete, amely különösen megérintette őket: amikor a rókakölykök már képessé váltak az önálló életre, az öreg rókapár elzavarta őket! Azok még néhányszor visszatértek; nem értették, hogy az otthon, ahol születésük óta féltőn gondozták őket, most miért zárult be előttük. Édesapám és édesanyám viccelődve, de közben mélyen elgondolkodva beszélgetett arról, hogy egyszer majd nekik is „kíméletlen szeretettel” kell útra bocsátaniuk bennünket... – és valóban, gyermekeink nevelése egy bizonyos aspektusból nem más, mint útra bocsátás, elengedés, amely a legszorosabb szimbiózisból indul, és amelynek végén az önálló, autonóm élet lehetősége várja a fiatalokat.

Amikor fiaink kamaszodni kezdenek, ez az elengedés fokozatot vált: természetes fejlődésük része, hogy már egyre kevésbé mi vagyunk életük középpontjában, ehelyett mind nagyobb szerepet kap a kortárs csoport, elsősorban a fiú osztálytársak és barátok, akikkel egymás társaságában nemi szerepükben megerősödnek, majd néhány év múlva nyitnak a lányok felé is. Jó döntés ilyenkor, ha fiaink számára lehetővé tesszük, hogy csapatsportokban is kipróbálják magukat, ahol – miközben hatalmas mozgásigényüket kielégíthetik – megélhetik a kortárs közösséghez való tartozásukat is.

Tipp taxizó szülőknek: A sportpályára vezető út is remek lehetőség a mozgásra, ne fosszuk meg ettől tizenéves fiainkat; magunknak is időt nyerünk, ha nem maradunk benne a taxisorfőr szerepében akkor is, amikor kamasz gyermekeink már önállóan is képesek eljutni A-ból B-be tömegközlekedéssel, kerékpárral vagy akár gyalogszerrel.

Túlóvás helyett a kontroll fokozatos átengedése

Nekünk, anyáknak néha nehéz engednünk, hogy ez a leválás megtörténjen, mégis ez az élet rendje. Ha például első-másodikban még oda is ültünk a fiunk mellé tanulni, végképp itt az ideje, hogy felsős gyermekünk maga tanuljon s maga is vállaljon felelősséget az iskolai munkájáért.

Eljön az az idő is, amikor 13-14 éves gyermekünk már egyedül szeretné eldönteni, hogy vegyen-e sapkát a kabát mellé. S ne lepődjünk meg, ha rekkenő nyári hőségben a kelleténél egy réteggel többet, míg téli hidegben egy réteggel kevesebbet vesz fel – tesztelve, meddig tart-

juk tiszteletben önállóságra irányuló törekvéseit. Ha sikerül visszafognunk magunkat, akkor fiunknak lehetősége nyílik arra, hogy hibázzon, s ez hasznos tapasztalat lesz a számára.

Napjainkban mi, anyák inkább túlójuk, mintsem elhanyagoljuk gyermekeinket. Azonban az elhanyagoláshoz hasonlóan a túlzott gondoskodás is ártalmas lehet, amely fiunkból ellenállást, haragot, dacot válthat ki, vagy pedig önálávető, önállótlan gyermek válik belőle, aki szociálisan hátrányba kerül társaival szemben.

Ekkortájt érkezik el a pályaválasztás ideje is, amikor fiunk képességeit, vágyait és a családi lehetőségeket kell összehangolnunk. Ha például a fiunk az ország túlsó végén lévő erdészeti szakközépiskolában szeretne vadásznak tanulni, el merjük-e engedni? Segíthet a döntésben, hogy a biztos családi háttér távolról is védi fiunkat, akinek ezekben az években kevésbé fogunk mi hiányozni, mint amennyire ő nekünk.

Tipp óvó-védő szülőknek: A mobiltelefont ne használjuk meghosszabbított köldökszínőrként, amellyel minden pillanatban elérhetjük fiunkat. Ehelyett beszéljük meg együtt, hogy mikor hív fel bennünket és melyek azok az esetek, amikor feltétlenül várunk tőle egy-egy SMS-t.

Apa, figyelsz rám?

Az ún. primitív kultúrákban még megvannak azok a fontos átmeneti rítusok, amelyek a serdülő fiúkat jól meghatározott és látszólag kemény megpróbáltatásokon vezetik keresztül. Mivel a mi fiaink hosszú kamaszkoron haladnak át, amely nélkülözi ezt a jótékony hatását – férfivá avató, a gyermekkort egyértelműen lezáró – átmeneti rítust, ezért nagyon fontos, hogy fiaink életében hatékonyan jelen legyen az apa (vagy elvált, ritkán elérhető édesapa esetén más apafigura), aki időnként „kiragadja” az anyai ölelésből a fiát, s kiviszi, bevezeti a tágabb szociális környezetbe.

Erre akkor is szükség van, ha egy édesanya optimális mértékben gondoskodó és védelmező. Egy magyar vizsgálat szerint ugyanis a jó vezetőképeséssel rendelkező, szociálisan alkalmazkodó, felelősséget vállalni képes serdülők szüleinek a kongruens nevelés, továbbá az anyai gondoskodása és az apa ereje, határozottsága volt jellemző.

Tipp apáknak: Legyenek életünk részei az apa-fia programok. Akár szombatnként a garázsban szerelve is megélhetjük a bennünket összekötő férfitételt; ismerem apát, aki rendszeresen kettesben túrázik a fiával, más apák apa-gyerek tábor szerveznek évente kétszer, megint más alkalmanként a munkahelyére viszi be kamasz fiait, amikor általuk is elvégezhető „diákmunka” adódik, ilyenkor együtt dolgozzák végig a munkanapot, s útban hazafelé együtt meg is vacsoráznak a „férfiemberek”.

BARÁTH MÁRTA

Egy embert próbáló életszakasz

A közhiedelem szerint serdülőket nevelő családban élni nagy erőpróbát jelent. A nehézséget azonban nem csupán az jelenti, hogy kamasz gyermekünkkel zöldágra kell vergődnünk, hanem az, hogy emellett magunkkal is munkánk van, hiszen éppen ekortájt érkezünk az életközép feladataihoz, miközben a párkapcsolatunk működtetését is újra kell terveznünk.

Felnövekvő gyermekeink mellett akár több időt is találhatnánk egymásra, ugyanakkor az édesanyáknak is éppen ekkor nyílik alkalmuk arra, hogy anyaszerepük mellett újra az élet más területein, szakmájukban is kiteljesedhessenek. Mindeközben a legidősebb generáció, a nagyszülők, rokonok egyre több gondoskodást igényelhetnek, a velük való törődés szintén a közezső nemzedék vállán nyugszik. Ennek az életszakasznak az igazi nehézsége az, hogy mindezekkel a feladatokkal zsonglőrködjünk (például egy nagycsaládban, ahol legalább további két gyermekről is gondoskodunk).

Úton a szimmetrikusabb kapcsolat felé

Fiunk serdülése nem jelenti azt, hogy a korábban kialakított határokat most fel kellene számolnunk. Ellenkezőleg! Azokra továbbra is nagy szükség van, de fiunk életkorának megfelelően lazítanunk kell rajtuk, bízva abban, hogy a szabályok mögöttes tartalma – azaz értékeink már belső rendszerező erővé váltak serdülő gyermekünkben.

András és Lea meglepődött, amikor 7. osztályos fiuk a nyári vízilabda-tábor második napján kijelentette, hogy nem hajlandó tovább részt venni az edzéseken, noha nagyon szerette a vízi sportokat, mert a neves edző a fiúkkal dolgozva gyakran káromkodott.

A szülők a fiukkal, a tábor szervezőjével, majd edzőjével is beszélve végül arra jutottak, hogy nem erőltetik a dolgot. Pár év múltán visszatérve úgy látták: a fiú kamaszkori nyitánya volt ez az eset, amikor egyszerre tett tanúbizonyságot arról, hogy egyes értékek számára már belsővé váltak, illetve arról, hogy képes az őt körülvevő felnőtt tekintélyszemélyektől eltérő véleményt is magabiztosan képviselni.

De nem mindig történik így. Lehet, hogy egy 16 éves fiú úgy dönt, hogy többé már nem annak a focicsapatnak drukkol, mint az édesapja. Majd pedig 18 évesen – első választóként – nem arra a pártra fog szavazni, mint a szülei. Jó, ha ilyenkor rugalmasak tudunk lenni és nem tekintélyelvűen, erőből reagálni, hanem inkább humorral, elfogadással. Jó, ha ilyenkor is meglátjuk a pozitívumokat, hogy „lám, a fiamnak is fontos a sport – még ha nem is ugyanannak a csapatnak drukkolunk...”; vagy „más ugyan a politikai beállítódása, de ugyanolyan felelősen gondolkodik, mint mi – elment választani...”

TOP 10 könyvek a kuckóban

Serdülő fiaink tele vannak energiával, néha egy mozdulattal lerúgnák a Sarkcsillagot is az égről, akárcsak az előszobában a bakancsukat... Mäskor naphosszat bent „punnyadnak” a szobájukban, amelyről sokszor nehéz eldönteni, hogy az méretre szabott kuckó vagy inkább szemétdomb, ahonnan szörnyűséges zene bömböl kifelé. Aztán meg csak a csöndet halljuk, amelyben mint a bunda, alszik a fiunk – de még az is lehet, hogy ébren van és elmélyülten olvas! De vajon mit...?

A NOE Levelek következő számához szeretnék összeállítani egy toplistát azokból a könyvekből, amelyeket serdülő fiaink, lányaink olvasnak, ezért arra kérem a kedves Olvasót, küldje el az e-mail címemre (marta.barath@gmail.com) annak a könyvnek a címét és fia-lánya keresztnevét, életkorát, amely az elmúlt időszakban letehetetlennek bizonyult a számára. Várom leveleiket!

Tipp 15+ éves fiúk édesanyjának: Kamasz fiunk egyre kevésbé igényli a fizikai kontaktust, ezért hagyjuk a sok ölelést-puszt, ezt ő már nem veszi jó néven, viszont amikor nagy ritkán mégis kéri, öleljük meg szívből, mert ez megadja számára azt a biztonságot, amelyre továbbra is oly nagy szüksége van.

BARÁTH MÁRTA
kommunikációs szakember
pár- és családterapeuta-jelölt

A férfi akkor is férfi, ha hatéves

(Részlet Berta Zsolt *Háború se béke* című, készülő regényéből)

Életem első tanórája előtt néhány perccel, már elfoglalva helyeinket, én a lányok sorait szemléltem áhítattal. Lenyűgöztek a finom vonású arcocskák, szelíden ábrándos tekintetek, karcsú kezecskék és bokácskák, leomló fürtök és csapkodó varkocsok. A környékünkön is lakott néhány lányka, mint mondtam, gyönyörködtem is bennük alkalomadtán, de ilyen sokat egyszerre még sosem láttam, s bizony a szépségnek eme bősége a szokottnál is sokkalta nagyobb hatással volt rám, még ha igazából már akkor is a felnőtt leányok és asszonyok hangsúlyosabb bájai nyűgöztek le. Bevallom, azokban a pillanatokban menyasszonyom, Júlia eszembe sem jutott.

Önfeledt szemlélődésemet az előttem ülő, nagyobb fiú zavarta meg, ilyen formán:

– Na, nézzétek csak a kis pisist, a nyála is elcsöppen mindjárt, úgy bámulja a lányokat!

Nem volt kétséges, hogy rám céloz. Körüpillantottam s bizony, a környékünkön ülők mind engem bámultak, néhány leány nevetett is. Zavarba jöttem, bizonyára el is vörösödtem, de azért visszaszóltam a fickónak:

– Aztán neked mi dolgod velem, koma?

Addig szemtelenül vigyorgó arca elkomorult, felállt, de akkor belépett Barazsuly tanító úr, a nagyobbak felpattantak, valami vigyázállásfélébe vágta magukat, mi, kicsik pedig utánoztuk őket. A mellettem ülő fiút addig észre sem vettem, akkor is csak azért, mert egyedül ő nem állt fel. Csodálkozó, ijedt arccal méregetett bennünket, s csak akkor utánzott, amikor a mögötte ülő fiú nem túl szelíden nyakon legyintette.

Nem emlékszem, mi történt azon az első órán, arra sem, mit beszélt a tanító úr, de az óra után következőkre nagyon is, és minden bizonnyal csak ezek miatt az eddigiekre.

Még mindig fullasztó volt a nyári hőség, az óra végére a teremben elfogyott a levegő, ezért nagy megkönnyebbüléssel tódultunk ki az udvarra. A kicsik a téglakerítés mellé húzódtak, így hát én is a padtársammal, akivel együtt léptünk ki az ajtón. A nagyobb fiú, aki az óra előtt gúnyolt engem, mindjárt elélem állt, s bár jóval nagyobb volt nálam, azért magával hozta néhány cimboráját is.

– Nagy a szád, kis szaros létedre! – folytatta ott, ahol abbahagyta.

Nem válaszoltam mindjárt, szememmel András bátyámat kerestem, de nem láttam sehol.

– Ez a málészájú a barátod? – kérdezte a kötözködő és a padtársamra bökött.

– Mi közöd vele? – feleltem a fiúra pillantva, aki ugyanúgy csodálkozva méregette a nagyokat, mint az óra előtt, amikor a tanító beléptére mindannyian felálltunk.

Nem ismertem, de láttam már valahol s tudtam, ha nem is a környékünkön lakik, a faluban már biztos' találkozunk.

– No, mielőtt eligazítjuk az iskolai rendről, előbb téged rendszabályozunk meg, nagyszájú! – mondta a nagyfiú, kinyújtotta a kezét és két ujjával megpróbálta megfogni az orromat, nem kétséges, hogy csavargatás szándékával. Elhajoltam előle, mire megint utána kapott s megkarmolta az arcomat. Erre én félreütöttem a kezét, amin felbőszült és hirtelen felém lépett. De akkor mindkettőnk meglepetésére a padtársam közénk állt s mutatóujját felemelve remegő hangon rákiáltott:

– Coki, te!

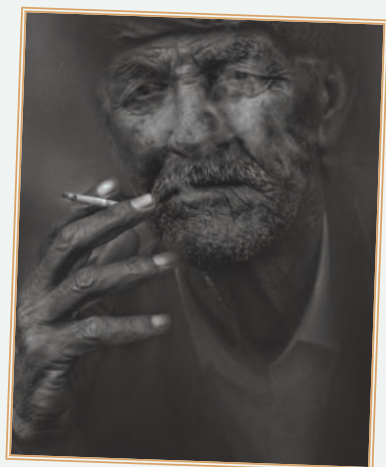
Emez elképedve pillantott rá s magam is meglepődtem a fiú bátor kiállításán, mert addigi ábrándos mélasága nem ezt sejtette. A nagyfiú bosszankodva pofon ütötte, mire a kicsi nekiugrott és mint a cséphadaró, bokszolta, ahol érte. No, de erre már előrelendültek a hátvédek is és nekiestek, mire én is pattantam s az udvar száraz, sárga talaján egy pillanat alatt támadt olyan kavargás és porfelhő, hogy szinte nem is láttuk, ki kicsodát csépel éppen. Bizonyosan alulmaradtunk volna, bár később többször is bebizonyosodott, hogy a padtársamat sem könnyen

porladó anyagból gyúrta a jóisten. De akkor végre megjelent András bátyám néhány más ötödikkessel, s egykettőre szétválasztottak minket. Mire a tanító úr kiszaladt az iskolából, a por is elült, s akkor látszott, hogy nemcsak az én és a padtársam orra vörzik, de az ellenséges csapat jó néhány katonájának is véres, maszatos az arca s az egyiknek az inge is elszakadt. Diadalittasan, vad mámorban álltam a tekintetüket, s alig hallottam a tanító úr korholását. Csak András bátyámra pillantva merültem fel vadállati elborultságomból s hatódtam meg a köny-

nyeitől és rajtam csüggő, testvéri, féltő, aggódó tekintetétől. Először találkozhattam olyan pőrén, nyersen s intenzíven irántam való szeretetével. Nem meglepő, hogy a vészben.

Barazsuly tanító úr engem és padtársamat büntetésül estig az udvarról nyíló padlásra zárt, s meghagyta mindkettőnk bátyjának, hogy erről értesítsék az otthoniakat. Az izgágákat a sötét és rossz szagú pincébe csukta, ami elosztást nagyon is rendjén valónak találtam, bár kétlem, hogy a büntetés árnyalásának szánta volna. A pince és a padlás ajtaját is nagy, erős vasretesz zárta kívülről.

– Cseke Benedek vagyok – mondtam a fiúnak már fent a padláson és kezet nyújtottam, ahogy fölött férfiaktól láttam.

– Kerekes Marcell – mondta ő.

Felrémllett, hogy a Kerekesekkel a Csekék nemigen vannak jóban, de bajtársias felindultságomban kizártam, hogy ez a Marci annak a Kerekes családnak a tagja lehetne.

A padláson ugyancsak megrekedt a nyári hőség, így gyorsan és erősen megszomjajztunk, az otthon hiába váró ebéd híján pedig farkaséhesek lettünk. Szerencsére András bátyám dél-

után belopakodott hozzám egy korsó vízzel és az ebédemmel, amiket megfelezttem Marcival, újdonsült fegyvertársammal, ahogy illik.

Lassanként mindannyian a felnőtté válás útjára léptünk, bizony, igen-csak korán, s ezért, mint az eddigiekből talán kitűnik, szintén a történelmet kell leginkább felelőssé tenni, de igaz, igyekeztünk mi magunk is. Marcival például egyszer beosontunk a csűrbe s belemarkoltunk Nagyapa dohányleveles zsákjába. A pipáját nem vehettük kölcsön, mert mindig magánál tartotta, így azt tettük, amit ő maga is szokott olykor, vagyis újságpapírba tekertük a dohányt, miután a tőle látott módon apróra morzszoltuk. Az újságpapírt is vékonyra, puhává gyúrtuk, pödörtük, dörzsölgettük, letéptünk belőle egy megfelelőnek látszó darabot, és abba próbáltuk belesodorni a dohányt. Vagy tizedszerre sikerült is, akkor jól összenyalasztuk és a sparhelt mellől csent gyufával nagy urasan rá is pőfékeltünk. Keserű, fullasztó és szédítő volt a füst, de be nem ismertük volna egymás előtt, csak szívtuk óvatosan, de komoly, fölött fizimiskával, közönyt mímelve, mintha ez a legtermészetesebb lenne számunkra. Nem jutottunk még messzire a cigarettázásban, amikor Nagyapa betoppant a csűrbe s megállt előttünk. Azt hittem, menten ránk dörrent a lopás és a dohányzás miatt, de ő csak szélesen elmosolyodott, s bármennyire is veszélyt szimatoltam ebben a mosolyban, a továbbiak eloszlatták félelmemet.

– Nohát! Csak úgy repül az idő – mondta. – Hát, felnőttek az urak. És én észre se vettem. Megengedik kegyelmetek, hogy csatlakozzak egy jó pipára magam is?

Hogy magázott, az még mindig bizonytalanságban tartott, mert ebben is fenyegetést láttam, mivelhogy még sosem esett meg. A fiai magázták őt, és ő is azokat, bár azon a bensőséges módon, ahogy szerettek szokták egymást, az első szám harmadik személyhez hozzátéve a kapcsolati titulust is, mint például: „Hová igyekszik olyan sebesen, fiam-uram?”, mire a másik: „Tudja azt jól, apámuram, hisz kend küldött oda!”

De én és Andris valami okból tegeztük Nagyapát, ő is minket, és ez fölött korunkban sem alakult másképpen.

Megtömté a pipáját és helyet foglalt mellettünk a favágó tuskón. Derűsen, barátságosan pöfögött, én pedig úgy láttam, nem lesz ebből vihar. Nem is lett. Talán sokkal hamarabb eldobtuk volna a bűdös bagót, ha nem telepszik mellénk, így azonban már nem lehetett, szívtuk könnybe lábadt szemmel, fulladozva. Megkönnyebbülten értünk a végére, és sietve eltapostuk, ahogy a fölött férfiaktól láttuk, de akkor Nagyapa megszólalt:

– Jó itt kendekkel ücsörögni, s látni, hogy immár férfivá értek. Gyűjt-sunk rá még egyre!

És beszéd közben, szinte csak úgy fél kézzel, szempillantás alatt megsodorta a cigarettákat, meg is gyújtotta és a kezünkbe nyomta. Mit volt mit tenni, már eléggé megcsendesedve folytattuk a passiónkat. Nagyapa felállt s bizonyosággal, hogy Nagymama szeme elől félrevonulva a barátaival már korábban is időnként meglátogatta a csűr, a farakás mögül butykost és három poharat húzott elő.

– Jó lesz áldomást inni erre a nagy férfivá válásra – mondta kacsintva, töltött, és azt is a kezünkbe nyomta. – Egészségükre, uraim!

Nem telt bele egy perc, tótágast állt velünk a világ, s Marcival vállvetve rókáztunk a csűr deszkafala mellett, a bizonyos, közeli halálunk érzetével.

– No, mi az? Tán elrontották a gyomruk az urak? – kérdezte elégedetten Nagyapa, aztán felállt, nyújtózott, s így folytatta: – Az a legjobb a férfilétben, hogy nem sok szót kell vesztegetni a dolgokra.

Azzal magunkra hagyott minket. Miután a kút hideg vizével kívül is, belül is alaposan átöblögettük magunkat, a nap hátralévő részét a legelőn, egy fa alatt fekvé töltöttük szédülve, nyögve, sóhajtozva, kínlódva, és újra és újra már csak a nagy semmit, illetve epét hányva. Ilyen állapotban is vánszorogtunk haza, ki-ki a maga otthonába. Édesanyám csak rám nézett, s összecsapta a kezét.

– Uram Isten! Falfehér ez a gyerek, bizonyára beteg!

– Csak túl gyorsan nő – mondta tömören Nagyapa.

No, én ezután csak jócskán fölött fejjel, s valóban csak fölött férfinak való körülmények között gyűjtöttem rá a következő cigarettámra, s úgy tudom, Marci is. Az italt is kerültem, mint róka a kutvás házat.

BERTA ZSOLT (1966, Budapest) író, zenész. Regénye, a Jancsiszög (2008, 2015) a Magyar Napló regénypályázatán 2007-ben különdíjat nyert. 2015-ben Bertha Bulcsu-emlékdíjban, 2017-ben Márai Sándor-díjban részesült. Legutóbbi kötete: Szomjas Szűz (Magyar Napló Kiadó).

Kép forrása: Magyar Írószövetség, Baumann Photo

A férfiszerep elsajátítása

Udvarlási szokások alakulása történeti, néprajzi szempontból

A FÉRFI. Így csupa nagybetűvel írva, minden lányos anya álma! Így volt ez régen és ma is, többgyermekes édesanyaként, természetesen, a miénk is. Szülőként, anyaként mi mást kívánhatnánk lányainknak, és asszonyként, akár magunknak is. A férfit, aki családi minták alapján és a közösség segítségével elsajátította, magáévá tette a férfiszerep valamennyi sarkalatos pontját, értékrendje megalapozott és még tud, ráadásul akár is udvarolni, ha a helyzet arra lehetőséget teremt. Szeretnénk hinni, hogy ez nem csak a múlt, hanem a jelen és egyben a biztató jövő is.

A férfiszerep, de tulajdonképpen bármilyen szerep elsajátításához mintákra, példaképekre van szükség. Csak az tud jól, „szépen”, a másikat elfogadva és tisztelve udvarolni, aki saját énképével tisztában van. Ehhez elsősorban szeretetteljes és biztonságot adó gyermekkor kell. A családon belül kisgyermekként megtapasztalt férfi és női szerepek egyaránt az első szerepmintát szolgáltatják a fiatal személyiség számára.

Ezek a minták, fiú-férj-apa, a korábbi, akár évszázadokkal ezelőtti családokban a közösség által is kontrolláltan működtek. A nagycsaládokban a férfivá érést több nemzedék segítette, több férfiszerep állt a fiatal fiú előtt, amelyek egy szerves egységet alkotva adták azt a normarendszert, ami meghatározta, befolyásolta ezt a rendkívül fontos életszakaszt. Ami korábban természetes és egyben szándékolt folyamat volt, napjainkban sajnos kiveszőben van. A családok szétforgácsolódása, a digitális világ rejtett vagy kevésbé burkolt üzenetei, a média állandó véleményformáló jelenléte szinte teljes mértékben gátolja ezt a tanulási fázist. Sokkal nagyobb szülői tudatosságra van szükség a 21. században ahhoz, hogy egy fiúból férfi, majd mintaként szolgáló apa legyen. Azok a családok és közösségek, akik ismerik kultúrájukat, hagyományaikat vagy szülei, nagyszülei népszokásait, az elődök által megélt, megtapasztalt és működő algoritmusokat, a mai kor igényeihez igazítva ezeket segítségül hívhatják ehhez a nem kis feladathoz. Szülőként és a munkánk során is azt látjuk, és igyekszünk mindig szem előtt tartani, hogy a közösségekben megélt élmények, az ott megtapasztalt értékrend, a közösség és a család által nyújtott kontroll és ezáltal a szerepek, a minták aktívan, szervesen beépülnek és folyamatosan fejlesztik a személyiséget, támogatják, segítik a fiatalot a felnőtté válás rögzös útján.

Az udvarlás, amióta világ a világ, FÉRFI dolog! Nem fölösleges, mihaszna, időhúzó tevékenység, nem kiveszőben lévő viselkedésforma, hanem élvezetes férfiúi kötelesség, idő, energia és „figyelembefektetés”, invesztálni egy nő meghódításába egyáltalán nem idejétmúlt, antik fogalom. Az udvarlás minden kultúrában meglévő jelenség, talán egyidős az emberiséggel, hiszen a férfi minden korban meg akarta szerezni a hölgyek kegyét. Arra szolgál, hogy a felek jobban megismerjék egymás tulajdonságait, viselkedési és életvezetési szokásait, érzelmi megnyilvánulásait. A férfi megtapasztalhatja hódító erejét, kifejezheti rajongását a hölgy előtt, s a nőknek is szükségük van arra,

hogy érezzék, mennyire fontosak, szerethetők. Egyes kutatók szerint az őseemberre még nem volt jellemző az udvarlás. A nőiességet viszont bizonyára tisztelték, mivel számos, nőt ábrázoló szobrocskát készítették (ilyen pl. a Willendorfi Vénusz). Az ókorban már igen becses dolog volt a nő, s házassággal már rangot is lehetett szerezni. A középkori keresztény elképzelések a nőt elsősorban a szentírás Évjáival azonosították, aki bűnbeesésre csábította Ádámot. A szerelem intenzív hátterbe szorult, inkább az érdek, a hatalom és a vagyon játszott szerepet az „udvarlásban”, mintsem a fiatalok érzelmei. Az igazán romantikus udvarlás először a trubadúrköltészetében jelent meg. A költők verseikben egekig magasgalták a hölgyet, s arra törekedtek, hogy kifejezzék mély és tiszta érzelmeiket. Az újkor elején a szexualitást az ördög kísértésének tartották, mégis ekkor vált fontossá az egyéni szerelem, s ekkor alakultak ki az udvarlás, a kölcsönös érzelmek kifejezésének formái, a házassághoz és hűséghez kötődő erkölcsi szabályok. A szerelemben is arra törekedtek, hogy az mindig tökéletes, szép és erkölcsös legyen, mint egy gyönyörű festmény.

A családokban a lányokat már születésüktől házasságra készítették elő, és övták a négy szemközti ismerkedéstől. Vagyonos családok lányainak tanultaknak, művelteknek, kifogástalanoknak kellett lenniük, s bár a házasságra már az esetek többségében nem kényszerítették őket, a szülők olyan férfinak mutatták be őket, akihez lányukat adni szerették volna. Udvarolni egyébként igen nehéz volt. Kizárólag társasági rendezvények alkalmával volt lehetőség egy-két szót váltani, akkor is csak bizonyos keretek között. Ekkor lett divat a hölgyek számára virágot adni vagy verset írni.

A tradicionális vidéki társadalomban (pl. hazánkban is) íratlan szabályokon alapuló „forgatókönyv” szerint zajlott le a párválasztás. A fiatalok nem jártak egyedül szórakozni, a templomban, illetve a lányos házaknál tett látogatások során volt alkalmuk ismerkedésre. Arany-szabályként működött, hogy egy eladó lánynak a szüzessége a legna-

gyobb értéke, amit a házasságba vihet. Falusi környezetben nyáron a fiatalok inkább csak hétvégeken találkozhattak, mert hétköznap a földeken, a gazdaságban dolgoztak. Este a legény csak olyan lányhoz ment, akivel komolyabb érzelmi kapcsolatban állt. Az udvarlási napokon (legényjáró napok) a fiú nyár- időben este kilenc óra körül, télen hamarabb kopogtatott be a lányos házhoz, ahol a család jelenlétében elbeszélgették az estét fél tizenegy, tizenegy óráig. Ekkor a legény vette a kalapját, kezét fogott az apával és távozott. A testi érintkezés, ölekezés, csókolózás a szülők előtt szentségtörésnek számított. Az ismerkedés szervezett kereteiről árulkodnak az úgynevezett leányvásárok, amikor összegyűltek a környékbeli települések lakói és együtt szórakoztak a búcsúban és a bálakon. A szerelmi ajándékok akkoriban nem elsősorban a kedveskedésről szóltak. A cél egyfelől az volt, hogy a lány a neki ajándékozott tárgy – például mán- gorlóról, vetélő – használata közben a fiúra gondoljon, másrészt, ha egy lány kapott valamit a fiútól, azt viszonznia is kellett. A falusi élet zárt világának íratlan szabályai kötöttek voltak, morális erőt képviseltek, és be nem tartásuk nagy szégyent jelentett, így erre a faluközösség minden tagja adott, és igyekezett is annak megfelelni.

Az udvarláshoz, párválasztáshoz különböző népszokások is kapcsolódnak, ilyen például a pünkösdi ladikázás. Ekkor az udvarló legény szerelmi ajándékként díszes evezőt adott a választott lánynak. A fiatalok zöld ágakkal feldíszített csónakon, pünkösdi másnapján ladikáztak. A fehérvasárnaphoz kapcsolódó mátkatál küldése a párválasztásban fontos szerepet játszott. A legény küldte a választott lányhoz, s ha a legény tetszett a lánynak, hasonló tállal viszonzta.

A világ változása, a nyugati kultúra szabadossága és liberalizmusa lassan elmosta a régi falusi szokásokat, ezáltal megváltoztak az udvarlási szokások is. Több a fiatalok szabadideje, az ismerkedés és a kapcsolatteremtés folyamatát az autó, a mobiltelefon, az internet- használata gyökeresen átalakította, túlságosan megkönnyítette. A szülők már mind kevesebbet gyakorolják az ellenőrző, irányító szerepüket, de a fiatalok is kevésbé tűrik a felnőttek ellenőrzését, tanácsait sokszor ódivatúaknak, túlhaladottaknak tartják. S amíg régen az udvarlási szakaszban a férfiak igencsak kitettek magukért és mindenféle titkos módokon, másokkal üzengetve próbálták kifejezni az érzelmeiket, addig a házasságkötés után sok esetben alábbhagyott a nagy lelkesedés. A második világháború után alakult ki az „együttjárás” szokása, amely tulajdonképp a házasságot megelőző, saját szokásokkal

Szinyei Merse Pál: Szerelmespár (1870)

és szabályokkal rendelkező monogám kapcsolat, azok sorozata volt. Gyakorlatban az „együttjárás” némileg a házasságot utánozta, hiszen a párok hosszabb időt töltöttek egymással, kapcsolatukba be- költözött az intimitás és a többé-kevésbé közös élet.

Az udvarlást és a párke- resés jellegét minden nemzedék saját igényei- hez mérve alakította az évszázadok során. A 21. századi férfi szerepei és udvarlási szokásai azon- ban nem ilyen maguktól értetődőek, nem ennyire letisztultak. Ahogyan az előző sorokból is kiolvas-

ható, néhány évtizeddel korábban a társadalmi nemi szerepek teljesen egyértelműen meghatározták, hogy az adott kultúrkör, az adott kö- zösség mely normákat fogad el, és melyeket lök ki magából, melyeket utasít el. Nem volt kérdés, hogy a közösséghez, faluhoz, családhoz való tartozás vágya ott lángolt minden fiatalban, akit a saját serdülőkori identitáskeresése nem térített el ettől, és mindent felülírt a biztonsá- got, gyökereket adó bizonyosság arról, hogy a helyemen vagyok. Az ÉN keresése nem okozott lelki problémát, hiszen a fiatal fiú mellett je- len volt az apa, a nagypapa, a stabil férfiminta, amely működött, a férfi szerep elsajátítása nem nehézséget jelentett, hanem az élet termé- szetes folyamatának egy meghatározó szakaszát.

Az udvarlás, a férfi szerep mintáját át kell adnunk a fiainknak, hiszen így mi is ismételten átélhetjük a titokzatosságot, a feltétlen szeretetet.

CSATHÓNÉ SEBŐK ERIKA – DR. KELEMEN ÉVA

Csathóné Sebők Erika: tanító, művelődésszervező, közösségi művelődés tanár, a Nemzeti Művelődési Intézet Heves Megyei Igazgatóságának veze- tője. Férjével együtt 3 leánygyermek szülei, akik 9, 16 és 21 évesek. Közel 20 éve dolgozik a közművelődés területén, kistélepülési feladatokról egészen a többmegyes feladatellátásig. Elkötelezett híve a család mint elsődleges és meghatározó közeg, valamint a magyarság néprajzi értékeinek továbbélte- tésének.

Dr. Kelemen Éva: rajz-földrajz szakos tanár, tájvédő geográfus, kulturális menedzser, a Nemzeti Művelődési Intézet Heves Megyei Igazgatóságának módszertani referense. Házasság, két gyermek édesanyja (12 éves fű, 19 éves lány). 1999 óta dolgozik a közművelődés területén. Dolgozott múzeumban, kulturális és művészeti központban. Munkájában kiemelt szerepet kapnak az értékek, legyen az természeti, társadalmi vagy kulturális érték.

Felhasznált irodalom:

- Magyar Néprajzi Lexikon (<https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/p-736E3/parvalasztas-7377A/>)
- Magyar Néprajz VIII. Házasság és házasodás (<https://mek.oszk.hu/02100/02152/html/08/197.html>)
- Magyar Néprajz VII. Népszokás, Néphit, Népi vallásosság, (<http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/36.html>)
- Haszon Zsófia: Így udvaroltunk régen, így udvarolunk ma! (<https://www.pecsma.hu/abszolot-no/randi/igy-udvaroltak-regen/>)
- Név nélkül: Hogyan változtak az udvarlási szokások az idők során? (Múlt-kor) <https://mult-kor.hu/hogyan-valtoztak-az-udvarlasi-szokasok-az-idok-soran-20200401>

APAMONDTA.HU

KIBESZÉLŐPLATFORM APÁKNAK

AZ APAMONDTA.HU OLYAN PLATFORM, AHOL BÁTOR, ŐSZINTE, ÖNKRITIKUS TÖRTÉNETEKET HALLHATUNK APAI SZEREPEKRŐL, AZ INTELMEKTŐL ÉS A SZIGORÚSÁGON ÁT EGÉSZEN A MEGLÁGYÍTOTT APAI SZÍVIG. A GYERMEKI RAJONGÁSRA, A GYERMEKORI CSÍNYTEVÉSEKRE, A SZIGORRA, A BIZTONSÁGRA, A JELENLÉT TELJESSÉGET ADÓ ÉLMÉNYÉRE IMMÁR APAKÉNT VISSZAEMLÉKEZNI BIZONY IZGALMAS UTAZÁS GYERMEKI ÉNÜNK BOLYGÓJÁN. KIMONDATLAN ÉRZÉSEK TÖRNEK ELŐ ÉS CSALNAK MOSOLYT AZ ARCUNKRA, VAGY ÉPPEN KÖNNYET A SZEMÜNKBE, HISZEN AZ IGAZI VALÓSÁGSHOW AZ ŐSZINTE, ÖNKRITIKUS, BÁTOR SZEMBENÉZÉS.

Ja, hogy az apák is szeretnek beszélgetni? És nem pusztán üzleti dolgokról, munkáról, hanem a napi teendőkről, a gyerekekkel vívott harcaikról, az örömeikről, a sikereikről és a kudarcaikról? Gondolatok, érzések, élmények vagy történetek kíváncsognak ki az „átörökölt” mintákról, az önmagukkal való elszámolásról, a lemondásokról, az alkalmazkodásról éppúgy, mint a családi védőháló milyenségéről, no és a megélt vagy éppen meg nem élt apaságukról.

Az életkori sajátosságok tükrében az apa és a gyermek kapcsolatának alakulása sokszor a hozott és megtapasztalt szülői viselkedésformák eredményességét vagy néhol sikertelenségét mutatja. Ennek viszonylatában is eltérő mintákat lehet látni. A tegnap feladatai ma a gyermekneveléssel folytatódnak, de belenyúlunk a holnaputánba is.

Család, Anya, Karrier vagy Család, Apa, Karrier

Látszólag nincs különbség, rövidítve mindkettő: CSAK. A valóságban azonban más és más megoldások mutatkoznak annak kapcsán, hogyan lehet összeegyeztetni a családi szerepeinket a hivatás gyakorlásával. Más és más megoldást vázol fel egy anya és egy apa, egy férfi és egy nő, de a végén az egyenlőségjel után mindkettejükénél ugyanaz áll: CSALÁD.

Az apamondta.hu csak próbát tesz arra, hogy

- legyen ez olyan CSAK program, amely kicsit közelebb hozza az apaságot,
- legyen ez olyan CSAK program, amely a családi védőhálóról szól,
- legyen ez olyan CSAK program, amelynek legalább két fontos alkotóeleme van: az apa és az anya.

„Anyá csak egy van” – szokás sokszor mondani. Megannyi cikk, jegyzet, blog szól az anyai szerepekről, az anyák terheiről, méltatva családösszetartó erejüket, gondoskodó, tápláló, ölelő, vigyázó egyéniségüket. Anyatigrisek ők a szó szoros értelmében, ha gyermekeikről, családjukról van szó.

Mindeközben az embernek olyan érzése van, hogy az édesapák mintha olykor a kispadon ülnének, akiket éppen szólít a csapatkapitány, hogy ugorjanak be a pályára. Na, de milyen poszton is? Biztos, hogy bemelegítve, tájékozódva szaladnak be a pályára...

Vajon miért lehet érdekes, fontos és hasznos meghallgatni az édesapákat? Számít?

Tudjuk-e, mi is az ő igényük, szükségletük, milyen minta alapján váltak vagy éppen még nem váltak apává? Milyen változást jelent, jelenthet egy gyermek érkezése két ember életében? Több lesz valami, vagy csak más? Miben más a kapcsolat a gyermek érkezése után apaszemmel, mint korábban? Megannyi kérdés toporog az ajtó előtt és bebocsátásra várnak a válaszok, megoldások is. Válaszok mindig vannak, megoldások is, persze, egyénenként más és más. Van köztük működőképes és van olyan is, amely nem. Valódi megoldások helyett egyéni, őszinte tapasztalatok, megélések sorakoznak az apamondta.hu című programsorozat rádióműsorában, amely közel száz édesapa, férfi, nagypapa emlékeiből merít.

Az apamondta.hu program önmagában azt üzeni, hogy az apaság, a szülőség vidám dolog, sokszor különböző nehézségekkel és konfrontálódással, de mégiscsak nagyszerű, ha sikerül egyensúlyban tartani. Generációs mintákat, lenyomatokat történeteken, élményeken keresztül bemutatni bátorság és felelősség is egyben. Az élénk táruú családregények sora olyan képi világot nyit meg, amelyben korok, szokások, hagyományok, vallások, történelmi események során barangolunk, és a történetek révén résztvevőkké is válunk. Bátran, őszintén, önkritikusan!

Utazásra invitálok az olvasót! Olyan utazásra, amelynek során megannyi jelzőtáblával találkozunk, mely mind eligazítani, figyelmeztetni, óvni, megállítani akar. A mi dolgunk – szülőké –, hogy miként olvassuk, hogyan értelmezzük az utunkba kerülő jelzőtáblákat.

Szembenézés

Egy kisgyermekes férfi kollegám elmondta, hogy már elmúlt hathetes a kislánya, akit nagyon vártak, igazi apás-anyás várandósság volt. Történt egy napon, hogy a városban autózott. A felesége telefonon hívta, kérte, vigyen még haza kenyeret is, de siessen, mert Marci sír és jó lenne, ha otthon lenne már. Ahogy a piros lámpánál az autójával arra várt, hogy zöldre váltson a lámpa, furcsa érzés kerítette hatalmába. Marci hangja hasított bele. Valami olyan érzés, amely azóta is visszahívható. Bevésődött pillanat volt. „A kislányom, az én kislányom!” Apa vagyok, apa vagyok, igen... Ekkor jött rá, valójában most először érezte igazán, hogy férfiból apává vált.

„Továbbadni az életet...”

(Kovács Ákos,
Kossuth-díjas előadóművész)

Elkísér

Édesapám katonatiszt volt, sokat költözködtünk. Volt, hogy azt éreztem, kicsit púp a hátamon, hogy apu feketén-fehéren, olyan katonásan látta az életet. A lázadásaimat próbálta kordában tartani, de az alapértékeket mindig szem előtt tartotta. Soha nem váltam volna azzá, aki most vagyok, ha ő nem lett volna olyan, amilyen.

Ahogy egyre komolyabbá vált a zenélés a Tankcsapdával, az életben sok mindennel szembesültem. Itt is megjelent az alá-fölé rendelő viszony. Nagyon sok jó példát el tudtam lesni édesapámtól szakmai tekintetben is. Azt a mintát mutatta, hogy – bármilyen közhelyes is – az emberi értékek a fontosak. Még ha anyagi értelemben bukunk is, az emberi értékek rendkívül fontosak. Minden nap van olyan pillanat, amikor azt érzem, hogy elkísér.

Jobb az egyenes út, még ha göröngyös is. A konfliktusokat úgy lehet kezelni, ha kimondjuk s nem a szőnyeg alá seprjük őket. Ez a legtöbb, amit kamatoztatok.

(Sidlovics 'Sidi' Gábor, Tankcsapda – gitár, vokál, két gyermek édesapja)

Csapatjáték

A vízilabda csapatjáték. Megtanulsz csapatban élni. Ha nem tudsz beilleszkedni, kinéznek onnan. Azért fontos ezt megtanulni, mert az egész élet egy csapatjáték. A munkahelyen is csapatban élünk. Ha társaival nem tud jól kijönni valaki, az a munkahelyén sem fog tudni beilleszkedni. A család is csapatjáték. Ezt mindannyian tudjuk. Mennyire fontos például az, hogy mondjuk észreveesszük, ha lejárt a mosogatógép és kérés nélkül kipakoljuk. Teszek valamit azért, hogy gördülékenyebben menjenek a mindennapjaink. A csapathelyzetben felnőtt ember jobban tud családban is alkalmazkodni. (Kemény Dénes, válogatott vízilabdázó, edző, állatorvos)

Várandós lettem

Az első pillanattól bevonódtam a gyermekvállalásba, azonban volt egy különleges pillanat, amikor úgy mondtam én is várandós lettem. Mikor a második ultrahangvizsgálatnál meghallottam a szívhangot, azt mondtam magamnak: „Húha, én mostantól apa vagyok, a maga felelősségével. Azt az első pillanatot sosem felejttem el.”

A gyerekeim előtt is beismerem, ha hibáztunk. Nekünk volt még két megálmódott gyerekünk. Remélem, vigyáznak rájuk az angyalok... Amikor tudatosává vált a gyermekeink számára, hogy testvéreik lesznek, az még gazdagabbá tette a családjunkat. Ha már nem egyedül van egy gyermek, az egy csodadolog. Ők olyan kincset tudnak adni egymásnak, amit mi, szülők nem tudunk megadni.

(Terdik János atya, görögkatolikus pap, négy gyermek édesapja)

Megadta a módját

A mai napig olyan jó érzés hallani, ahogy a lányok apuciznak, valószínűleg azért, mert én is így szólítottam édesapámat. Nagyon határozott, de szerethető apaképem van. Emlékszem, amikor először láttam édesapám aláírását, egy oldalt írtam alá úgy, ahogy ő. Az „a” betűt azóta is úgy írom. Ma a lányaim csinálják ugyanezt. Nagyon sok dolgot kaptam édesapámtól, amit tovább viszek. Az egész gyerekevelés számomra arról szól, hogy nem könyvekből, hanem ösztönösen kell érezni. Van egy nagyon egyszerű része: jelen kell lenni, hogy érezze, ott vagy. Hogyan beszél anya apával, visz-e neki virágot csak úgy, vagy hogyan viszonyul a többi emberhez. A nagymama szülinapján apám beszédet mondott. Ezzel megadta az ünnepnap rangját, tiszteletét. Kiragadta azt a mindennapokból.

Amikor az édesapámra gondolok, úgy érzem, szerencsés vagyok. Kemény ember édesapám, de mindig józan. A vidékiséggel valamiféle mértéktartás, józanság, racionalitás, a földtől való el nem szakadás jár; nekem ez az apamondta, anyamondta.

(Azurák Csaba, kommunikációs és média szakember, két gyermek édesapja)

Az apamondta.hu-beszélgetések során kimondott gondolatok, történetek elgondolkodtatók, megalapozók és egyben szembesítenek is megannyi érzéssel, vágygal, örömmel és bánattal, sikerrel és veszteséggel, de mind olyan dologgal, amely belőlünk fakad, amelyet ránk hagytak elődeink. Nekünk itt a jelenben van dolgunk. Beszélni, beszélgetni egymással, elfogadással, szeretettel, engedelmisséggel. Az apamondta.hu útra kelt.

PORKOLÁB GYÖNGYI kulturális mediátor, produkciós vezető, az apamondta.hu program alapítója, a Debreceni Hospice Ház kuratóriumi elnöke továbbá négy gyermek édesanyja. www.porkolabgyongyi.hu

Túl az első évfordulón avagy az első boldog év margójára

A TAVALYI SZENTENDREI ŐSZI TALÁLKOZÓN HÁZASSÁGOT KÖTÖTT FIATAL PÁROKAT ARRÁ KÉRTÜK, GONDOLKODJANAK EL AZON, HOGY ÉRTÉKELIK ELSŐ ÉVÜKET. PÁR OLYAN EGYSZERŰ KÉRDÉSRE ADTAK VÁLASZT, HOGY Milyen módon ünnepeltek, hogy sikerült a nászút, hogy értékelik az eltelt évet, milyen említésre méltó momentum történt velük ez idő alatt és végül milyen célokat tűztek ki az elkövetkező évre. VÁLASZAIK ARRÓL TANÚSKODNAK, HOGY A PÁROK JÓL VETTÉK AZ ELSŐ ÉV KIHÍVÁSAIT: ELINDULTAK AZ ÖSSZECSISZOLÓDÁS ÉS FÉSZEKRAKÁS ÚTJÁN, MEGSZEREZTÉK ELSŐ HÁZASKÉNT MEGÉLT ÉLMÉNYEIKET, SŐT, VAN AHOL MÁR A FÉSZEK ELSŐ FIÓKÁJA IS ÚTBAN VAN! NAGY SZERETETTEL GRATULÁLUNK MINDANNYIUKNAK!

Az első házassági évfordulókat sajnálatos módon napra pontosan nem tudtuk együtt eltölteni, mivel Viktort elszólította mellőlem a hivatása. Így mi két részletben fogunk ünnepelni. Az első ünnepelés már meg is volt, egy könnyed esti romantikus meglepetés-vacsora keretein belül, melyet az én Drága Férjem szervezett meg számunkra.

A második meglepetése pedig az lesz, hogy egy olyan helyre megyünk el kirándulni, ahol még egyikünk sem járt: Gyulára. A többi részletről többet nem tudok, mivel Viktor mindent meglepetésnek szán számomra.

Nászutunk egy egész hétig tartott, és nagyon sok emlékekkel és élménnyel lettünk gazdagabbak. Az esküvőnket követő napon keltünk útra egy számunkra ismerős, de közösen fel nem fedezett helyre, Noszvajra. Bejártuk a környéket, kirándultunk Egerbe, megnéztük a várat, a Marcipánia és a Tűzoltó Múzeumot is. Voltunk Síkfőkúton is túrázni, és ha már Eger környékén jártunk, nem hagyhattuk ki a kitűnő egri borokat sem, melyeket a Szépasszonyvölgyben volt alkalmunk megízlelni. Hazafelé kisvonatoztunk egyet Szilvásváradon és megnéztük a Fátyol-vízesést. Egyszerűen gyönyörű volt minden. Hihetetlen, hogy kicsiny országunkban mennyi csodálatosan szép hely van, melyekből minél többet szeretnénk együtt felfedezni.

Az első év hihetetlenül gyorsan eltelt számunkra. Csak arra figyeltünk fel, hogy „Te jó ég – ilyen hamar eltelt egy év!” Nagy meglepetésekre nem számítottunk egymástól, hiszen már több éve élünk együtt, így már ismerjük

egymás minden rezdülését és rigolyját is. A dolgozós hétköznapiak gyorsan teltek, de mindig próbálunk valamit belecsempészni, hogy ne menjén át megszokássá, illetve, ne váljon monotonná.

Nagy segítség számomra Viktor, mivel én más városban dolgozom, mint ahol élünk, és a bejárás megnehezíti a mindennapjainkat. De Viktor mindenben támogat és segít nekem. Hétköznapi ilyenkor, ha lehet így fogalmazni, felcserélődik nálunk a szereposztás. Besegít a főzésben és más egyéb házimunkákban. De természetesen ez oda-vissza működik ketünk között, mivel sokszor fordul elő az, hogy az ő hivatása miatt nekem kell toleránsabbnak, illetve segítőkészebbnek lennem. Ez nálunk szerencsére mindkettőnk részéről magától értetődik!

Történt egy számunkra fontos változás is, ugyanis lett egy kis négylábú, pihe-puha orrú szeretetgombócunk: Penya. A kutya meg-

édesíti a mindennapjainkat, de volt már az ellenkezőjére is példa, mikor nem pozitív élmény várt mire hazaértünk. Azóta megtanultuk, hogy Penyus egy „összetett csomag”, és általa edződik a kapcsolatunk Viktorral, illetve gyakoroljuk a szülői lét minden velejáróját. Bármennyire is furán hangzik, nagyon sok ponton van hasonlóság.

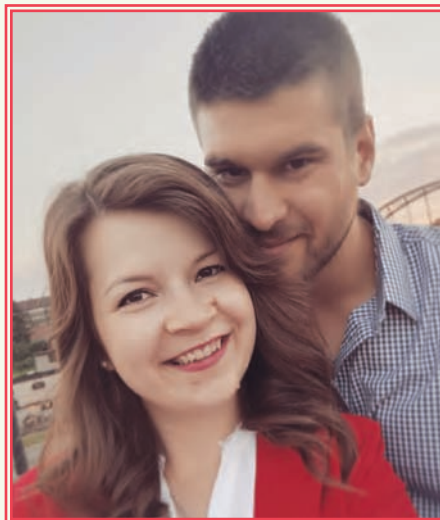
A következő évben szeretnénk saját családi fészket kialakítani magunknak, ami csak a miénk. Reméljük, sikerül megvalósítani elképzelésünket.

ÖRÖKÖS-TÓTH CSILLA ÉS
HERCZEGH VIKTOR

Az ünnepelés az első évfordulónkon viszonylag szolidra sikeredett, ugyanis Boginak éppen néhány nappal előtte volt a bölcsességfogmútéte, így az ünnepi vacsora helyét lábadozós uzsonnának vették át, de amint jobban lesz, sort kerítünk egy kellemes gyertyafényes vacsorára is.

A nászutunkat végül két részletben oldottuk meg, ugyanis még az esküvő előtt májusban voltunk a görög tengerparton, mely az első közös utunk volt, s nagyon jól éreztük magunkat. Apró kis apartmanunk rendbe tétele, a főzés és takarítás két főre igencsak érdekesnek és jó kihívásnak bizonyult.

A nászút második felvonását 2020 nyarára ütemeztük, azonban a vírus berobbanásával végül az augusztus 20-i hétvégén sikerült elnünk a Volkswagen nyújtotta lehetőséggel. Egy hétvégre megkaptunk egy kellemes kis családi autót, a Golf széria továbbfejlesztett

verzióját. Az autó csodás volt, „luxusélmény elérhető áron”. Ellátogattunk Visegrádra, ahol megnéztük a várat, majd az esztergomi kilátásban gyönyörködtünk a Mária Valéria hídról. Másnap először az egerszalóki sódombokat vettük célba, majd Lillafüredre látogattunk. A nap zárásaként egy igazi gyöngyszem, az utazás fénypontja tárult elénk: a Rudabányai bányató, mely káprázatos nevezetesség. Végül Szarvasra és Makóra kirándultunk el. Az elmúlt egy év rengeteg megpróbáltatást hozott magával. A közös pakolás-rámolás és első kis lakóhelyünk berendezése nagy öröm volt számunkra, ugyan kis téren osztoztunk ketten, de minden nap nagy lelkesedéssel érkezünk haza.

Az első közös karácsonyt Bogi bővebb családi környezetében töltöttük Nagyszalontán, ahol az egész család örült nekünk. Nagyon boldogok vagyunk, hogy családjaink már egy egységként tekintenek ránk. Házasságunkkal két családot is egyesítettünk! Ugyan most kevesebbet találkozunk, azonban a két nagymamát a technika segítségével sikerült kapcsolatba hoznunk, és mára már úgy köszöntik egymást, mint rég nem látott barátnőket. Sajnos kollégiumi boldog perceinknek hamar vége szakadt, hiszen a vírus felbukkanása keresztülhúzta számításainkat. Mikor ki kellett költöznünk márciusban, hirtelen nem volt hová mennünk, így rövid ideig a családnál laktunk. Rendkívül hálásak vagyunk ezért, hiszen mindamellett, hogy befogadtak, azon tevékenykedtek, hogy mihamarabb új otthonban hajthassuk álomra a fejünket. Bogi édesanyjától tanultunk egy fontos elvet, miszerint mindent meg kell próbálni, mert sohasem tudhatjuk előre, hogy hol lesz a kincs elrejtve.

Istennek hála, már az első hetekben egy csodás kis lakásra bukkantunk. A lakás szerelem volt első látásra, a színek, a fények, az elosztás, minden. Álomból valósággá vált, hogy lett egy olyan otthonunk, amelyet szerettünk volna. Egy saját nagybetűs OTTHON, ahol megélhetjük a mindennapokat, és ahol azóta is a békesség honol.

A karantén alatt ismertük ki igazán egymást, és igyekeztük megadni a másiknak azt, amire szüksége van. Felismertük a változásokat is egymásban, valamivel érettebbek lettünk, s igyekszünk tudatosabban tervezni az életünket. Bogi megtanult önállóan főzni és háztartást vezetni, Zoli pedig a pénzügyi elszámolás szakija lett. Felnőtté válásunk ugyan még folyamatban van, de ez a közös fejlődés megerősített bennünket abban, hogy egy éve helyes döntést hoztunk. Nagyon sok mindent megtanultunk a másiktól. Ahogy telt-múlt az idő, elértünk egy olyan szintet, ahol már gesztusokból is értjük egymást. Személyiségünk az egymásra való hatás után úgy érezzük, jobban kiforrott, eltanultuk egymás jó szokásait is.

Sok célunk még megvalósításra vár. Mindekelőtt szeretnénk diplomát szerezni, és megvenni az első közös autónkat. Ha úgy érezzük, hogy anyagi biztonságot teremtetünk, akkor kb. 3-5 éven belül majd érkezik a legifjabb jövevény is kis lakásunk melegébe. Összességében úgy érezzük, jó irányba változtunk, és bár messze még a cél, de igyekszünk a lehető legjobbat kihozni magunkból.

BENKŐ-BAGDI BOGLÁRKA ÉS
BENKŐ ZOLTÁN

Először is, mindenképp szeretnénk megköszönni ezt a fantasztikus lehetőséget a Nagycsaládosok Országos Egyesületének, hogy ott és akkor összeköthettük az életünket, hiszen bebizonyosodott, hogy a legjobb döntésünk volt a házasság.

A gyönyörű szertartás és finom ebéd után itt-hon, Debrecenben tartottunk egy kisebb, vacsorás, táncos összejövetelt a családdal, közeli barátokkal, illetve a család azon részével, akik nem lehettek ott a helyszínen, de mégis szerettük volna velük megosztani a boldogságunkat.

Nászutunkat ez év nyarára terveztük, de a kialakult helyzet miatt inkább csak kisebb belvárosi kirándulásokra jutottunk el. Természetesen ezek az utak is tökéletesen teltek el, hiszen együtt voltunk, s közös élményeket szereztünk.

Azt gondoljuk, hogy a házasság nem változtatta meg a szokásainkat. Már azelőtt is

együtt éltünk, mindent együtt csináltunk, megszoktuk egymás közelségét. Mindössze az érzés változott. Jó volt végre kimondani, hogy: Ő a férjem vagy Ő a feleségem.

Az elmúlt egy évben rengeteg minden történt velünk. Igazából nem is gondoltuk, hogy ennyi idő alatt idáig eljutunk. Tudtuk, hogy a házasságkötés után szeretnénk házat venni Debrecenben vagy annak környékén. Sok-sok nézelődés után nyár közepén úgy alakult, hogy lehetőségünk is adódott erre, így mostanra háztulajdonosok lettünk! Megvan az első közös családi fészkünk, melyet most már a saját ízlésünk szerint csinosíthatunk. A közös keresgélés, a berendezés kiválasztása, még a kisebb viták is közelebb hoztak bennünket egymáshoz.

Egészen biztos, hogy a legnagyobb dolog, ami ebben az évben történhetett velünk: a gyermekáldás! Nyár közepén pozitív teszttel bejelentkezett hozzánk Ő, akiről még nem tudjuk, hogy fiú vagy lány, de a lényeg, hogy egészséges legyen. Óriási az izgalom, a várakozás és az öröm, hiszen már vártunk rá.

Azt hisszük, hogy a következő évre kitűzött céljainkat nagyban befolyásolja a gyermek születése és nevelése. Ennél nagyobb kihívás talán nincs is az életben, de állunk elébe és a lehető legjobb tudásunk szerint szeretnénk nevelni.

HAMAR PÉTER ÉS PÉTER ERZSÉBET

„Most szép lenni katonának”

Avagy gondolatok a sorkötelezettségről

A kérdés nem egyszerű. 1965-ben születtem. Sorozási „EÜ” (egészségügyi) vizsgálatokra már a gimnázium alatt sor kerül, ahol „A” (ágyútolóteléknak Alkalmos) minősítést sikerült elérnem. 1984-ben felvettek a Közgázra és rögtön jött is a behívó. Előfelvételiként, (azaz „tápos”-ként) Szombathelyen a Garasin hotelben töltöttem 1984. augusztus 29. és 1985. augusztus 14. között egy évet, még egyetem utáni

6 hónapos visszahívás ígéretével. Ez már nem következett be, mert mire befejeztem az egyetemet, a hadkötelezettség a 18 hónapról már 12-re szelődött, így nem volt már mire visszamennem (régebben volt az 24 hónap is). A tartalékos behívások elmaradását pedig a közben megszületett három gyermekem „intézte el”.

Sokáig úgy véltem, hogy a katonaság segít a fiúknak a férfivá válásban. Segít leválni a családi, elsősorban anyai kötelekeztől és kilépni az Életbe, a saját önálló életünkbe. Más kulturális kör megismerésében is adhatott segítséget. Például mi, a budapesti, egyetemre felvett fiúk valószínűleg itt találkozhattunk legközelebb a vidéki valósággal, a nyírségi, sokat dolgozó, általában mezőgazdasági munkából élő emberekkel. Ha figyeltünk, ez lehetőséget nyújtott az ő gondolkodásuk, életük megismerésére is.

Ugyanakkor már régebben is úgy éreztem, hogy ez az egy év erősen elvesztegetett idő az életemből. Sajnos, az én általam megtapasztalt időben és alkalommal, az akkori (szocialista) hadseregben nem volt semmilyen hazaszeretet, csak sok értelmetlenség, fölösleges megalázás, „betörés”.

És ma már – hitemet megélő keresztényként – a fegyveres szolgálattal, a harccal és esetlegesen mások megölésével kapcsolatosan is más a véleményem.

Ma már más a világ, más a társadalmi környezet, mások a fiatalok is. Erről is hosszan lehetne még írni, de rájöttem, hogy nem ez a feladatom, erről sok cikk jelent meg olyanoktól, akik ehhez nálam sokkal jobban értenek. (például itt: <http://tiny.cc/sorkot>)

Mostani eszemmel – mint lányos és fiús apa – azt gondolom, hogy nem örülnék neki, ha gyermekeimnek sorkatonai szolgálatot kellene ellátniuk.

Hazánk védelme fontos szempont, ezért úgy vélem, hadseregre szükség van. De a sorkatonaság a mai helyzetben már nem hatékony, ma már a „tömeghadsereg” helyett kisebb létszámú, a fegyverrendszereket jól ismerő és lelkiismeretesen kezelni tudó, odaadó katonákra van szükség. Ezt – úgy vélem – jobban megvalósítja a „professzionális” hadsereg.

Másrészt más a társadalmi környezet is és a mai világ fiataljai másként gondolkodnak, mint apáik, nagyapáik. A nem saját döntésük alapján vállalt, kötelező, előírt katonai szolgálat, úgy, hogy egyszer már ez a kötelezettség megszűnt, nagy ellenállást váltana ki. A mai helyzetben EU tagként nem lenne megakadályozható, hogy sokan külföldre meneküljenek a szolgálat elől.

De önkéntes döntés alapján, nem túl hosszú ideig (6 vagy 9 hónap) választható módon vállalt katonai szolgálat lehetőségét nem tartanám rossz dolognak. Aki ezt vállalná, az az államtól jelentős kedvezményeket kaphatna. Csak ötletszerűen felsorolva, ilyen lehetne például adókedvezmény, ösztöndíj, pontkedvezmény a felsőoktatás bizonyos területein; magasabb közmunkásbér; ingyenes internet 2 évig; mobiltelefon vagy tablet; egyes államigazgatási díjakból kedvezmény stb. Sőt, bizonyos kedvezményeket kaphatnának az önkéntes katonák szülei, édesanyák is.

Összefoglalva, ahogy a – véleményemmel megegyezően – népdal is mondja, „...csak az jöjjön katonának, aki ilyen szeret...”

Tehát, nem könnyű a kérdés. Néha magammal is vitatkozva, ötleteim bőven vannak. Boldog vagyok, hogy nem nekem kell döntenem egy ilyen nehéz kérdésben.

KUTASSY JENŐ

Keresztény családban nevelkedve s felnőttként is hasonló értékrendet követve sokszor elgondolkodtam azon, hogy egy ilyen érületű ember pártolhatja-e a katonáskodást. Visszaemlékszem egy, szószerűről elhangzott tanításra, melyben az előadó a férfiak szerepéről beszélt, s ebben bizony benne volt, hogy igenis kötelességünk a ránk bízottak védelmezése. Gyermkeink, feleségünk olykor-olykor rászorulnak

védelemre, akár fizikai téren is. Persze, ezzel nem azt akarom mondani, hogy legyünk agresszívek, hordjunk magunknál ölmosbotot. Sőt, erősen ellenzem a szabad fegyverviselés amerikai gyakorlatát. Pacifista beállítottságú, békés természetű embernek tartom magam. De! Ha kell, felkészültnek kell lennem váratlan események bekövetkezésére.

Szerencsére, ma (még) Magyarországon kis esélye van annak, hogy erőszakos támadás áldozatai legyünk, de változnak az idők. A néhány évvel ezelőttihez képest emelkedik az esetek száma. S ahogy a közelmúltban elhangzott – egyesekben felháborodást kiváltó – svéd miniszterelnöki kijelentésben hallhattuk: az erőszak megnövekedése és a migráció szoros kapcsolatban állnak egymással. A magyar média is tele van ilyen háttérű hírekkel.

A határvédelem fontos feladat, záloga biztonságunk és keresztény gyökerű kultúránk megtartásának. Nem véletlen, hogy kormányunk, azon belül is a honvédelmi tárca nagy hangsúlyt fektet a toborzásra. Egyesek szerint ez pazarlás. Mások szerint pedig kevés, újra be kellene vezetni a sorkatonai szolgálatot.

Azt hiszem, létezik ez utóbbinak is olyan változata, amely vonzóvá teheti azt. Hogy mire gondolok?

Hát nem arra a múlt rendszerbeli, pártideológián alapuló „minél rosszabb, annál jobb” típusú, „vigyükminélmesszebb”, „majdmimegmutatjuk” nevelőtáborokra. Hallottam ilyenekről...

Én a „puha diktatúra” idején (1983–1984) egy éven át voltam részese a „haza szolgálatának”. Nem panaszkodom. Utólag visszagondolva, talál-

koztam ott is EMEBER-ekkel. Persze, az ideológia mindent átszőtt, mégis köttettek barátságok, részesei lehettünk jó sztoriknak, no meg egy kicsit fegyelmet is tanultunk... Nem mondom azt, hogy „Hej élet, be gyöngy élet”, de igazán kibíráható volt.

Úgy gondolom, hogy a mai fiatalokra is ráférne egy kis regula. Tanáremberként látom, hogy a sok magatartászavaros, hiperaktív gyerek igen nehezen kezelhető – különösen, hogy eszköztelenek vagyunk. A szülők is sokszor tehetetlenek. Ezek a gyerekek fiatalokká válva hamar önállósodnak, gyakran válnak öntörvénnyűekké. Nem ártana, ha érettségi vagy a szakma megszerzése után, de lehetőleg közvetlenül a 18. életévük betöltésével bevonulnának sorkatonai szolgálatra.

A rendtanulás, törvényisztelet, az erőnléti képzés, az önvédelem, mások védelmezése, az egészséges, sportos életmód elsajátítása mind-mind fontos része a kiképzésnek. Sokaknál válhat vonzóvá az itt töltött idő a szolgálat hivatásos formában történő folytatására. Ez lehetne a legjobb PR.

De a legfontosabbról még nem beszéltem, s ez a hazaszeretet. Olyan furcsa ezt a szót leírni, kimondani. Olyan keveset használjuk, mintha valami csöpögős, idejétmúlt, férfiatlan fogalom lenne. Ugyan már! Európai emberek, sőt, világpolgárok vagyunk! – hangzik a másik oldalról.

Magyar-ének szakos tanárként igen nagy hangsúlyt fektetek a hazaszeretet fogalmának tisztázására, elmélyítésére és az érzékenyítésre. Ebben segítségemre vannak a fentebb idézett dalok és társaik. De személyes véleményemnek is gyakran adok hangot a témában diákjaim körében.

Olyan jó volna, ha a mai fiatalok nevelésében el tudnánk érni, hogy valamit nem azért választanak, mert az nekik megéri, hanem azért, mert meggyőződtek annak nemes mibenlétéről. Ilyen lehet a haza védelme.

Ha vannak, akikben esetleg kettős érzést váltottak ki gondolataim, nem csodálom, sokszor nekem is nehéz az állásfoglalás. Az alábbi idézet azonban engem gyakran segít a helyes döntés, álláspont kialakításában:

„Íme, én elküldelek titeket, mint juhokat a farkasok közé: legyetek tehát okosak, mint a kígyók, és szelídek, mint a galambok” – Mt 10:16

VÁRI FERENC

BEDŐ IMRE

Fiúnevelés és a férfivá válása útja, célja

Amióta civilizáció van, azóta a kultúra a fiúk speciális nevelésével külön törődik. A bölcs hagyomány tudta, hogy a férfiakat a családalapítás előtt kell felkészíteni a családi feladatok ellátására. Arra, hogy mindig azt válasszák és életük kiteljesedésének örömteli kulcsát lássák benne, kitartásuk is meglegyen a konkrét feladatok elvégzéséhez és a pszichés terhelhetőségük is megfelelő legyen minden, azaz minden hullámvölgy és hullámhegy elviseléséhez. Hogy sem „jó dolgukban”, sem boldogtalanságukban ne inogjanak meg. Ezért fókuszált a kultúra arra, hogy „családalapító férfit” neveljen.

Mert a legnagyobb biztonságot a gyermekét megszülő, kiszolgáltatott nőnek a „családalapító férfi” nyújtja! Önszántából! Végzetes problémát szül, ha a nő, a feleség akarja ezt a család alapítása után kierőszakolni a biológiai már felnőtt fiúból. Ezért volt a férfivá válás útjának kifejezett célja a fiúk önkéntes, családi felelősségvállalásra történő felkészítése még a családalapítás előtt. És ezért tette a kultúra a családalapítás kötelességét a férfi vállára! Látványosan nem a női felkészítésre összpontosított, hisz' a nők metamorfózisa, anyává való átlénygölése örök idők óta automatikusan végbement. A nőket is keményen nevelték, de az ő sorsukat a gyermek születése mindig irányba állította, az ő választási lehetőségeik mindig jövőteremtő fókuszot kaptak. Minden korban az instabil férfit kellett a család és a nő mellé nevelni, megerősíteni, rögzíteni, munkája vállalására kényszeríteni. És mondjuk ki keményen: mindezt a helyes minta, a motiváció és a kényszerek furfangos, de életet adó egyvelege segítségével érték el.

A városban viszont odaveszett nemcsak a Férfivá válás célja, hanem a teljes Férfivá válás útja is. Fogalmazzuk meg ismét!

A férfivá válás útjának örök célja a férfiak családi és közösségi felelősségvállalásának biztosítása! Nem a munkahelyekre kell felkészíteni őket otthon, arra ott van a teljes iskolarendszer, a filmek, a magazinok, a celebek, de kényszeríteni fogja őket a városi élet pénznek való kitettsége is. Látnunk kell, hogy a Férfivá válás útjának célja az egyik legfontosabb egyéni és

egyben társadalmi eszköz is a saját és a közösség boldogulása érdekében. Ez az egyik kulcsa az értékek továbbadásának, az erkölcsi értékek megmaradásának, a családok együtt maradásának, az egyéni és közösségi boldogulásnak, a jövő generációk sikerének, a demográfiai, a közegészségügyi, a kulturális, honvédelmi stb. problémák megoldásának!

Ha jobb életet akarunk, akkor férfiként és nőként (fiatalként és öregként, társadalompolitikai döntéshozóként és mindennemű szakemberként) együtt kell tennünk a Férfivá válás útjának városi újjáépítéséért, újraindításáért. Az elméleti háttér követően szeretnék néhány, nevelést érintő gyakorlati tanáccsal élni.

1. Tudatosítani kell a férfiakban, hogy nekik is dolguk a nevelésben való részvétel

Példával, mintával, családi felelősséget mutató cselekvéssel, értékrenddel. Mi több, nemcsak dolguk, hanem ebben egyenesen nélkülözhetetlenek! Tudatosítani kell a nőkben is, hogy ez mennyire lényeges. Ezzel kapcsolatosan fontos megjegyezni, hogy (ahogy Férfienergia és A megbízható férfi című könyveimben erről bővebben van szó) a nők nem tudnak férfi példát adni. Ahhoz férfi kell. Vissza kell tehát térni, és pedig ezzel a céllal kell visszatérniük a férfiaknak a nevelésbe. Amelyik férfinak csak lánya van (mint nekem), annak éppen ugyanúgy családcentrikus példát kell mutatnia azért, hogy a lánya majd olyan férfit keressen. Éppen a boldogulása érdekében, mert ha a férfivá válás útját nem bejáró sráccal köti össze az életét, akkor a kockázati tényezők az egekbe szöknek.

2. A nők jól teszik, ha nem akadályozzák a fiúk terhelését a nevelés során

Ma különösen megfigyelhető, hogy a lányokat szigorúbban és nagyobb önállóságra nevelik az anyukák, mint a fiúkat. Szerelmesek a fiaikba, s ezzel tönkre is teszik a gyermek későbbi, felnőtt életét. A szerelmes anyukák „aranyos” frizurák készítésével vannak elfoglalva és „csinos” öltöztetéssel gyönyörködtetik magukat, fiaik feladatait rendszerint maguk elvégzik. Alapvetésnek tekintik, hogy a fiúk rendetlenek, kerülnek a felelősséget, megbízhatatlanok, segítségére szorulnak. Így a fiúk olyanok is lesznek, javarészt aktív anyai és passzív apai

(nemtörődő) részvétel mellett. Részt kell tehát nőként is venni a fiúk megerősítésében, és ezt a nők leginkább a fiúkkal szemben megfogalmazott igényeikkel és elvárásaikkal tudják segíteni.

3. Fegyelmezettségre, önuralomra, kitartásra, komolyságra nevelés

A következő fontos dolog, amit városi szülőként fel kell ismerni, hogy amióta civilizáció van, azóta a férfivá válás útja erőltetett út volt. Soha nem ment magától az, hogy a fiúk képesek legyenek fegyelmezettségre, önuralomra, terhelhetőségre, kitartásra, komolyságra és végső soron önkéntes felelősségvállalásra. Ezt a nevelés során szívesen ki kellett kényszeríteni. És miközben szándékosan használok a mai szülőknek fájó fogalmakat, gyorsan tisztázzuk, hogy nem verésről, fizikai kényszerről volt szó.

4. Az örök cél: demonstrálni a rátermettséget, jártasságot, belső erőt

Először is a fiúk maguk is akarták, célul tűzték ki, a férfivá válást. Ehhez rengeteget kellett dolgozniuk, képességeikről élesben tanúbizonyságot tenniük. Nem volt elég beszélni róla, demonstrálni kellett a rátermettséget, csak akkor léphettek a férfiak körébe. Számtalan hagyomány és szokás tette ezt nehezen elérhető céllá, de ha megugrották, megkapták a komoly beszélgetésekbe való beleszólás lehetőségét vagy a kocsmában a férfiak asztalához való leülés jogát.

A városban lehetőség és kényszer híján kizárólag tudatosan, szándékosan tudjuk úgy nevelni a gyermekeinket, hogy ezt a felelősséget és a feladatok elvégzéséhez szükséges jártasságot, belső erőt megszerezzék. Különösen a fiúk terhelése, a tesztoszteron vezérelte lényük önfegyelmre és önuralomra nevelése, erejük szolgálatba állításának természetes előkészítése fontos. És ehhez mindenkinek a saját útját kell kijárnia. Szülőként a lakókörnyezetnek (lakótelep vagy családi ház), az anyagi helyzetnek, az egészségi és családi állapotnak, az életkornak, a párunknak és megannyi más egyéni tényezőnek a figyelembevételével egyéni választ kell adnunk. Mert a cél adott!

BEDŐ IMRE

a Férfiak Klubja alapítója

KÖNYVVAJÁNLÓ

GRÓH ILONA - SÁRKÁNYPARIPÁN VÁGTATTAM

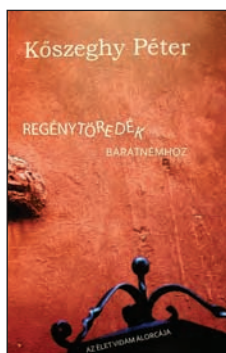
Családi énekeskönyv CD-vel. Hatvan gyönyörű, klasszikus gyerekdalt, melyet kisgyermekes családoknak, óvónőknek, tanítóknak, énekelni szerető közösségeknek ajánlok.

A zeneszerzők között Kodály Zoltán, Szőnyi Erzsébet, Ádám Jenő, a szövegírók sorában pedig Weöres Sándor, Gazdag Erzsébet és Csukás István neve szerepel.

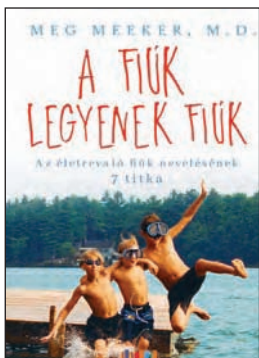
A gyűjteményben a komponált gyerekdalok mellett más népek dalaival is találkozhatunk, amelyek messzi tájak hangulatát idézik. A CD-n énekszó és sokféle hangszer hangzik fel. (ringato.hu)

KÖSZEGHY PÉTER: REGÉNYTÖREDÉK BARÁTNÉMHOZ

Kőszeghy ál-életrajzi regénye alapvetően két témát jár körül: a gyűlölt szocializmust és az imádott szerelmet. Megtudhatjuk belőle, hogy ő ölte meg (igaz, álmában) Kádár Jánost, s hogy történet helyett –képek vannak. Írása –mint regényében olvasható – lassú lépkedés az idő nyomában. Az amikorok bizonytalan nyomában. Tulajdonképpen mindig a kivégzett apa nyomában. Pár bekezdéses fejezetek és elbeszélés ívű részletek fonódnak össze az életesemények hálójában, míg csak be nem következik a vég: hősünk immár a mennyországban kommentálja a történeteket. De a vég után is van élet, az elbeszélőt túlélők élete, így Perőcsényi Kataliné, a csinos, formás (bár kicsit nagy fenekű) tudományos segédmunkatársé, akire az MTA a főhős hagyatékának leltározását bízta. (libri.hu, moly.hu)

MEG MEEKER: A FIÚK LEGYENEK FIÚK – AZ ÉLETREVALÓ FIÚK NEVELÉSÉNEK 7 TITKA

A fiúk már csak ilyenek! – legyintenek gyakran a szülők. Féktelenek, kalandvágyók és kíváncsiak: fára másznak, erődöt építenek, fociznak, és idővel egyre nagyobb próbatételeknek teszik ki fejlődésben lévő testüket, mintegy beavatási rítusként felnőtté válásukhoz. Ám a mai fiúk családja, környezete sokszor nem értékeli szenvedélyes természetüket.

Meg Meeker azt javasolja, hagyjuk a fiúkat fiúként viselkedni! Megmutatja, hogy a természet a legjobb játszótér számukra, amely biztosítja a megfelelő terepet csodálatos kalandjaikhoz.

Feltárja ugyanakkor azt is, miért létfontosságúak a fiúknak a szabályok, a keretek, és miért érzik magukat elveszettnek nélkülik.

Részletesen elmagyarázza, milyen csapdahelyzetekkel kell szembenéznük az anyáknak és az apáknak, amikor fiaikkal beszélgetnek, s hogyan érdemes megtárgyalniuk velük az élet nagy kérdéseit. Kitér arra is, milyen problémát jelent, amikor egy kamasz komor vagy lázadó, és hogyan lehet jól kezelni az ilyen viselkedést. Erre és sok más égető kérdésre kapunk választ A fiúk legyenek fiúk című könyvből.

Tudjuk, a gyereknevelés óriási felelősség. A kötet szerzője azonban hihetetlenül megkönnyíti a fiús szülők dolgát a "hét titok" segítségével, hogy egészséges és boldog fiúkat nevelhessünk, akik becsületes, bátor, szerény, erős, ugyanakkor jólelkű férfiakká válhatnak.

Érdekes megszívlelni Meg Meeker közösségi oldalának mottóját: „Nagyszerű gyerekek nem születnek, hanem mi neveljük őket azzá!” (libri.hu)

KISS OTTÓ: A PIROS TENGERALATTJÁRÓ

Megjelent a József Attila-díjas Kiss Ottó legújabb könyve: A piros tengeralattjáró. Készen álltok egy óceánátszelő, bálnamentő, eszkimó barátokat szerző kalandra egy hordóból eszkábált, piros tengeralattjáróval? Tartsatok Lucával, Dominikkel, Beton tatával, Turbó mamával és Cicuskámmal földön-vízen át Grönlandig és vissza – Orosz Annabella illusztrációival szemet-lelket gyönyörködtető utazásban lesz részetek!

A József Attila-díjas Kiss Ottó legutolsó könyvének megjelenése óta négy év telt el, de megérte várni. Legújabb, közel 150 oldalas mesés kalandregénye, A PIROS TENGERALATTJÁRÓ, talán a legjobbkor jelenik meg. A könyv a bezártságból szakítja ki kis olvasóit, egy kontinenseken átívelő utazás történetével. Hiszen melyik gyerek ne vágya, vagy talán már gondolt is arra, hogy milyen jó lenne, ha nagypapájával egy hordóból tengeralattjárót építenének, és kiszabadulnának a hétköznapiakból, felfedezhetnék a világot szabadon, lehetetlent nem ismerve?

Orosz Annabella grafikus lélegzetelállító illusztrációit nézegetve azt érezzük, hogy valóban a kaland részesei vagyunk mi is. Csodálatos hangvételű mese született kontinenseken átívelő barátságról, egy életre szóló emléket adó utazásról. Tartsatok Lucával, Dominikkel, Beton tatával, Turbó mamával és Cicuskámmal földön-vízen át Grönlandig és vissza!

Ajánlott korosztály: 4 éves kortól első, önálló olvasásig. (betuteszta.com)

BERTA ZSOLT: SZOMJAS SZÚZ

A Szomjas Szűz titkos hely, gerilla-kocsmá, ahol bármi megtörténhet, és meg is történik. Bejutni csak úgy lehet, ha hívják az embert, de ha már bent van, bárkivel (tényleg bárkivel) találkozhat, beszélgethet, muzsikálhat, iszogathat, biliárdozhat, akár a jelenből, akár a múltból, sőt egy regényből kiszóltván is. Ide senki sem azért jár, hogy magáról meséljen. Csakis mások történetét lehet és kell meghallgatni, az egykori regény-főhős, Cseke András is barátairól, szeretteiről, környékbeli és távolabbi ismerőseiről, szomszédjairól

mesél, akik észrevétlenül a hallgatóság (olvasóság) barátai, szomszédai (olykor utálatának tárgyai) és ismerőseivé válnak, sőt sokszor mintha a maguk ismerőseit fedeznék fel bennük. És közben szólnak a dalok... Vagy épp nem szólnak. (magyarnaplo.hu)

Őszi élmények a természet szigetein

Körös-Maros Nemzeti Park

A Dél-Tiszántúl természeti kincseit a régióban szigetszerűen fennmaradt értékes élőhelyek őrzik, melyek több mint húsz éve alkotják a Körös-Maros Nemzeti Parkot. Tájait járva vendégeink megismerhetik az egykor itt elterülő hatalmas vízvilág hangulatát éppúgy, ahogy a magyar pusztát és annak büszke madarát, a tűzokot. Legértékesebb vizes élőhelyei ősszel több százezer nyüzsgő, zibongó tollas vándornak nyújtanak biztonságot és élelmet Afrikába tartó vándorútjuk során.

Körös-völgyi Állatpark

Körös-völgyi Állatpark
Fotó: Babak Zoltán

A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság legnépszerűbb bemutatóhelye Szarvason található a Holt-Körös ölelésében fekvő Anna-ligetben. Látogatóink itt testközelből ismerhetik meg a Kárpát-medence vadvilágát, illetve a hazai vizek halfaunáját. Az év során az itteni színes programok mellett kenu- és kerékpárkölcsönzésre is van lehetőség, illetve előzetes egyeztetéssel a térség természeti értékeinek felfedezéséhez szakvezetés is igényelhető. A látogatóközpontban idén átadott új, kétszintes, interaktív kiállításon a

Szürkefarkas

Kenuutúra a Holt-Körösön Fotó: Tóth Judit

keselyű, a jávorszarvas, vagy az európai bölény, de a több mint háromszáz éves kocsányos tölgy megcsodálása is maradandó élmény kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

Sterbetz István Tűzokvédelmi Látogatóközpont

A Dévaványai-Ecsegi pusztákon él a Kárpát-medence legnagyobb tűzokállománya. Európa legnehezebb testű, röpképes madara – a kakasok 16-18 kg-os tömegével – méltán büszke jelképe a magyar pusztának. A régió természeti csodáiba és az itt közel fél évszázada

folyó tűzokvédelmi munkába az érdeklődők a Dévaványa határában működő Sterbetz István Tűzokvédelmi Látogatóközpontban nyerhetnek bepillantást. A helyszínen vendégeinket komfortos szálláshely várja, illetve kerékpárt

Dévaványai tűzokok
Fotó: Varázslatos Magyarország

Sterbetz István Tűzokvédelmi Látogatóközpont

is kölcsönözhetnek a Nagy-Sárrét bebarangolásához. A Látogatóközponttól indul a Réhelyi tanösvény, melyet bejárva nemcsak az itt élő állat- és növényfajokkal találkozhatunk, hanem olyan régi magyar háziállatokkal is, mint a magyar szürke szarvasmarha és a házi bivaly, továbbá garantáltan láthatunk élő tűzokokat is.

Bihari Madárvárta

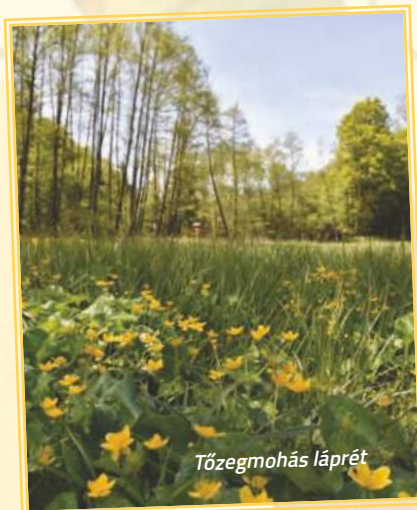
Az országhatár mellett fekszik hazánk egyik legkevésbé ismert, ám annál vadregényesebb, különleges természeti értékekben gazdag vidéke, a Kis-Sárrét. A táj felfedezéséhez tökéletes bázist nyújt a Biharugra határában több mint tíz éve működő kényelmes szálláshely, a Bihari Madárvárta. A szálláshely szomszédságában az egykori kiterjedt mocsárvilág utolsó hírmondóiként maradt fenn az Ugri-rét és a Sző-rét, melyek a Biharugrai- és a Begécsi-halastavakkal együtt nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek. Októbertől az őszi madárvonulás idején itt megpihenő több tízezer nagy lilik reggeli ki- és esti behúzása nemcsak vizuális, hanem kiváló akusztikai élmény is. A Bihari Madárvártától induló Sző-réti tanösvény bejárása után az itt kölcsönözhető kerékpárokkal érdemes a környéket is felfedezni, hiszen a természeti látnivalók mellett olyan történelmi emlékekben gyönyörködhetünk, mint a közelben álló geszti Tisza-kastély.

Sző-réti tanösvény Fotó: Ezer Ádám

Kalandok hazánk nyugati szegletében

Erdők. Rétek. Porták. Őrség.

Tőzegmohás láprét

Az Őrségi Nemzeti Park minden évszakban különleges élménnyel gazdagítja az ide látogatókat: télen csendes, nyugodt légkörével, tavasszal üde virágos rétekkel, nyáron a frissen kaszált széna illatával, ősszel a sárgálló tökföldek látványával. Itt, ha arra vágynak, tényleg elvonulhat a világ elől az emberfia. Viszont a kalandra szomjazók is számos lehetőségre bukkanhatnak.

Az erősebbik nem képviselői is könnyedén találhatnak az Őrségben kedvükre való elfoglaltságot: kerékpárra pattanva az Őrség 6-os kerékpártúra útvonalán Őriszentpéterről indulva felfedezhetik többek közt az Őrségi Vadászati Kiállítást, és a szalafői Sportmez és sportászoló kiállítást, amelyhez a kulcsot a szemközti étteremből tudják megszerezni. Majd a Hársas tó festői környezetében kicsit megpihenve, Kondorfán keresztül juthatnak vissza Őriszentpéterre.

Gyalogosan is számos lehetőség adódik. A Szalafő központjából induló Körtike tanösvényen végigbandukolva nemcsak a jellegzetes szerez településformát csodálhatjuk meg, hanem Pityerszerhez közelítve egy kilátóról európai bölényeket és eurázsiai vadlovakat is megfigyelhetünk. A vállalkozó szelleműek az Őrségi Népi Múemlékegyüttestől a Felsőszéri tanösvényen is tovább indulhatnak, ahol viszont elkél a bakancs is: eső után kalandos lehet az átkelés a szeszélyes Felsőszéri-patakon. Szalafő-Felsőszéren a vendégváró

Keserűszeri Vendégház

porták mellett a haranglábhoz hasonló Kömpe szeme kilátóról rálátást nyerünk a falu több szegletére is.

A gyaloglásban és kerékpározásban elfáradt, nosztalgizálni vágyó férfiak Kisrákoson a trabantvezetés élményét is (újra) átélhetik. Ezekkel a keletnémet „csodákkal” akár Apátistvánfalváig is eldöcöghetnek, ahol a Határőr emlékhelyen az egykori határőrség felszerelései, járművei is megtekinthetők.

Nagyrákosi tájház

Ha elevenebb élményekre vágyunk, kenuba pattanva meghódíthatjuk hazánk egyetlen vadvizét, a Rába folyót, a helyi kenu egyesület kalauzolásával. A horgászat szerelmeseinek a hegyhátszentjakabi Vadása-tó és a zalalövői Borostyán-tó kínál kikapcsolódási lehetőséget.

Érdemes kipróbálni a tájegységre jellemző ételeket is: a krémes vargányalevest, a hagyományos zsíron pirított dödöllét vadpörkölttel, az ízletes tö-

kös-mákos rétest, az Őrségi „hökkön sült” kerekperccet, vagy kenyérkockával megköstolni a frissen préselt tökmagolajat.

Nemzeti parkunk két szálláshelyen várja a vendégeket Őriszentpéteren: a Harmatfű Erdei Iskola és Szálláshely 10 szobában összesen 33 férőhellyel akár több családot is tud fogadni; míg a nyugodt és csendes helyen lévő Keserűszeri Vendégház 4 szobában 16 férőhellyel inkább kisebb társaságoknak, családoknak ajánlható.

Akár családdal, akár párban vagy egyedül érkezik az ember az Őrségi Nemzeti Parkba, ideális helyszín lehet mindazoknak, akik a csendet, mádárscsörgést, és a pihenést, vagy akik a felfedezést, túrázást részesítik előnyben.

Vadása-tó

Számít a csomagolás!

Férfias kisugárzás ősszel is

Az elmúlt időszakban megfigyelhettük az unisex irányzat felvirágzását a divat terén. Egy-egy ruhaboltban járva, sokszor észre sem vesszük, hol ér véget a női, és hol kezdődik a férfi részleg. A divatbemutatókon is egyre gyakrabban jelennek meg magassarkú cipőt, tiarát vagy más - alapvetően feminin ruhadarabot - kiegészítőt viselő férfiak. A nemi határok ilyen szintű elmosódása megnehezíti a fiatalabb generációk egészséges személyiségfejlődését. Éppen ezért napjainkban mindennél fontosabb, hogy a férfiak öltözközkével is pozitív, megerősítő példaként álljanak a fiatalok előtt. Szerencsére nem lehetetlen egyszerre divatosan és férfiasan öltözni, legyen szó akár egy elegáns, akár egy lezser, hétköznapi szettéről. Idén ősszel is a hagyományos őszi színek dominálnak a divatiparban. A tolatkodó, élénk színek lassan a múltba vesznek, helyüket a tompa, természetesebb árnyalatoknak adják át.

FORGÁCS LAURA

Flaneling 3995 Ft

Finomkötött pulóver 2995 Ft

Csavart tetejű hátizsák
8995 FtKétrészes szett kiegészítőkkal
8995 FtKerek nyakú póló
Normál fazon 1295 FtSzűk fazonú kordbársony
nadrág 2995 FtMagas szárú tornacipő
béllel 5995 FtPolárral bélelt sapka
1795 Ft

Vízlepergető dzseki 8995 Ft

Mellény 5995 Ft

FORGÁCS LAURA

Szűk fazonú zakó 14995 Ft

Nyomott mintás kapucnis felső 7995 Ft

5 db-os szűk fazonú póló szett 9295 Ft

Skinny jeans 9295 Ft

Bélelt bársonydzseki 14995 Ft

Mintás sál 3495 Ft

Öv 3495 Ft

Premium pamuting 7995 Ft

5 db-os dzsörzsé szett 6995 Ft

Chukka bakancs 14995 Ft

Minden napra egy kérdés

Beszélgessünk a párunkkal!

Célunk egy hosszan tartó, boldog kapcsolat? Beszélgessünk! Minden pár nagyfokú bizalomra, intimitásra, figyelmes partnerségre vágyik. Sokat kell tenni azért, hogy létrejöjjön egy értékes, egyedülálló, meghitt kapcsolat. A beszélgetéssel hidat teremtünk a másik felé. Nemcsak szavainkkal, minden megnyilvánulásunkkal kommunikálunk. Sok üzenet rejlik egy mosolyban, egy érintésben vagy figyelmességben is. A meghittebb viszony kialakítása ott kezdődik, hogy érdeklődést mutatunk a másik iránt. Észre fogjuk venni, hogy a hála nem marad el: a másik megnyílik előttünk, és adott esetben olyan gondolatairól, vágyairól, terveiről, érzéseiről beszél nekünk, melyekre nem is számítunk. Kívánjuk mindenkinek, hogy sikerüljön a másik új arcát felfedezni!

1. nap: Szerinted mi jó társai vagyunk egymásnak?
2. nap: Szerinted mi az a három dolog, ami jól működik köztünk?
3. nap: Szerinted mi az a három dolog, ami nem működik jól köztünk?
4. nap: Szerinted mi hat jól a kapcsolatunkra?
5. nap: Mi az, ami a kapcsolatunk ellen dolgozik? Hogy tudnánk javítani/változtatni ezen?
6. nap: Minek örültél legutóbb velem kapcsolatban?
7. nap: Mi az a három dolog, amit nagyon szívesen csinálok?
8. nap: Mi az a három dolog, amiről tudod, hogy nem szívesen csinálok?
9. nap: Mit fogadtál el bennem a legkönnyebben?
10. nap: Mi volt az, amit a legnehezebben fogadtál el bennem? Vagy még el sem fogadtál?
11. nap: Mi az a három dolog, amiben hasonlítunk egymásra?
12. nap: Szerinted én jó férjed/feleséged/társad vagyok?
13. nap: Miben változtam pozitívan mióta együtt vagyunk?
14. nap: Miben változtam hátrányomra az elmúlt időszakban?
15. nap: Az elmúlt héten/hónapban milyen tettemből éreztetted, hogy igazi társak vagyunk?
16. nap: Miben tudnék Neked többet segíteni?

17. nap: Megsértettelek esetleg valaha valamivel, amiről nem is tudok?
18. nap: Mi az a három tulajdonságom, amit a leginkább kedvelsz/becsülsz bennem?
19. nap: Mi az a három tulajdonságom, ami idegesít, zavar Téged?
20. nap: Mi az, amit tőlem tanultál? Miben hatunk egymásra?
21. nap: Mi az, amiben szerinted számíthatsz rám? Sorolj fel három olyat!
22. nap: Mesélj az álmaidról, vágyaidról!
23. nap: Nyomaszt bármi gond, emlék, amiről nem tudok? Segíthetek megoldani?
24. nap: A jövőre nézve mit tűznél ki célul kettőnk számára?
25. nap: Mit tanácsolnál korábbi önmagadnak velem kapcsolatban? Mit tegyél másként?
26. nap: Szerinted van határa az őszinteségnek? Van olyan, amit szerinted nem kell tudnom?
27. nap: Ha mindenben olyan lennék, amilyennek Te szeretnél, elégedettebb, boldogabb lennél?
28. nap: Mitől lehetnék vonzóbb neked?
29. nap: Ha bármit megtehetnél (lenne elég pénz, elég idő, stb.), most mit csinálnánk?
30. nap: Ha most találkozoznánk először, de mindent tudnál rólam, amit most tudsz, megszólítanál?
31. nap: Hány kérdésre tudtad előre, hogy mit fogok válaszolni?
- +1 Mi legyen a következő közös programunk ☺?

LÓDI VIKTÓRIA, NEMES ATTILA

LÓDI VIKTÓRIA

KREATÍV
ÖTLETEK

FIÚK A FEDÉLZETEN

Tudom, hogy a fiúkat nehéz becserkészni egy kis kézműveskedésre. Néhanapján azonban mégis adódnak alkalmak, mikor egy nyugodt pillanatban társak lehetünk egy színes ötlet megvalósításában. Legyen az egy anyaghoz (pl. az érdekes pukkanós fólia), egy kalandhoz (pl. utazásra készülünk, útközben játszani szeretnénk) vagy egy aktivitáshoz (pl. komplett vonatszett a parketten) kötődő vonzerő, biztos, hogy működni fog, ha látjuk a szemükben megcsillanni a fényt.

MÓKÁS KROKODIL

Mint a borsó meg a héja – így szeretik a gyerekek a pukkanós fóliát. Már csak emiatt is nyerő ötlet felhasználni kreatív alkotásainkban.

Kellékek:

- pukkanós fólia (kb. 30X60 cm)
- cellux ragasztó
- alumínium virágkötöző drót
- zöld kartonpapír
- piros színes papír
- olló
- zöld akril festék
- hungarocell gömbök
- fekete filc
- barkács ragasztó
- kétoldalú ragasztópontok
- vattapamacs

A készítés menete:

1. Hengerítsük fel a pukkanós fóliát egy csővé, rögzítsük a széleket ragasztóval és vékony dróttal. Az egyik végét vékonyítsuk el jobban, hiszen ez lesz a krokodil farka.
2. Fessük be az állat testét akril festékkel. Ha szükséges, több árnyalatot használjunk, majd hagyjuk száradni.
3. Vágjunk ki négy kartonpapír lábat, majd fessük be a széleket. Hagyjuk megszáradni.
4. Piros színes papírból vágjunk ki egy fodrot, aminek az alját hajtsuk vissza. Ragasszuk a fodrot a testhez.
5. Fessünk be két hungarocell gömböt fehérre, majd filccel rajzoljunk rá szemet. A kétoldalú ragacsokkal rögzítsük őket a testhez.

VONATPÁLYA: A NAGY KEDVENC

A fiúk életében meghatározó szerepet játszanak a vonatok. Átszellemült pályaépítés és száguldás, helyeztek vagy épp ütközések kísérik a játékot. Tovább segíthetjük ezt azzal, ha kiegészítjük a pályát lakó- és hivatali épületekkel. A háztartásban fellelhető vagy épp felújításból megmaradt faanyagokból csodálatos kiegészítő elemeket tudunk készíteni.

Kellékek:

- fadarabok, kartondobozok
- akril festék (esetleg akril fényező)
- színes papír
- filc

'TIC-TAC-TOE', alias amőba

Azoknak, akik sokat utaznak gyerekekkel, kincset érhet ez a hordozható társas. Méretéből kifolyólag könnyen elfér a zsebben vagy táskában, és a játéknál nincs vidámabb elfoglaltság útközben!

Kellékek:

- fém cukorkás doboz
- vastag színes lap
- gombok
- ragasztós mágneslap
- olló
- ceruza
- filc

A készítés menete:

1. Ragasszuk a gombok alá a mágneslapból egy-egy korongot. Jól nyomjuk rá, hogy biztosan illeszkedjen a felületre.
2. Vágjunk ki a papírlapból egy, a doboz belsejébe illeszthető darabot, majd ragasszuk fel. Ügyeljünk rá, hogy jól illeszkedjen.
3. Vágjuk ki a gombokat, majd indulhat a JÁTÉK!

Forrás: <https://www.positivelysplendid.com>;

<https://factorydirectcraft.com>; <https://www.creativejewishmom.com>

LÓDI VIKTÓRIA

A városban

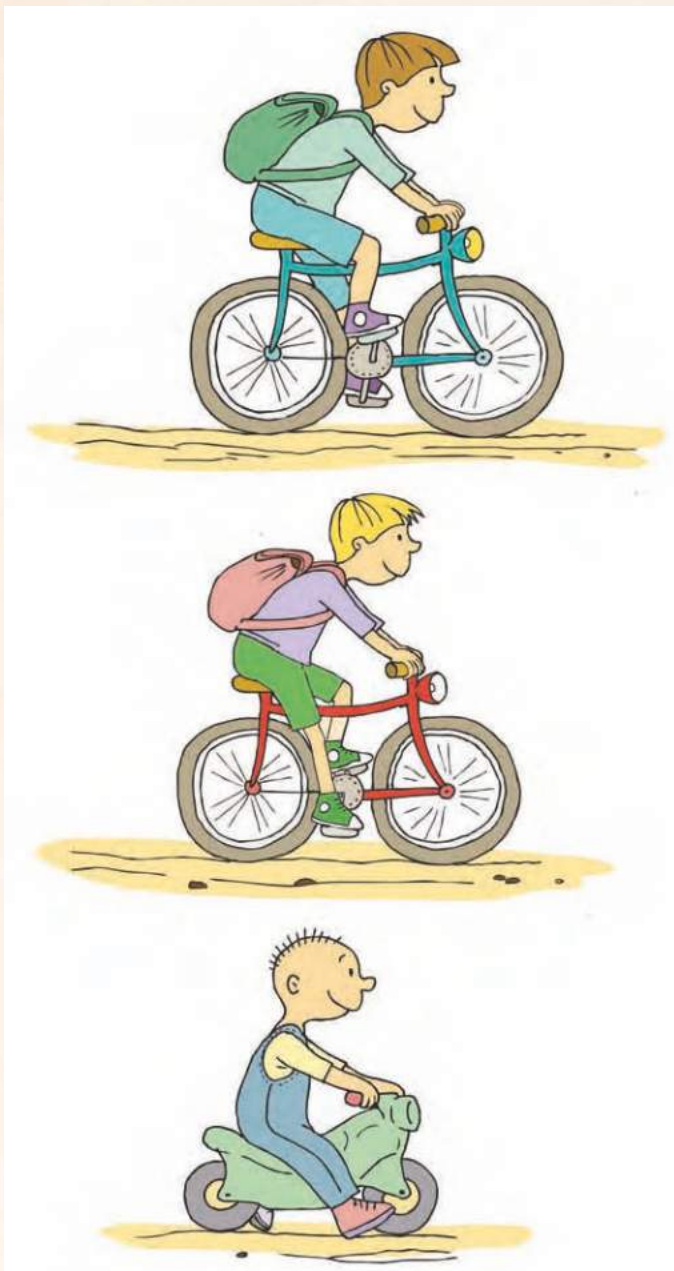
Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kockaerdő, a kockaerdő kellős közepén pedig volt egy kerek rét. Ezen a kerek réten állt egy házikó, amelyben három fiú éldegélt.

A legnagyobbat Barnabásnak hívták és már tudott olvasni. A középső, Bertalan egy kicsit szintén tudott már olvasni és nagyon gyorsan gondolkozni. Botond volt a legkisebb és egyben a legcukibb.

Történt egyszer, hogy a három fiú felkerekedett, hogy a közeli városban meglátogassák a nagymamájukat a születésnapja alkalmából. Indulás előtt Barnabás a hátizsákjába betette kedvenc kísértetes könyvét. Bertalan finom csokis kekszet sült a nagymamájának ajándékba, azt tette a zsákjába. Botond pedig bepakolta kedvenc majmocskáját, aki nélkül nem tud elaludni.

Miután összekészítették a szükséges dolgokat, a nagyok felpattantak a biciklijükre, Boti pedig a kismotorra és elindultak a város felé.

A hosszú úton a gyerekek elfáradtak, többször meg is álltak, hogy pihenjenek és egyenek egy kis csokis kekszet. Ezért a csokis kekszek száma rohamosan csökkent.

Késő délután volt már, mire megérkeztek a városba, a nagymamájukhoz. A mamijuk szerette volna megmutatni unokáinak a frissen felújított templomot. Amikor elsétáltak Isten háza elé, döbbenet látták, hogy az emberek rémülten menekülnek a csodálatos épületből. A három fiú és a nagymamájuk nem értette, hogy mi történt a városlakókkal.

Ebben a pillanatban a templomtoronyból félelmetes hangot hallottak. A kis csapat azon nyomban tanakodni kezdett, hogy vajon mi vagy ki adhatta ki ezt a vérfagyasztó hangot. Barni elővette a hátizsákjából a kísértetes könyvet, hogy utánaolvasson, hátha megemlíti a városka templomát mint kísértettanyát. Berci izgalomában egymás után tömte be szájába a csokis kekszeket. Boti pedig csendben figyelt, miközben reménykedett, hogy a kekszből neki is jut még pár falat. Miután Barnabás elolvasta az egész könyvet és megállapította, hogy a szakirodalom sehol sem említi a várost, megnyugodtak, hogy kísértetről szó sem lehet. Berci szívről akkora kő esett le, hogy lasított a kekszezés ütemén.

A gyerekek és a nagymama kupaktanácsot tartottak, hogy mitévők legyenek, hiszen a félelmetes hang továbbra is riogatta az embereket. Bertalan merész javaslattal állt elő:

– Nézzük meg!

Mindhárom fiú elővette a fejlámpáját, majd együtt bemerészkedtek a templomba. Addigra már teljesen besötétedett, és sötét felhők takarták el a sápadtan világító holdat.

Ahogy a srácok bent nézelődtek, a kísérteties csöndet ismét felverte a hang. Hirtelen mindhárman a hang irányába néztek, és a fejlámpák fényében a fejük fölött egy titkos csapóajtót fedeztek fel.

Tudták, ha meg szeretnék fejteni a rejtélyt, fel kell ott mászniuk. Berci fel is húzta magát, Barni feladta Botit, majd maga is felkapaszkodott. Ahogy felértek, a lidérces hang kezdett egyre közelebből hallatszani. A gyerekek úgy érezték, mintha valaki a hátuk mögől figyelne is őket. Ekkor a sötétben megvillant egy félelmetes szempár.

A fiúk összenéztek, és egy szempillantás alatt szavak nélkül eldön-

töttek, hogy visszafordulnak. Berci intett a fejével, Barni háromig számolt angolul és megkezdte a visszavonulást. Abban a pillanatban a fejlámpák fényében ismét megvillant a titokzatos szempár. Barnabás nagyon halkán elmondta a többieknek, hogy az imént olvasott egy olyan különleges kísértetről, amelynek csak szeme van, és az világít a sötétben.

A gyerekek erre nagyon megijedtek. Berci izgalmaiban ismét csokis kekszet kezdett majszolni, erre Boti teljesen kétségbeesett, hogy neki nem marad egy falat sem, és vadul hadonászni kezdett. Berci leejtett egy nagy morzsát. A letört darabka éppen a szempár elé esett. A szempár tulajdonosa hunyorított és furcsa hangot adott ki. Majd hirtelen rávetette magát a kekszdarabra. A fiúk rémülten néztek össze. Ekkor Barnabás odairányította a lámpáját, Bertalan pedig meglátta a kísértetet és felkiáltott:

– Nahát, ez egy kismacska!

Boti gyorsan hozzátette:

– Nyau.

Barni lehajolt a cicához és megsimogatta. Az állat hálásan dorombolt és odabújt a gyerekekhez. A srácok jót nevettek, amikor megértették a furcsa hangok eredetét. Csak a cica nyávogott és dorombolt. Berci betette a zsákjába a macskát, majd valamennyien

elindultak a csapóajtó irányába. Mire kiértek a templomból, a nagymamájuk már nagyon aggódott értük. Bertalan levette a hátizsákját, hogy megmutassa a kísértetüket. Nagymama a hátizsákban egy gyönyörű kis cicát látott, akinek a bajsza az utolsó csokis keksz morzsája billegett. El is neveztek Sütinek.

Mind a négyen felnevettek, és mivel a szülinapi kekszből egy morzsa nem sok, annyi sem maradt, nagymami megkapta Sütit ajándékba.

Még ott gyönyörködtek a cicában, amikor odért a helyi újság fotóriportere, Dani. Lefényképezte a gyerekeket Sütivel együtt. Ezután Botond elővette a hátizsákjából a majmocskát, amivel azt jelezte, hogy szeretne hazamenni aludni. Barni felültette a kisöccsét a bringáján lévő gyerekülésbe, Berci felkötötte a kismotort az ő biciklijére, és már indult is a három testvér haza a nagy kaland után.

Néhány nap múlva levelet kaptak a nagymamájuktól. Egy bekerezett fénykép volt benne, amelyet Dani készített a templom előtt a fiúkról és Sütiről.

A gyerekek nagyon megörültek a képnek, ki is tették a szobájuk falára. Ettől kezdve ha a képre néztek, mindig mosolyogtak. Itt a vége, fuss el véle!

LAJOS BERTALAN

Titokom

Apa gyere, valamit sügok,
Csengő hangon füledbe bűgok.
Olyan nagy titkok őrzője leszel,
Mint mi együtt, ha nyakadba veszel.

Bumira most eléggé haragszom,
Nem mesél már, mielőtt elalszom.
Csak dörög folyton, zsámbes egy medve,
Bele se menjünk inkább most ebbe.

Figyél az apa? Még elmondok annyit,
Mamától múltkor kaptam egy hambit.
Oviból mentünk pont haza tegnap.
És nem volt nálunk épp csak egy meggymag.
Meggymaggal meg hát nem lehet jóllakni
Hambizni kellett, nem lehet vitatni.

Játszanom kell most, majd még mesélek,
Tömrdek titkom véget nem érhet.
Van egy kulcsod szívem kis kapuján,
Te vagy a kedvenc, legjobb apukám!

Férfiak és receptek

FÉRFIAK ÉS RECEPTEK? EZT A KÉT TÉMÁT PRÓBÁLTUK VALAHOGY ÖSSZEHOZNI. ÖSSZE IS DUGTUK A FEJÜNKET, DE ELÉG HAMAR KIDERÜLT, HOGY A TÉMA PONT' ANNYIRA ÖSSZETETT, MINTHA „NŐKNEK VALÓ RECEPTEKET” KÉNE ÍRNI: NEHÉZ ÁLTALÁNOSÍTÁS NÉLKÜL. HÁRMUNK HÁROM KÜLÖNBÖZŐ ELKÉPZELÉSSSEL RENDELKEZETT, MILYEN EGY IÓ „FÉRFIKOMPATIBILIS RECEPT”. LEGYEN NAGYON ALAPOS, PERCRE PONTOSAN KIMÉRT LEÍRÁS? VAGY PONT' ELÉG, HA ELNAGYOLTAN MEGADJUK A HOZZÁVALÓKAT? ESETLEG MÉG ARRA SINCS SZÜKSÉG, HISZEN A FÉRFIAK SZERETNEK KREATÍVAK LENNI A KONYHÁBAN? AHÁNY FÉRFI, ANNYI VÁLASZ. ÍGY VÉGÜL OLYAN RECEPTEK MELLETT DÖNTÖTTÜNK, AMELYEKET A MI KÖRNYEZETÜNK BEN ÉLŐ FÉRFIAK SZERETNEK NEMCSAK ENNI, DE ELKÉSZÍTENI IS. ÁLLJON ITT TEHÁT ÖT RECEPT, AMIT ÁLTALUNK SZERETETT FÉRFIAK, APÁK, FÉRJEK, TESTVÉREK ÉS KOLLÉGÁK TANÍTOTTAK NEKÜNK, SŐT FINOMABBAN IS KÉSZÍTIK EL ÖKET, MINT MI MAGUNK.

AVOKÁDÓ-CÉKLA SALÁTA, AHOGY A FÉRJEM KÉSZÍTI (2 FŐRE)

Elkészítés:

- 2 felkockázott avokádót elkeverünk 1 gerezd szétnyomott fokhagymával, 1 ek. lenmaggal, 2 ek. olívaolajjal, 2 ek. citromlével, sóval és kevés borssal
 - 200 g főtt céklát szintén kikeverünk 1 ek. mustárral, 2 ek. olívaolajjal
 - a tetejére 2 ek. fenyőmagot pirítunk serpenyőben
- Egymásra halmozzuk és összekeverjük az elkészült salátákat, majd a tetejére szórjuk a fenyőmagot.

ASZALT PARADICSOMOS TÉSZTA, AMIT A KOLLÉGÁMTÓL TANULTAM

Felkockázunk 1 hagymát, 1 fokhagymát és 100 g aszalt paradicsomot (olyat, amelyik olajban van, de a súlya olaj nélkül értendő). 250 gramm tésztát kifőzünk. 2 ek. olajban üvegesre pirítjuk a hagymát, majd egy percre a fokhagymát is vele együtt sütjük. Ekkor hozzáadunk 2 dl tejszínt, 250 ml zöldségleves alaplevet, 2 ek. sűrített paradicsomot, 1-2 kk. rozsmaringot és az aszalt paradicsomot, majd 5-10 perc alatt összefőzzük a kívánt állagra. Sóval, borssal, igény szerint chilivel ízesítjük. Ha kész, a tésztára tesszük a szószt és parmezánnal megszórjuk.

GÁSPÁRNÉ SÜTŐ
ANNA

SZABÓ-ZSOMBÓK
MAGDI

BEKETOV NÓRA

MADÁRTEJ - A FÉRJEM KEDVENCE

Hozzávalók: fél liter tej | 4 tojás sárgája | 2 ek. cukor | 1 cs. vaníliás cukor

Hab: 4 tojásfehérje | 2 ek. cukor

A tejet a vaníliás cukorral és 2 ek. cukorral felforraljuk. Közben a tojások sárgáját habosra keverjük a másik 2 evőkanál cukorral. Ha felforrt a tej, óvatosan adjuk hozzá. Folyamatos keverés mellett kis lángon főzzük sűrűsödésig. (Bár én szeretem, ha hígabb állagú, inkább vaníliastej jellegű.)

A fehérjéket a cukorral kemény habbá verjük. Tudok egy tippet, ami leegyszerűsíti a galuskák készítését. A habot tegyük hóálló, mikrózható (pl. jénai) edénybe. Én 850 W-on 1 perc 20 mp-ig mikróztam. A hab a saját gőzében fő meg, ráadásul nem esik össze, hanem jó kemény galuskákat lehet belőle szaggatni a sodó tetejére. Hűtsük jéghidegre, és már kész is a frissítő desszert. A tojás miatt mindig hűtőben kell tárolni, és érdemes minél hamarabb elfogyasztani, bár ez utóbbival nem lesz gond.

APA MELEGSZENDVICSÉ

Elkészítés:

Reszelt sajtot, tojást, tejfölt és kevés mustárt elkeverünk, hogy kenhető állagot kapjunk. Bármilyen, akár kissé szikkadt kenyérféle is jó hozzá. A tetejére vékonyra vágott hagyma kerül (nem muszáj, hogy lila legyen). Sütőben ropogósra sütjük.

SÜTŐTÖK EXTRÁZVA, AHOGY A BÁTYÁMTÓL TANULTAM

Egy kisebb sütőtököt ujjnyi vastag karikákra vágunk, a szeleteket sorban egy sütőpapírral bélelt tepsire fektetjük. Egy hagymát szintén felkarikázunk, sajtot reszelünk vagy szeletelünk. Sózzuk, borsozzuk a tökszeleteket, majd mindegyikre ráteszünk egy-egy hagymakarikát. Jöhet egy kis majoránna, kakukkfű, majd mindegyikre egy-egy szelet vagy egy-egy kanálnyi reszelt sajt. 180 fokon addig sütjük, míg a sajt megpirul, addigra a tök is átsül.

Látogatás az Országházban

AZ ORSZÁGHÁZ SZÁMOS PROGRAMOT KÍNÁL AZ EGYÉNI LÁTOGATÓK ÉS A CSOPORTTAL ÉRKEZŐK SZÁMÁRA. NEMRÉG VEZETTÉK BE A CSALÁDI JEGYET, ÉS A NAGYCSALÁDOSOK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK TAGSÁGI KÁRTYÁJÁVAL RENDELKEZŐK TOVÁBBI KEDVEZMÉNYBEN IS RÉSZESÜLHETNEK.

Családi jegyre a legalább egy, legfeljebb három 6–14 éves gyermek látogató és a vele közösen érkező egy vagy két felnőtt kísérő jogosult. A NOE-kártyával rendelkezők a negyedik és további 6–14 éves gyermekeik számára szintén vásárolhatnak kedvezményes árú jegyet. Az Országház-látogatás, akárcsak eddig, a 6 évesnél fiatalabb gyermekek számára továbbra is ingyenes. A magyarországi iskolás csoportok szintén díjmentesen tehetnek látogatást az épületbe.

A mintegy 45 perces séta keretében az épület legszebb helyiségeit lehet megtekinteni: a díszlépcsőházat, a kupolacsarnokot, a társalgót és a televízió révén talán a legismertebbet: az üléstermet.

A kupolacsarnokban a magyar koronázási jelvények közül a Szent Koronát, a jogart, az országalmát és a koronázási kardot láthatjuk
Forrás: Országgyűlés Hivatala (Mervai Márk)

Az Országház-látogatásra váltott jeggyel megtekinthető az Országház építészetét bemutató kiállítás, **Az Országház története** is. Itt kapott helyet többek között az épületről készült méretarányos makett, az Országház villámhárítóiként is szolgáló rézvitéz szobrok egyike és a mintegy 50, központilag vezérelt óra szerkezetének bemutatása.

A Kossuth Lajos tér és az Országház a MÁK bérpalota tetejéről
Forrás: Országgyűlés Hivatala (Bencze-Kovács György)

Országház, dunai folyosó. Az Egyszülős Központ csoportjainak látogatása. Forrás: Országgyűlés Hivatala

A **Virtuális Országház** projekt keretén belül virtuálisan bebarangolhatjuk az épület nevezetes helyszíneit – több olyat is, amely nem tartozik a látogatói útvonalhoz. Az online séta során számos érdekességre bukkanhatunk a termék történetéről, funkciójáról, a bennük elhelyezett műalkotásokról, és megcsodálhatók a koronázási jelvényekről készült eddigi legrészletesebb felvételek is.

Az Országház látogatóközpontjában ingyenesen megtekinthető a **magyar törvényhozás ezer évét bemutató** tárlat. A kiállítás különlegességének számító holografikus korona és az Aranybulla rekonstruált másolata nagy érdeklődésre tarthat számot a fiatalabb generáció körében is. A kiállításból megtudhatjuk, hogy kik voltak az országgyűlési ifjak, majd virtuális aláírássunkkal csatlakozhatunk is hozzájuk. Emellett közös fotót készíthetünk Mária Teréziával és kipróbálhatjuk a pulpust. A kiállítóterben az iskolai csoportok számára **pedagógiai foglalkozások** folynak, melyek a diákok ismeretanyagának élményszerű bővítését segítik, jelenleg összesen 12 téma keretén belül.

Múzeumpedagógiai foglalkozás: Királycsinálók. A koronázások és a Szent Korona története
Forrás: Országgyűlés Hivatala (Bencze-Kovács György)

Mindezek mellett látogatás tehető a Kossuth téren, az egykori szellőző alagutak északi részében kialakított **Kőtárban**, ahol az Országház lecsereált kőszobraival – akár majomkutyaival vagy vízköpőkkel is – találkozhatunk. A déli szakaszban pedig az **1956. október 25-i sortűz áldozatainak emlékhelye** és a hozzá kapcsolódó kiállítás járható be. A tárlatban szemügyre vehető többek között egy animációval megformált, október 25-én ténylegesen a téren tartózkodó T-54-es harckocsi.

Az **Új világ hajnalán – Tisza István** című időszaki kiállítás az Országház egyik belső udvarában kialakított teremben járható körbe. A tárlat a Tisza család hétköznapijait és Tisza István politikai tevékenységét a dualizmus kiemelt problémáinak tükrében mutatja be. A tárlat megtekintését különleges audiovizuális eszközök teszik még élményszerűbbé. Az audioguide készüléken meghallgathatjuk azt is, mi áll Tisza leveleiben, amelyeket a frontról írt unokájának, Kálmánnak. Ezek a kiállítások szintén ingyenesen tekinthetők meg.

A személyes élmények feldolgozását és a diákok hatékony ismeretszerzését segítik az **Országház Filmműhely** YouTube csatornáján elérhető rövid videók, melyek közérthetően mutatják be a magyar történelem, a parlamentarizmus és az állampolgári ismeretek kulcskérdéseit. Az ismeretek elmélyítését tudásellenőrző kérdések is segítik.

Részlet Az áprilisi törvények című animációs kisfilmből

Az Országházi tekergő

című foglalkoztató füzet egy izgalmas interaktív felfedezőtúrára invitálja a gyerekeket és a felnőtteket egyaránt. A barangolás során felfedezhetők egyéb érdekességek mellett a vízköpők, a színes üvegablakok, a szobrok, a falak varázslatos díszítőfestés-lényei, illetve a kupolacsarnok kincsei: a Szent Korona és a koronázási jelvények.

A kisiskolások az Országház Könyvkiadó gondozásában megjelent **Szél hozta rézvitéz** című mesekönyvből is olvashatnak az Ország Házáról.

Az épület szépségeit, mindennapjait és jelentőségét egy kis rézvitéz izgalmas kalandjain keresztül ismerhetik meg.

AZ ORSZÁGHÁZI ÉS KOSSUTH TÉRI AKTUÁLIS KULTURÁLIS RENDEZVÉNYEKRŐL, PROGRAMOKRÓL, ILLETVE AZ ORSZÁGHÁZ-LÁTOGATÁSRÓL BŐVEBBEN A PARLAMENT.HU HONLAPON LEHET TÁJÉKOZÓDNI.

Örömhír

Örömmel tudatjuk, hogy 2020. július 08-án megszületett legkisebb gyermekünk, **Visnyei Linett** (3370 g, 53 cm) anyukája, apukája és két bátyja nagy öröme. Üdvözlettel: Dombóvári Csoport

Örömmel tudatjuk, hogy 2019. december 17-én megszületett **Elekes Simon**, az Elekes család 10. gyermeke. Üdvözlettel: Gyermekszív Nagycsaládos Egyesület, Ópusztaszer

2020. február 17-én érkezett meg **Szombathelyi Zolika** (2850 g, 40 cm), szülei – Szombathelyi Zoltán és Búza Tünde – nagy-nagy öröme. Jó egészséget kívánunk az egész családnak! Üdvözlettel: Ópusztaszer Gyermekszív Nagycsaládos Egyesülete

2020. július 9-én érkezett meg **Kosa Luca**. Szülei és nagyszülei nagy-nagy öröme. Sok boldogságot kívánunk az egész családnak! Üdvözlettel: Ópusztaszer Gyermekszív Nagycsaládos Egyesülete

Örömmel mutatjuk be nektek gyulai egyesületünk legújabb tagját, **Schiffert Ádám Sándort** (3900 g, 50 cm), aki 2020. június 16-án jött világra. Három nővére már nagyon várta otthon.

Varga Auróra Anna vagyok és 2020. február 26-án jöttem a világra. Szüleim és testvéreim, Loréna, Beian és Elenor már nagyon vártak engem.

A Nyirádi Nagycsaládos Egyesülethez új kis tag érkezett 2020. június 3-án **Deák Zoé Dorka** (3040 g, 48 cm) személynében, aki szülei első gyermeke. Nagyon jó egészséget és sok boldogságot kívánunk az egész családnak!

Szeretnénk beszámolni egy kis élet érkezéséről, aki Ópusztaszer Gyermekszív Nagycsaládos Egyesületének tag-családjába, Héjjas Attila és Pánczél Zsuzsanna első gyermekeként érkezett 2020. február 13-án. Nagy szeretettel köszöntjük **Héjjas Csongort** (2800 g, 50 cm)!

A nevem **Papp Nóra Anikó**, 2020. július 9-én születtem és azóta is szépen növegetek szüleim, Pappné Major Anikó és Papp Ferenc legnagyobb öröme.

Bereczki Jázmin (3400 g, 52 cm) 2020. január 24-én jött a világra. Szülei, Bereczki László és Virág Éva már nagyon várták érkezését. Isten éltesse az egész családot! Üdvözlettel: Ópusztaszer Gyermekszív Nagycsaládos Egyesülete

A nevem **Lakatos Anna** és boldogan tudatom, hogy szüleim – Lakatosné Kollár Beáta és Lakatos Gergely – legnagyobb öröme 2020. augusztus 13-án megérkeztem a Nagycsaládosok Egri Egyesületébe.